

Tbülten 19

TEKFEN GRUP ŞİRKETLERİ BÜLTENİ, Temmuz-Eylül 2012

- DOSTLUK KAZANDI
- KARTAL AVCISI
- FAS'TAN SELAM GETİRDİM
- BARIŞA SES VEREN ORKESTRA

Mezopotamya'nın "kara altın" hazinesi

IRAK

TEKFEN CUP 2012 MOROCCO

Tekfen'in Fas'ta, DAP projesi kapsamında 6-27 Mayıs tarihleri arasında düzenlediği futbol turnuvası, yarattığı heyecanla Avrupa Futbol Şampiyonası öncesinde güzel bir hava yarattı. Projenin tüm taraflarını buluşturan turnuvada Tekfen şampiyon olamadı ama organizasyon başarısı, sportmenliği ve jestleriyle turnuvaya imzasını bıraktı.

Tekfen Grup Şirketleri Bülteni / Temmuz-Eylül 2012 / Sayı 19

Tekfen Holding A.Ş. adına sahibi
Ahmet İpekçi

Genel Yayın Yönetmeni (sorumlu)
Dorottya Maria Kiss Kalafat (Tekfen Holding)

Yayın Koordinatörü
Esra Tüzgüray Kılıç (Tekfen Holding)

Organizasyon
Nilüfer Özönder (Tekfen Holding)

Katkıda bulunanlar
Ufuk Sezginer, Şükran Abukaraki (Tekfen İnşaat) / Sevinç Sevinç, Özde Duman (Toros Tarım) / Didem Ak, Özge Uygan (Eurobank Tekfen)

Yönetim yeri
Tekfen Holding A.Ş.
Kültür Mahallesi, Tekfen Sitesi, Aydınlık Sokak,
A Blok, No. 7 Ulus
Beşiktaş - İstanbul
Tel: (212) 359 33 00

Yayına hazırlayan
Kurumsal Yayınlar Araştırma, Danışmanlık,
Tanıtım ve Organizasyon Hizmetleri Ltd. Şti.
Ortaklar Caddesi Sonu, Pehlivan Sokak, Nasuh
Bey Apt., No. 35/B, D. 2 Mecidiyeköy
Şişli - İstanbul
Tel: (212) 211 23 79

Basım
Ofset Yapımevi
Şair Sokak, No. 4 Çağlayan Mahallesi,
Kâğıthane - İstanbul
Tel: (212) 295 86 01

© Üç ayda bir yayımlanır. Tekfen Holding'in ücretsiz iletişim bültenidir.
Yazı ve görsellerin her türlü telif hakları Tekfen Holding'e aittir.

Haberler

- 4 MEZOPOTAMYA'NIN "KARA ALTIN" HAZİNESİ: IRAK
- 8 TEKFEN'İN IRAK GÜNCEŞİ
- 14 OCP-TOROS KOL KOLA
- 15 TOROS TARIM, TARLA GÜNLERİ 2012'DE
- 16 KOZAN TÜRKİYE'YE ÖRNEK OLACAK
TARIMIN SUYLA BULUŞMASI
- 17 EUROBANK TEKFEN, TURİZMCİLERİ ÖDÜLLENDİRDİ
TOROS, İSTANBUL CORPORTATE GAMES'TE YARIŞTI
- 18 TEKFEN CUP 2012 MOROCCO: DOSTLUK KAZANDI

İçimizden Biri

- 20 KARTAL AVCISI: TURAY KARAÇAY

Dosya

- 24 "FAS'TAN SELAM GETİRDİM"

Sosyal Sorumluluk

- 40 BARIŞA SES VEREN ORKESTRA
- 49 NECATİ AKÇAĞLILAR'IN ADI GENÇLERLE YAŞAYACAK
KOCAELİ - KÖRFEZ TEKNİK VE ENDÜSTRİ MESLEK
LİSESİ'NE YARDIM

İnsan Kaynakları

- 50 YAŞLANMADAN BÜYÜYOR, FARK ETMEDEN
KIDEMLENİYORUZ

Anılarda Kalanlar

- 52 IRAK ESKİ PETROL BAKANİ İSSAM ÇELEBİ ANLATIYOR

TEKFEN FİLMARMONİ 20 YAŞINDA

1992 yılında Tekfen kurucu ortaklarından Nihat Gökyiğit'in desteğiyle bölgesel barışa katkı sağlamak amacıyla kurulan Tekfen Filarmoni Orkestrası, 20. yılını özel bir konser programıyla kutluyor.

Karpuz kabuğu denize düştü sev-gı-lım!

Malumunuz yazın getirdiği sıcaklarla hayatı da biraz daha hafife almak adettendir. Mesela yazın hep sabun köpüğü türünden sinema filmleri vizyona girer; siyasi ya da sanatsal mesaj yüklü filmler oynamaz. Aynı şekilde, deniz kenarında okunacak pembe kapaklı kitaplar yayımlanır. Ciddi kurumlar tek tek yaz tatiline girer. Örneğin opera... O yüzden bu edito da gündemi değiştirecek türden olmayacak.

Hatırlar mısınız, bundan 16 sayı önceki yaz sayımız yine bir Avrupa Futbol Şampiyonası'na (2008) denk gelmişti. O günden sonra ne olduysa, Türk futbolu düşüşe geçti. Ne Dünya Kupası'na gidebildik, ne bir daha Avrupa Şampiyonası'na. Memlekette lig bile kalmadı neredeyse. Ama her inişin bir çıkış var ya, umut hiç kesilmez. Ve gelin görün ki, meşin top 7'den 70'e popülaritesinden hiç kaybetmiyor. Öyle ki, hemen her erkeğin içinde, her an kendini gösterebilecek eşsiz bir futbol yeteneği gizli. Bunun çarpıcı son örneği, tadilat

için 3 şeridi kapatılan FSM Köprüsü'nün trafiğe kapalı orta alanında spontan kurulan sahada top kovalayan çaresiz vatandaşlar!

Tekfen'de de böyle yetenekler var şüphesiz. Nitekim geçtiğimiz Mayıs ayında, Fas'taki DAP projesi, projenin tüm tarafları arasında resmi bir turnuvaya bile evsahipliği yaptı. Hikâyeyi, gözünü ekmeğime diken proje müdürü Attila Şaylan'dan okuyacaksınız.

Hazır söz futboldan açılmışken, yine futboldan devam edelim. Tekfen'de öyle biri var ki garip mi, çılgın mı, tutkulu mu desem, bilemedim. Kendisi koyu bir Beşiktaşlı olmakla kalmıyor, her nevi kartal figürü ve ayrıca Türkiye'de yayımlanmış futbol kitapları koleksiyonu yapıyor. Onu anlayabiliyorum, çünkü doğuştan Fennerli olup Beşiktaş altyapısında yetişen sol açık bir futbolcu annesi olarak, ben de birkaç futbol kitabı okudum: Fransız milli takımının geçilmez savunma oyuncusu, "The Rock" lakaplı Marcel Desailly, gizli taraftarı olduğum Liverpool'un orta saha kaptanı Steven Gerrard ve her ne kadar oyunundan çok özel hayatı basına yansısı da, aslen gerçek bir sporcu olan David Beckham. Ve tabii Yapı Kredi Yayınları'nda çıkan "Abidin Londra'da Dünya Kupası Maçlarını Filme Alırken" isimli, sanatçının kendi illüstrasyonlarıyla renklendirdiği kitabı. "Bizden biri" olan Turay Karaçay'ın hikâyesini ilgiyle okuyacağımızdan eminim.

Kapağımızı bu sayıda, sayfalarımızda işlediğimiz Irak dosyasına atfen Asurbanipal süslüyor. Bugünkü Irak topraklarında yer alan, MÖ 668-627 arasında hüküm sürmüş son büyük Asur kralı. Kapak olmak konusunda Haşmetmeabımıza ciddi rakipler de çıkmadı değil. Kimler mi dersiniz? Geçen gün Ulus Kampus sakinleri olarak, "piknik ve sportif aktivite" bütçelerimizi birleştirerek, yazın sıcaklığında Boğaz'da bir tekne gezintisi yaptık. Kim demiş, "Boğaz'da piknik yapılmaz!" diye. Üstelik de güvertede saatler boyunca birbirini izleyen kıvrak hareketler, en çevik jimnastikçiyi bile düşündürdü. İşte o Tekfen Ulus Kampusu Artistik Jimnastik Takımı, "Denize atlarsak, bizi kapak yapar mısın?" diye sordu, ama o cesareti göstermedi...

Dememiş miydim, sabun köpüğü gibi bir yazı olacağımı?

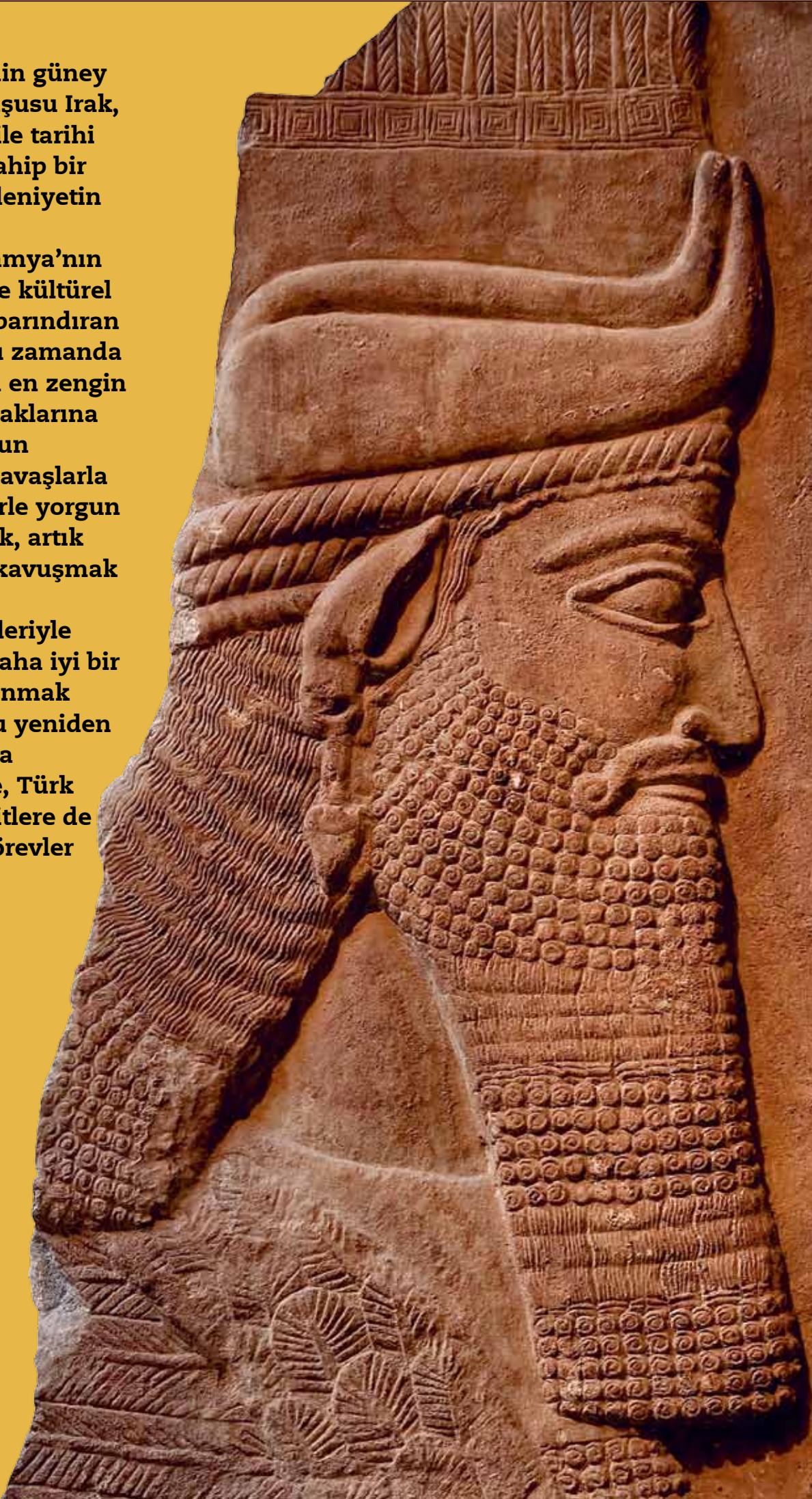
İyi tatiller!

Dori Kiss Kalafat
dori@tekefen.com.tr

GEÇMİŞİN PENCERESİNDEN BUGÜNE

Mezopotamya medeniyetine beşiklik eden Irak, bir bölümü dünya müzelerinde sergilenen eşsiz bir tarih mirasına sahip. Portrelerine heykel ve kabartmalarda sıkça rastladığımız Hammurabi, Asurbanipal ve Nabukadnezar gibi krallar, bugünkü Irak topraklarının yetiştirdiği tarihi şahsiyetlerden bazıları.

Türkiye'nin güney sınır komşusu Irak, Anadolu ile tarihi bağlara sahip bir ülke. Medeniyetin beşiği Mezopotamya'nın tarihsel ve kültürel mirasını barındıran ülke, aynı zamanda dünyanın en zengin petrol yataklarına sahip. Uzun yıllardır savaşlarla ve işgallerle yorgun düşen Irak, artık istikrara kavuşmak ve doğal zenginlikleriyle halkına daha iyi bir yaşam sunmak istiyor. Bu yeniden yapılanma sürecinde, Türk müteahhitlere de önemli görevler düşüyor.

Mezopotamya'nın "kara altın" hazinesi:

Irak

■ Irak, coğrafi olarak büyük ölçüde geniş düzlüklerden oluşan bir ülke. Ülkenin yüzölçümü 438 bin kilometrekare. Bu da Türkiye'nin yaklaşık yarısına tekabül ediyor. Ülkenin yaklaşık yüzde 40'ını çöller, daha büyük bir kısmını ise kuzeyden güneye uzanan Dicle-Fırat Havzası oluşturuyor. Türkiye'den çıktuktan sonra Basra Körfezi'ne dökülünceye kadar Irak topraklarını kat eden bu iki nehir, Irak'ın can damarları. Ülkedeki büyük şehirlerin hemen hepsi bu havza boyunca sıralanıyor. Dicle ve Fırat Vadileri arasında uzanan topraklar, tarihsel olarak Mezopotamya uygarlıklarının da beşiği. Yunanca Mesopotamia sözcüğü, "Irmaklar arasındaki ülke" anlamına geliyor. Bu iki nehrin suladığı verimli topraklarda gelişen Sümer, Akad, Babil ve Asur gibi uygarlıklar, insanlık tarihinin önemli basamaklarını oluşturuyorlar.

Irak'ta 19. yüzyılın ortalarından beri yürütülen arkeolojik araştırmalar, Mezopotamya'da yerleşimin günümüzden 10 bin yıl önce başladığını gösteriyor. Tarımsal sulama yöntemleri, çömlekçi çarkı, yelkenli ve saban, Mezopotamya medeniyetlerinin armağanı olan buluşlardan bazıları. Ama bu bölgenin insanlığa en büyük katkısı, hiç kuşkusuz MÖ 3000 yıllarında yazının bulunması oldu. Çiviyazısının ilk geliştirildiği yer olan Mezopotamya, Hammurabi'nin ünlü yasaları sayesinde ilk hukuk sisteminin doğuşuna da tanıklık etti. Edebiyat, müzik, astroloji ve mimarlık gibi alanlarda ünü Mezopotamya'nın çok ötesine yayılan Babil, dünyanın en büyük kentiydi. Günümüzde kalıntıları Bağdat'ın yaklaşık 90 km güneyinde bulunan Babil, aynı zamanda önemli bir inanç ve ticaret merkeziydi.

Bugün modern Irak'ın sınırları içinde yer alan topraklar, zenginliği ve stratejik öne-

mi nedeniyle tarih boyunca çok sayıda göç, savaş ve istilaya sahne oldu. Pers, Grek, Roma-Bizans egemenliklerinden sonra Arap, Emevi ve Abbasi istilasına uğrayan bölge, 11. yüzyılda Selçuklu, 16. yüzyılda da Osmanlı yönetimine bağlandı. Ülkedeki Osmanlı egemenliği, Araplar arasında milliyetçilik akımının giderek güçlendiği 20. yüzyıl başına kadar sürdü ve I. Dünya Savaşı sırasında İngiliz birliklerinin Bağdat'a girmeleriyle sona erdi.

MODERN IRAK

I. Dünya Savaşı'ndan sonra İngilizlerin denetiminde kalan Irak, 15 yılı aşan manda rejiminin ardından 3 Ekim 1932 tarihinde ba-

ğımsızlığına kavuştu. Ne var ki bağımsızlık, ülkedeki karışıklıkların ve iktidar kavgasının sonunu getirmede. Zengin petrol kaynaklarına sahip olan ülke, bölgedeki güç mücadelesinin önemli bir unsuru oldu. 1936 ve 1941 yıllarında yaşanan darbeler, 1958 yılında krallığın devrilerde cumhuriyetin ilan edilmesi, 1963'te Baasçıların yönetime müdahale etmesi ve 1968'de gerçekleşen kansız bir darbenin ardından iktidarın tamamen Baasçıların eline geçmesi, modern Irak'ın tarihine yön veren başlıca olaylardı. Baas Partisi'nin önde gelen isimlerinden Saddam Hüseyin'in 1976'da başbakan ve 1979'da devlet başkanı olması ise, Irak'ın tarihinde bir dönüm noktası oldu.

Saddam Hüseyin'in kontrolü ele aldıktan sonraki ilk icraatı, 1980 yılında komşusu İran'a savaş açmak oldu. Her iki ülkede de insani ve ekonomik açıdan büyük bir yıkıma neden olan İran-İrak Savaşı 8 yıl sürdü. Galibi olmayan bu savaş bir milyon kişinin hayatını kaybetmesine ve 150 milyar ABD doları maddi hasara yol açtı. Savaş, 1988'de imzalanan ateşkes anlaşmasıyla sona erdi.

İran-İrak Savaşı nedeniyle büyük bir borç bacağına sürüklenen Irak, 1990 Ağustos'unda petrol üretim kotalarını aşmakla ve tartışmalı bölgelerden petrol çıkarmakla suçladığı komşusu Kuveyt'i işgal etti. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Irak'a Kuveyt'ten çekilmesi yönünde uyarıda bulundu. Fakat Irak yönetiminin bu uyarıyı görmezden gelmesi üzerine, ABD öncülüğündeki uluslararası bir girişimle 1991 başında Çöl Fırtınası Harekâtı başlatıldı. Birinci Körfez Savaşı olarak da bilinen bu operasyon sonucunda 27 Şubat 1991'de Kuveyt kurtarıldı. Bu savaş, zaten kaynaklarını büyük ölçüde yitirmiş olan Irak'ı daha büyük bir çıkmaza sürükledi. Birleşmiş Milletler'in uyguladığı ticaret ambargosu nedeniyle ülkenin en önemli ihracat ürünü olan petrol gelirlerinin kesilmesi, Irak halkını büyük bir yoksullukla karşı karşıya bıraktı. Bu ambargo, 1996 yılında başlatılan Gıda Karşılığı Petrol programıyla kısmen yumuşatıldı.

Bu tarihten sonra yaralarını sarmaya çalışan Irak, çok geçmeden kendini bir kez daha savaşın içinde buldu. ABD ve Birleşik Krallık öncülüğündeki koalisyon kuvvetleri, ülkeyi kitle imha silahlarından arındırmak ve Irak halkını özgürleştirmek amacıyla 20 Mart 2003 tarihinde yeniden Irak'a müdahale etti. 9 Nisan 2003'te başkent Bağdat'a giren koalisyon kuvvetleri, kısa süre içinde ülkenin tamamının denetimini ele geçirdi. Bu ope-

rasyon, aynı zamanda 24 yıllık iktidarın da sonunu getirdi. Ancak merkezi hükümetin ortadan kalkmasıyla baş gösteren şiddet olayları ve silahlı eylemler, işgalden sonra ülkeyi büyük bir karışıklığa sürükledi. 2009 yılında koalisyon güçlerinin ülkeden çekilmeye başlaması ve 2011'de savaşın resmen sona ermesiyle, Irak'ta normalleşme süreci yeniden başladı.

TÜRKİYE İÇİN ÖNEMLİ BİR PAZAR

Irak, 1990 yılındaki Birinci Körfez Savaşı'na kadar yıllık 5,5 milyar ABD dolarına ulaşan ikili iş hacmiyle Türkiye'nin en yoğun ticaret ortaklarından biri konumundaydı. Ancak 1990 sonrasında BM Güvenlik Konseyi tarafından Irak'a karşı alınan ekonomik ambargo kararı, Türkiye ile Irak arasındaki ekonomik ilişkileri durma noktasına getirdi. Bu durum, 1996 yılında ambargonun kısmen kaldırılmasına kadar devam etti.

Türkiye ile Irak arasındaki ticari ilişkiler 2003 yılından itibaren yeniden yükseliş dönemine girdi. Bunda, ekonomik ambargonun tamamen kaldırılmasının yanında Irak'ta başlatılan yeniden yapılandırma çalışmalarının da etkisi oldu. Bu dönemde bir yandan Türkiye'nin Irak'a ihracatı artarken, diğer yandan Türk müteahhitleri Irak'ta yeniden iş almaya başladılar. Türkiye'nin 2003 yılında Irak'a yaptığı ihracat 829 milyon ABD dolarından 2011'de 8,3 milyar dolara ulaştı. 2011 yılında Irak, Almanya'dan sonra Türkiye'nin en fazla ihracat yaptığı ülke oldu.

2003 sonrasında başlayan dönem, müteahhitlik hizmetlerinin yeniden Irak'a yönelmesi açısından da bir başlangıç teşkil etti. Ancak Irak'ta süregiden yaygın şiddet ve terör olayları, yakın zamana kadar Türk müteahhitlerin Irak'taki faaliyetlerinin, bü-

yük ölçüde daha güvenli olan Kuzey Irak'la sınırlı kalmasına neden oldu. 2008 yılından itibaren güvenlik koşullarında sağlanan kısmi iyileşmeyle birlikte Türk müteahhitleri Irak'ın diğer bölgelerinde de iş almaya başladılar.

Türk müteahhitlik firmaları 2003-2009 yılları arasında Irak'ta toplam 7,5 milyar ABD doları değerinde 495 proje gerçekleştirdiler. Yıllık bazda üstlenilen iş miktarı 2003'te 242 milyon ABD doları iken bu rakam 2009'da 1,3 milyar ABD dolarına yükseldi. Ülkenin yeniden inşası sürecinde Türk firmalarının aldığı işler konut projelerinden askeri tesislere, yol, köprü ve baraj gibi altyapı projelerinden okul ve hastane gibi sosyal yapılara kadar oldukça geniş bir alanı kapsıyor. Ancak ülkedeki yatırım öngörülere, müteahhitlik hizmetlerinde en büyük iş potansiyelinin petrol, doğalgaz ve enerji tesisleri alanında oluşacağını gösteriyor.

PETROL ÜLKESİ

Irak, Suudi Arabistan'dan sonra dünyanın en büyük petrol rezervlerine sahip ülkesi. 1980'de patlak veren İran-İrak Savaşı'ndan önce ülkede günde 2 milyon varil petrol üretiliyordu. Ancak hem İran-İrak Savaşı, hem de 1991 yılında başlayan Körfez Savaşı, petrol üretimine darbe vurarak Irak'ın ekonomisinde çok büyük tahribat yarattı. Savaşlardan önce kişi başına milli geliri 9 bin dolar olan ülkede, bugün kişi başına düşen gelir sadece 3.500 dolar civarında.

ABD Enerji Enformasyon Dairesi (EIA) tarafından yayımlanan verilere göre Irak'ın kanıtlanmış petrol rezervi 115 milyar varili buluyor. Ancak bu rakamlar en az 10 yıldır güncellenmiş değil. Petrol uzmanları, henüz hiç araştırılmamış bölgelerde bulunması

ÇÖL FIRTINASI

1990 yılında Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesi üzerine 28 ülkenin askeri koalisyonu ile başlatılan Çöl Fırtınası operasyonu, Irak kuvvetlerinin etkisiz hale getirilmesini hedefliyordu. Operasyon bu amaca ulaşmakla birlikte, özellikle Kuveyt sınırındaki petrol tesislerinin büyük hasara uğramasına neden oldu. Petrol kuyularının yanı sıra boru hatları, rafineriler ve petrol terminalleri de kullanılmaz hale geldi.

PETROL KUYULARI ALEV ALEV

1990 yılından sonra Irak'ın 2003'te kendini yeniden savaşın içinde bulması, ülkedeki petrol tesislerini büyük yıkıma uğrattı. Savaş nedeniyle terk edilen kuyuların bazıları bir yılı aşkın süreyle yandı. Özel yangın ekipleri, Rumeyle bölgesindeki bir petrol kuyusunu söndürmeye çalışıyor (27 Mart 2003).

muhtemel petrol yataklarıyla birlikte bu rakamın 150-200 milyar varile yükselebileceğini belirtiyorlar.

Irak'ın bilinen petrol ve doğalgaz yatakları ülkenin doğu sınırı boyunca uzanıyor. Ülkede "süper dev" olarak adlandırılabilir (min. 5 milyar varil petrol rezervine sahip) 9 petrol sahası ile "dev" olarak adlandırılabilir (min. 1 milyar varil) 22 petrol sahası bulunuyor. "Süper dev" petrol sahalarının bir arada bulunduğu güneydoğu bölgesi, ülkedeki petrol rezervinin yaklaşık %75'ini oluşturuyor. Kuzey ve Güney Rumeyle olarak anılan bu bölgedeki petrol kaynakları, Irak Ulusal Petrol Şirketi INOC'ye bağlı olarak çalışan South Oil Company (SOC) tarafından işletiliyor. Petrol rezervlerinin yaklaşık %20'lik kısmı ise kuzeyde Kerkük, Musul ve Hanekin civarında bulunuyor ve North Oil Company (NOC) tarafından işletiliyor.

2011 yılında Irak'taki ham petrol üretimi – son 20 yılın en yüksek rakamı olarak– günde 3 milyon varile ulaştı. Ancak Irak yönetiminin amacı üretimi en kısa zamanda 10 milyon varilin üzerine çıkarmak. Bunun için

son dönemde hükümet tarafından iddialı bir geliştirme programı devreye alındı. Irak Petrol Bakanlığı tarafından 2008 yılından sonra hem mevcut petrol sahalarını rehabilite ederek daha verimli hale getirmek, hem de daha önce keşfedilmiş ancak işletmeye alınmamış alanlarda yeni kuyular açmak amacıyla uluslararası petrol şirketleriyle uzun vadeli anlaşmalar imzalandı. Bu anlaşmaların odak noktasını doğal olarak Irak'ın en zengin petrol bölgesi olan Rumeyle oluşturuyor. Programın başarıyla uygulanması halinde 2017 yılında Irak'ın günlük petrol üretiminin 12 milyon varile yükselmesi hedefleniyor.

Irak'ta petrol çıkarmaya yönelik yatırımların yanında rafinaj işlemlerine yönelik planlar da dikkat çekiyor. Irak'taki mevcut petrol rafinerilerinin çoğu eski ve köhne bir altyapıya sahip. Bu nedenle de mevcut tesislerin ancak yarısı %50'nin üzerinde verimlilikle çalışabiliyor. Son yıllarda gerçekleştirilen bazı iyileştirmelere rağmen rafineriler, ülkenin iç akaryakıt ihtiyacını dahi karşılayamıyor. Bu nedenle Irak, iç pazarda tüketilen benzinin %30'unu ve LPG'nin %17'sini ithal etmek zorunda kalıyor.

Bu alanda ortaya çıkan ihtiyaçların giderilmesi ve Irak'ın ham petrol dışında rafine edilmiş petrol ürünleri ihraç eden bir ülke haline gelmesi için Irak hükümeti, 2008-2017 arasını kapsayan 10 yıllık bir planı uygulamaya koymuş durumda. Bu plan, rafineri kapasitesinin günde 750 bin varilden 1,5 milyon varile yükseltilmesi amacıyla yaklaşık 20 milyar dolarlık bir yatırım yapılmasını öngörüyor. Bu çerçevede mevcut Daura ve Basra Rafinerilerinin rehabilitasyonunun yanı sıra Nasiriye, Kerkük, Misan ve Kerbela şehirlerinde 4 yeni rafineri inşa edilmesi planlanıyor.

Irak'ın gündemdeki petrol yatırımlarının bir diğer yönünü de boru hatları ve terminaller oluşturuyor. Çıkarılan petrolün gerek ülke içinde dağıtımını gerekse yurtdışına ihraç edilmesini sağlamak üzere mevcut boru hatlarının iyileştirilmesi, bakımının yapılması, geliştirilmesi ve yeni hatlar kurulması Irak yönetiminin gündeminde önemli bir yere sahip bulunuyor. Ayrıca en büyük ihracat limanı olan Basra Petrol Terminali'nin rehabilite edilerek kapasitesinin artırılması yönündeki girişimler sürüyor.

UYUYAN HAZİNE: DOĞALGAZ

Irak'ın herkesçe bilinen petrol zenginliği dışında çoğu zaman göz ardı edilen, ancak hiç de küçümsenmeyecek bir zenginliği daha var: doğalgaz. Yaklaşık 3,2 trilyon metreküp civarındaki kanıtlanmış doğalgaz rezerviyle Irak, dünyanın doğalgaz zengini ilk 10 ülkesi arasında yer alıyor. Petrol gibi doğalgaz rezervlerinin de yaklaşık %70'i ülkenin güneyinde, Basra bölgesinde yer alıyor. Kerkük

dışında Nahr Umar, Mecnun, Halfaya, Nasiriye, Rumeyle, Batı Kurna ve Zubeyr petrol sahaları, aynı zamanda doğalgaz bakımından da Irak'ın en önemli merkezleri.

Ne var ki petrolle birlikte çıkan doğalgazın %40'tan fazlası, gazı toplayacak ve işleyecek tesis bulunmadığı için yakılarak imha ediliyor. Yapılan tahminlere göre bu şekilde kaybedilen doğalgazın miktarı günde 30 milyon metreküpe ulaşıyor. Diğer taraftan ülkedeki

5 doğalgaz işleme tesisi son derece düşük bir kapasiteyle çalışıyor. Yakılarak atmosfere bırakılan gazın toplanması ve yeniden ekonomiye kazandırılması için 25 yıllık uzun vadeli bir plan üzerinde çalışmalar devam ediyor. Yakın zamanda Irak hükümeti, ülkenin güney kesimindeki doğalgaz üretimini artırmak üzere 17 milyar dolarlık bir geliştirme projesine ön onay verdi. Bu konuya verilen önceliğin gelecek yıllarda giderek artması bekleniyor.

Tekfen'in Irak güncesi

Irak, Tekfen'in geçmişinde ayrıcalıklı bir yere sahip. Tekfen tarihinin dönüm noktalarını oluşturan birçok önemli proje Irak'la doğrudan ilgili. Irak'ı istikrarsızlığa sürükleyen Körfez Savaşı sonrasında kopan bağlar, şimdi bir kez daha kuruluyor. Tekfen, Irak'ın geleceğini şekillendiren projelerdeki yerini almak istiyor.

Tekfen'in Irak'la ilişkileri, Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı'nın inşasının başladığı 1975 yılına kadar uzanıyor. Önem açısından Tekfen'in "rüşünü ispat ettiği" ve "küçük müteahhitlikten büyük müteahhitliğe adım attığı" bir iş olarak değerlendirilen bu proje, Kerkük civarındaki üretim sahalarından çıkarılan ham petrolün 40 inç çapında ve 986 km uzunluğundaki bir boru hattıyla İskenderun Körfezi'ne taşınmasını ve burada inşa edilecek bir deniz terminaliyle gemilere aktarılmasını içeriyordu. Her iki hükümetin de büyük önem verdiği bu proje nedeniyle 1974 yılında TPAO'ya bağlı olarak Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ) kurulmuştu. Tekfen, bu projede ana müteahhitlerden Alman Mannesmann-Rohrbau A.G.'nin taşeronu olarak boru hattının Türkiye kısmında kalan 84 ve 70 km'lik iki ayrı parçasının yapımını üstlenmiş, ayrıca Ceyhan'daki tank çiftliğinin ve deniz terminalinin inşasını gerçekleştirmişti. Irak-Türkiye boru hattı, Tekfen'in o güne kadar aldığı en büyük iş olarak şirkete özgüven kazandırmış ve sonraki yıllarda hızla büyümesine katkıda bulunacak şekilde kendini geliştirme olanağı sağlamıştı. Irak-Türkiye Boru hattı çok kısa sürede dizayn değerinin üzerinde ham petrol sevkiyatını gerçekleştirmeye başlamış ve kapasite artırımı amacıyla gündeme gelen Kimyasal İnjektasyon Projesi de 1983 yılında başarıyla uygulanmıştı.

II. IRAK-TÜRKİYE BORU HATTI

Tekfen, 1985 yılında inşasına başlanan II. Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı'nda Saipem'le birlikte ana müteahhit olarak rol aldı. Tekfen'in çıkan tüm sorunlara rağmen projeyi zamanından önce tamamlayarak teslim etmesi, şirkete Irak hükümeti nezdinde büyük prestij ve güven kazandırdı.

Tekfen'in bu projede sergilediği performans, Irak ve Türkiye arasında ikinci bir boru hattı kurulmasının gündeme geldiği 1985 yılında şirketi rakiplerinin önünde avantajlı bir konuma taşımıştı. Tekfen'in bu kez ana müteahhitlerden biri olarak yüklendiği bu proje, ilk boru hattına paralel döşenecek 890 km uzunluğunda 46 inçlik ikinci bir boru hattının inşasını içeriyordu. Tekfen, ortağı Kutlutaş'la birlikte projenin Türkiye tarafında kalan kısmının inşasından sorumluydu. Ayrıca Türkiye'deki ve Irak'taki mega depolama tankları ile Ceyhan Deniz Terminali'nin tevsii ve bağlantı tesislerini de Tekfen inşa edecekti.

Irak'ın bu dönemde İran'la savaş halinde olması ve petrol gelirlerine acil ihtiyaç duyması, projeyi daha da kritik hale getiriyordu. Nitekim bu aciliyet nedeniyle dönemin Irak Petrol Bakanı İssam Çelebi tarafından işi bitirme tarihinin 3 ay geriye alınması projeyi büyük bir çıkmaza sokacak, ancak Tekfen'in olağanüstü gayretiyle boru hattı istenen tarihte tamamlanarak işletmeye alınacaktı. Tekfen'in bu sorumlu davranışı ve değişikliklere ayak uydurabilme yeteneği, Iraklı yetkililerin gözünde Tekfen'e büyük bir saygınlık kazandıracak ve sonraki birçok proje için Irak'ın kapılarını Tekfen'e açacaktı.

Ne var ki Irak'la sürdürülen iyi ilişkiler, 1990 Ağustos'unda Irak'ın Kuveyt'i işgal etmesi ve 1991 Ocak'ında Körfez Savaşı'nın başlamasıyla sekteye uğradı. Bu ülkedeki petrol tesislerinin onarılması ve yeni tesislerin inşa edilmesine yönelik tüm projeler, BM'nin Irak'a yönelik olarak başlattığı ambargo nedeniyle gündemden düştü. Tekfen, bu tarihten sonra uzun süre istikrara kavuşamayan ve 2003 yılında Merkezi Irak Yönetimi'nin devrilmemesinden sonra büyük karışıklıklara sahne olan ülkedeki tüm operasyonlarını durdurmak zorunda kaldı.

Irak'ın petrol altyapısı

Tekfen'le Irak'ın 2000'li yılların başında ayrılan yolları, 2010 yılında tekrar kesişti. Tekfen İnşaat, ülkenin güneyindeki Rumeyle Petrol Üretim Sahası'nda İngiliz petrol devi BP, Çin Ulusal Petrol Şirketi CNPC ve Irak Ulusal Petrol Şirketi'nin bir kolu olan South Oil Company (SOC) konsorsiyumu tarafından yürütülmekte olan petrol sahalarının rehabilitasyonu çalışmalarında proje yöneticisi olarak önemli bir rol üstlendi. 2010 yılında dar bir kadroyla başlayan ve 2011 yılında genişleyen bu işbirliği, 2012 Mart'ında imzalanan iki yıllık kontratla daha da güçlendi.

Sözleşme, Rumeyle bölgesinde taşeron firmalar tarafından sürdürülen rehabilitasyon çalışmalarının tüm inşaat yönetimi ile gerekli hallerde tedarik ve mühendislik işlerini Tekfen'in üstlenmesini öngörüyor. Aynı zamanda Tekfen, sözleşmeyle, bölgede çalışan yerel işgücünün mesleki eğitimden geçirilmesini de üstleniyor. Bu sözleşme, Irak'ın kapılarını Tekfen'e yeniden açmasının yanında BP'nin Tekfen'e duyduğu güveni göstermesi açısından da önemli. Tekfen, yıllar sonra yeniden adım attığı Irak'taki varlığını, gelecekte büyük imalat projeleri olarak daha da güçlendirmek istiyor.

☞ Avantajlıyız, çünkü oradayız... ☞

Irak'ta yürütülen çalışmalarını, bu çalışmalarla ilgili zorlukları ve ülkenin Tekfen'e sağladığı imkânları en yetkili ağzılardan dinledik. Tekfen İnşaat Genel Müdür Yardımcısı Celal Erbil ve Proje Koordinatörü Berker Evren, Irak'tan esen sıcak rüzgârları ve bu rüzgârın taşıdığı en güncel haberleri bizlere ulaştırdı...

Irak'ta neler yapıldığını doğrusu hepimiz merak ediyoruz. İçerik olarak proje hakkında bizi bilgilendirir misiniz?

Berker Evren: Irak'ta çalıştığımız Rumeyle sahası, şu anda dünyanın en büyük dördüncü ve Irak'ın ise en büyük petrol rezervinin olduğu saha. Bu bölgede 1953'ten beri petrol üretimi yapılıyor. Saha ilk olarak İngilizler tarafından açılmış, daha sonra Merkezi Irak Yönetimi tarafından millileştirilmiş. Bu petrol sahasının kapasitesi daha önce günlük 1,6-1,7 milyon varile kadar çıkmış. Fakat savaşlar sırasında gerekli bakımların, tamiratların yapılamaması ve tesislerin yerine konamaması nedeniyle kapasiteler iyice aşağı düşmüş. 2003'ten sonra Irak'ın işgali safhasında bu bölge İngiliz kuvvetlerinin kontrolüne bırakılmış. İşgal kuvvetleri çekilince buradaki kapasiteyi tekrar artırmak amacıyla BP'nin liderliğinde, Çin ve Irak ulusal

petrol idarelerinin ortağı olduğu Rumaila Operating Organization (ROO) adında bir konsorsiyum kurulmuş.

Celal Erbil: İşgalden sonra dünyanın 4-5 petrol devi, merkezi Irak hükümetiyle anlaşmalar yaptı. BP bunlardan bir tanesi. Onun öncülüğünde 2008 yılında ROO kurulup Rumeyle bölgesinin imtiyazını alıyor ve üretime başlıyor. Daha önce bölgedeki petrol üretimi kör total yürüyordu. Çünkü 2003 yılında işgal ilk başladığında oradaki pek çok petrol tesisi yanmıştı. Bir sene süreyle yandılar. Petrol öyle bir şey ki, ham petrolün içinden çıkan gazı almayıp bırakırsan patlar, tesisleri de tahrip eder. İşgal safhasında herkes bölgeyi terk ettiği için kuyuların çoğu bu şekilde infilak etmişti. Yani petrol üretimi tümüyle durmuştu. İşgalden sonra bu durum biraz kontrol altına alınmış, dış tesisler kısmen rehabilite edilmişti. Fakat tesislerin rehabilitasyonuna yönelik esas çalışma 2008'de başladı.

Tekfen bu projeye nasıl dahil oldu?

Berker Evren: BP, 2009 yılı içerisinde fiilen sahaya iniyor ve sahada yapılacak işleri yönetecek bir şirket arıyor. Bu bir "management" firması olmalı ve uluslararası tecrübeye sahip olmalı diye düşünüyorlar. Bu nedenle önce Mott MacDonald adında, o bölgede ve dünyada bilinen bir mühendislik ve proje yönetimi firmasıyla çalışmaya başlıyorlar. Fakat bir nedenle yapılan çalışmalarını yeterli bulmuyorlar. Tekfen adı o dönemde öne çıkıyor. Fakat yine de bir ihale yapıyorlar. Biz o ihaleye en uygun teklifi verdik. Ayrıca BP ile ilişkilerimiz de önceden beri çok iyiydi.

PETROL TESİSLERİ YENİLENİYOR

Irak'ın Rumeyle bölgesindeki petrol sahasının işletimini üstlenen ROO konsorsiyumu, bölgedeki petrol üretimini hızla eski günlerine kavuşturmayı amaçlıyor. Bölgedeki tesislerin rehabilitasyonuna yönelik çalışmalar, Tekfen'in yönetimi altında gerçekleştiriliyor.

Celal Erbil: BP'nin bazı tercihleri vardı. Şirketin Müslüman bir ülkeden olmasını istiyorlardı. Kendilerinin tanıdığı bir şirket olmasını istiyorlardı. Biz BP'yi Azerbaycan'dan tanıyoruz. BTC Boru Hattı'nın 2008'den beri tamirini biz yapıyoruz. Bir yerde bir şey oluyor, anında ekiplerimiz gidiyor. Orada da proje yönetimi hizmeti veriyoruz, taşeron çalıştırıyoruz. BTC'de 70-80 civarında beyaz yakalı uzman, süpervizör ve mühendisimiz var. Bu arkadaşlar sahanın neresinde ne iş olursa, takım kuruyorlar, şantiye açıyorlar, taşeronları seçiyorlar. Biz doğrudan işçi çalıştırmıyoruz. İmalat işi gerekiyorsa bunları da ya kendi tesislerimizde yapıyoruz, ya da üçüncü firmalara yaptırıyoruz. Bu oturmuş model BP'nin hoşuna gitti. Çünkü bu modelde kimin ne yapacağı belli. Biz beyaz yakalı uzmanları temin ediyoruz, işçileri de taşeronlardan topluyor ve onları yönetiyoruz. Irak'ta bu modeli biraz daha farklı bir şekilde uyguluyoruz.

Berker Evren: Irak'ta, BTC'den farklı olarak biz inşaat işine henüz girmedik. Bizden şu an için istedikleri, projenin yönetimi ve mühendislik işlerinin yapılması. Bu yönde ilki 2010 yılının sonlarına doğru, ikincisi 2011 yılında iki anlaşma yaptık. Fakat her iki anlaşmanın süresi de kısıtlıydı. Bize önce dediler ki "6 ay için gelin," deneme mahiyetinde. Çünkü idare, tam olarak nasıl bir yapılanma istediğinden emin değildi. Biz bu dönemde proaktif davrandık. Çünkü idarenin karar alma mekanizmaları çok yavaş çalışıyordu. Bu nedenle kısa süre içinde ihtiyaçları görüp, "Sizin ihtiyaçlarınız şunlar. Bunları şu şekilde çözebiliriz," dedik. Bu çok hoşlarına gitti. Hatta sonradan bize, "Sizin kadar proaktif bir firma görmedik," dediler.

Bölgedeki güvenlik koşulları nasıl?

Celal Erbil: Güvenlik en kritik konulardan biri. Çünkü BP'nin güvenlik standartları son derece yüksek. Mesela, kamptan sahaya giderken iki kişi için üç zırhlı araç ve yabancı güvenlik elemanları eskortluk yapıyor. Elemanlarımızın kaldığı kamplar son derece güvenli. Elemanlarımızın kamp dışında yerleşim yerlerine gitmesi yasak. Gitmek gerekirse de özel konvoyla gidiliyor. Şartlar bu kadar sıkı olunca, ekibi rotasyona sokmak gerekiyor. Şu anda elemanlarımız 4 hafta çalışıp 2 hafta Türkiye'ye geliyor. Bu nedenle her kadronun iki adamı oluyor. Biri rotasyona gittiği zaman, diğerinin aynen bu işi bir aksama olmadan devam ettirmesi gerekiyor.

Ekipte kaç kişi çalışıyor?

Berker Evren: Şu anda herhangi bir anda sahada, çoğunluğu mühendis olmak üzere 55 Türk personelimiz görev yapıyor. Ama rotasyonlu çalışıldığı için aşağı yukarı 80 kişilik bir ekip söz konusu. Bunlardan 12'si dizayn mühendisi ve dizayner grubu. Geri kalanı da saha süpervizyonu, proje yönetimi, inşaat yönetimi, vb. işler yapıyor. Şu anda, çoğu mühendis kökenli 19 Iraklı elemanımız var.

Bizim yaptığımız işin amacı eskimiş, bakımsız kalmış, kör total çalışan sistemlerin ayağa kaldırılması. Bunların tümüyle yenilenmesi. Bu arada tabii kapasiteyi artırmak için yeni tesisler de yapmak lazım. Halihazırda, sadece mevcut olanlar rehabilite ediliyor. İleride yeni tesisler de gündeme gelecek.

Sahadaki çalışma şartları nasıl?

Berker Evren: Öncelikle herkesin bir çelik yelegeği var. O yelek sizin demirbaşınız. Araca bindiğiniz zaman giyiyorsunuz. Ancak güvenliği sağlanmış bir kampa girdikten sonra çıkarıyorsunuz. Ama orada da yine yanınızda tutmak zorundasınız. Dolayısıyla çelik yelek hayatın bir parçası. Bulduğumuz bölge Basra şehrinde aşağı yukarı 1-1,5 saatlik mesafede. Petrol kuyularının bulunduğu saha askeri bölge. Kontrol noktaları var, giriş çıkış denetim altında. Bu sebeple çalışma alanı oldukça iyi tecrit edilmiş durumda. Kaldığımız kamp sahası da 3 metrelik beton duvarlarla çevrilmiş; etrafında kulelerin, nöbetçilerin olduğu bir yer. Bu kamp sahasından ofise aşağı yukarı 45 dakikalık bir yolculuk gerekiyor. Ofis, Kuzey Rumeyle bölgesinde. Buradan da saha personeli çalışacakları yerlere gidiyor. Biz herhangi bir anda 25 farklı yerde çalışabiliyoruz. Programa göre süpervizör ekibi sahaya dağılıyor, teknik ekip ve proje yönetimi de ofiste kalıyor. Sabah 8:30'da şantiyeye ulaşıyor. Akşam saat 4:00 gibi de dönülüyor. Çalışma saatleri son derece kısıtlı. Güneş batmadan önce mutlaka kampa dönülüyor. Ayrıca mayın riski var. Öyle pat diye istediğiniz yere giremiyorsunuz. Önce gideceğiniz yerin mayından temizlendiğine dair rapor almanız lazım. Mesela, iki kırmızı kum torbasının arasındaki bölgede mayın taraması yapılmamış demek. Oradan asla geçilmemesi gerekiyor. Bunlar çok hassas olunması gereken konular. Dolayısıyla sahada işlerin hızlı ilerlemesinin önünde bu tip engeller var.

Celal Erbil: Orada çalışan elemanlarımızın çok kapsamlı bir sigorta poliçesi var. Bölgede, gerektiği zaman ilk müdahalenin yapılabileceği 24 saat çalışan bir sağlık ocağı mevcut. Burası BP'nin kurduğu, her türlü cihazın olduğu bir sağlık merkezi. Şayet burası yeterli gelmezse, hastayı acil olarak Dubai veya İstanbul'daki bir hastaneye uçakla nakledecek bir düzenimiz var. Yani her şey düşünülmüş durumda.

Sahada yapılan çalışma neleri kapsıyor?

Berker Evren: Şu anda Rumeyle sahasında Tekfen'in sorumlu olduğu projelerde tahmin ediyorum 900-1.000 kişilik bir işgücü çalışıyor. Petrol kuyularının olduğu yerler çok büyük sahalar değil aslında. Kuyu bağlantı hatları ve tanklar var. Mesela Rumeyle denilen yer, aşağı yukarı 20 x 80 kilometre boyutlarında, dikdörtgen şeklinde bir alan. ROO'nun amacı, öncelikle kapasiteyi 2017 itibarıyla 2,85 milyon varile çıkarmak. Bunun için iki değişik proje grubu oluşturular. Bunun bir tanesine "minor works"(brownfield works) dediler. Bu, daha çok saha içinde mevcut olan tesisleri iyileştirerek, veyahut mevcut sistemlere birtakım eklemeler yaparak kapasitenin artırılmasını sağlayacak çalışmaları içeriyor. Bizim de aslında içine dahil olduğumuz konu bu. "Major works" (greenfield works) ise henüz başlamadı. Zaten "major works"ün başlaması için gerekli ortam da yeni yeni oluşuyor. "Major works" dediğimiz zaman, yepyeni tesislerin kurulması

ve mevcut tesislerin yeni bir sisteme bağlanacak şekilde dizayn edilmesi kastediliyor. Tabii her iki çalışmanın da amacı, üretim kapasitesinin sıçratılması. Biz uzun vadede "major works"ü de Tekfen'in hedefi olarak düşünüyoruz.

Celal Erbil: Örneğin, eskiden kalma bir kuyu var. Fakat çalışmıyor. Bunu rehabilite ediyorsunuz veya yeni kuyu açılıyorsunuz. Kuyulardan çıkan petrol "flow-line" denilen hatlarla bir "collector"a geliyor. Buralarda toplanan ham petrolün, "degassing station" denilen istasyonlarda içindeki gaz ve su alınıyor. Yani, yoğunluğu 0,84 gram/cm³ civarında ham petrol haline geliyor. Sonra da boru hatlarıyla Basra Körfezi'ndeki terminale veya tanklara gönderiliyor. Bizim yaptığımız işin amacı eskimiş, bakımsız kalmış, kör topal çalışan sistemlerin ayağa kaldırılması. Bunların tümüyle yenilenmesi. Bu arada tabii kapasiteyi artırmak için yeni tesisler de yapmak lazım. Mesela, bir "degassing station" yapmanın maliyeti 100 milyon dolar. Halihazırda, sadece mevcut olanlar rehabilite ediliyor. İleride yeni tesisler de gündeme gelecek.

Irak çok daha büyük bir pazar vaat ediyor diyebilir miyiz?

Berker Evren: Kesinlikle öyle. Önümüzdeki dönemde, uluslararası büyük firmaların alacağı hacimde projelerin ihaleye çıkması bekleniyor. Tekfen'in burada büyük bir avantajı var. Ama tabii bir sonraki adıma hazırlık olarak bizim daha yapmamız gereken şeyler var. Mesela bir araziyi kiralamak üzere başvuru yaptık, kamp kurmak için. Şu anda birçok yabancı firma, henüz iş almadığı halde, oradaki iş potansiyelinden dolayı kamp kuruyor. Çünkü Iraklılar ve uluslararası petrol şirketleri, oraya gelip kampını kuran firmalara öncelik vereceklerini söylüyorlar. Büyük işler alabilmek için oraya daha önceden gitmek lazım. Biz tabii ki avantajlıyız, çünkü oradayız. SOC ile iyi ilişkiler kurarak onların istediği bir firma haline geldik. Tabii Müslüman olmamız, oradaki insanlarla kültürel olarak daha yakın olmamız da sıcak ilişkilerin kurulmasına yardımcı oldu. Ayrıca şu bir gerçek ki üretim biz oraya gittikten sonra reel olarak arttı. Biz onlara sahada kaynak yapmayı da öğrettik, iş güvenliği anlamında bilinçlerini de artırdık.

Sorulardan biri de buydu. Sanırım anlaşmanın bir parçası da yerel işgücününün eğitilmesini kapsıyor.

Celal Erbil: Bu yatırım sürecinin dışında tesislerin bakım ve işletmesini Irak'ın milli şirketi olan SOC yapacak. Yani normal olarak işletme kadroları SOC'den sağlanacak. Oysa SOC'nin elinde kimse kalmamış. Dolayısıyla biz SOC'ye dedik ki "Sizin adamlarınızı eğitelim." BP'ye de dedik ki "Iraklı personeli eğitirsek buradaki lokal işgücünü artırırız. Bizim amacımız mümkün olduğu kadar Iraklı personel çalıştırmak." Bu argümanı herkes benimsedi. Dolayısıyla SOC ile bir yan anlaşma yaptık. 2011'in ortasında 12 kişilik bir kaynakçı ekibini Ceyhan'a getirdik. Burada hem eğitim verdik, hem de sosyal aktivitelerle güzel zaman geçirmelerini sağladık. Verdiğimiz eğitimleri gerçekten çok beğendiler. Çünkü kullandıkları kaynak tekniğinin bile yanlış olduğunu gördüler. Sonunda hepsi Tekfen sertifikalarını aldı; çok kritik kaynakları dahi yapabilecek seviyeye geldi. Bu eğitimleri daha da yaygınlaştırmak amacıyla Irak'ta bir atölye aldık. İcini bu sene içinde donatacağız ve orada devamlı borucu, elektrikçi, kaynakçı, vs. eğitimlerini vereceğiz. Irak'ta yetişmiş lokal işgücü yaratmak bizim için çok önemli. Çünkü ana müteahhit olarak gitmemiz halinde işgücününün büyük kısmını oradan temin edebilmemiz lazım.

Irak'ta ilginç deneyimleriniz olmuştur mutlaka.

Berker Evren: Projenin henüz başında ben kampı ve güvenlik şirketini belirlemek için Basra'ya gittim. Tabii bir güvenlik firmasıyla anlaştıktan sonra, "Sorumluluk bende!" diyor ve size adım attırmıyor. Oysa biz bir gün önce Dr. Basil Ata Bey'le Bağdat'tan Basra'ya arabayla gelmiştik. Hatta yolda otobüs terminali gibi bir yerde oturduk, bir şeyler içtik. Aldı beni Basra'nın ara sokaklarında gezdirdi. O gün Aşure Günü'ymüş, sokakta aşure dağıtıyorlar. Halkın arasına karıştık. Evine gittik, annesi yemek yapmış, ailesiyle tanıştım. Öyle ilginç bir gün yaşadım. Ertesi gün güvenlik şirketinin yöneticileri geldiler, bizi Sheraton Oteli'nden aldılar. "Size bir sunum yapalım," dediler. Silahlı nöbetçiler biz gelince hazırola geçtiler. Tuhaf bir duygu oldu. Şehirde çocuklar gülerken bakıyor, çünkü üstümüzde çelik yelekler, sokakta oynayan çocukların arasından geçiyoruz. Orada, yaşadığım o sıkıntıyı anlatamam.

TEKFEN EKİBİ İŞ BAŞINDA

Irak'taki çalışmalar zor koşullarda sürdürülüyor. Ekiplerin güvenli bir ortamda çalışabilmesi için üst düzeyde önlemler alınıyor.

OCP-Toros kol kola

Fas'ın en büyük kuruluşu ve dünya fosfat pazarının lideri OCP ile Toros Tarım'ın ortaklığında kurulan Black Sea Gübre Ticaret A.Ş.'nin lansman toplantısı İstanbul'da yapıldı. Yeni kurulan şirket, Toros Tarım'ın Samsun tesislerinde üretilen fosfatlı gübreleri Doğu Avrupa, Balkanlar ve Orta Asya pazarlarına ihraç edecek.

■ Faslı fosfat devi OCP ile Toros Tarım ortaklığında kurulan Black Sea Gübre Ticaret A.Ş.'nin (BSFT) faaliyete geçişi, İstanbul'da gerçekleştirilen çeşitli organizasyonlarla kutlandı. OCP'nin, Ticaretten Sorumlu Başkan Yardımcısı Mhamed Ibnabdeljalil başkanlığında yaklaşık 50 kişiden oluşan bir ekiple katıldığı etkinlikler, 12 Haziran günü gerçekleştirilen şehir turu ve Topkapı Sarayı Karakol Restaurant'ta samimi bir havada yenen akşam yemeği ile başladı. Sadece OCP ve Toros çalışanlarının katıldığı yemeğin ardından 13 Haziran'da, daha geniş bir katılımı ile BSFT'nin lansman toplantısı gerçekleştirildi.

Hotel Çırağan Palace Kempinski'de düzenlenen lansman toplantısına, ilgili kamu ve özel sektör kuruluşlarının üst düzey yöneticileri ile basın mensupları da katıldı. Tekfen Holding CEO'su Erhan Öner ile Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı ve Tekfen Tarımsal Sanayi Grubu CEO'su Esin Mete'nin ev sahipliğinde düzenlenen 270 kişilik davetin önemli konukları arasında, IFA'nın (Ulusla-

rarası Gübre Birliği) Genel Direktörü William J. Doyle da vardı.

TÜRKİYE GENİŞ BİR PAZARA AÇILAN PENCERE

OCP'nin Ticaretten Sorumlu Başkan Yardımcısı Mhamed Ibnabdeljalil, davette yaptığı konuşmada, Toros'la ortaklığın OCP'nin büyüyen pazarlarda varlığını güçlendirme stratejisi doğrultusunda yapıldığını belirterek, "Türkiye'de olmaktan mutluyuz. Bu girişim müşterilerimize daha yakın bir noktadan daha hızlı hizmet vermemizi sağlayacak. Türkiye'nin bulunduğu bölge itibariyle geniş bir hinterlandı var. Toros Tarım ile birlikte Türkiye'nin bu potansiyelinden yararlanarak yeni pazarlarda büyümeyi hedefliyoruz," dedi.

Mhamed Ibnabdeljalil sözlerine, "OCP, fosfat üretimi, işlemesi ve pazarlaması alanlarında faaliyet gösteren bir kuruluş. Bu doğrultuda Toros Tarım ile yapılan işbirliğinin bize önemli avantajlar sağlayacağına inanıyoruz," şeklinde devam etti.

OCP İLE UZUN GEÇMİŞE DAYANAN BİR İŞBİRLİĞİMİZ VAR

Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı ve Tekfen Tarımsal Sanayi Grubu CEO'su Esin Mete ise yaptığı konuşmada, Türk tarım sektörünün önde gelen oyuncularından biri olarak sürdürülebilir şekilde hammadde tedariki sağlamanın Toros için önemine dikkat çekti. Yeni kurulan ortaklığı, "rekabet gücü yüksek olan pazarda Toros'un lider konumunu pekiştirecek bir adım" olarak değerlendiren Esin Mete, konuşmasına şöyle devam etti:

"Toros Tarım ve OCP arasında uzun yıllardan beri devam etmekte olan ticari ilişkilerimiz, ortaklık anlaşması ile bugün yeni bir boyut kazanıyor. Dünyanın fosfat ihracatının önemli bir bölümünü kontrol eden ve Fas'ın en büyük kuruluşu olan OCP ile uzun geçmişe dayanan bir işbirliğimiz var. Ortaklık anlaşması ile, karşılıklı güven ilişkisi içinde devam eden bu işbirliğini pekiştirmiş olduk. Amacımız gelecek yıllarda da aynı güven ve işbirliği içinde yeni başarılarla imza atmak."

SICAK BİR İSTANBUL AKŞAMI

Black Sea Gübre Ticaret A.Ş.'nin kurulması vesilesiyle Hotel Çırağan Palace Kempinski'de yapılan toplantı renkli bir organizasyona sahne oldu. Savaş Karakaş'ın sunuculuğunu yaptığı gecede konuklar, Anadolu Ateşi'nin dans gösterisi ve Banu Kunt-Demet Tuncer ikilisinin şarkılarıyla şirketin kurulmasını kutladı.

BÖLGESEL ORTAKLIKLARLA BÜYÜME HEDEFLİYORUZ

Esin Mete, Toros Tarım'ın faaliyetlerini uluslararası düzeyde yaygınlaştırmayı amaçladığını belirterek, OCP ile ortaklığın bu stratejik karara hizmet edeceğini söyledi. Mete, "Özellikle küresel gübre piyasasında bölgesel stratejik ortaklıklarla büyümeyi amaçlıyoruz. Bunun ilk adımı olarak küresel gübre sektörünün önemli oyuncularından OCP Group ile ortaklığa imza attık. Bu ortaklığın her iki tarafa da büyük avantaj sağlayacağına inanıyoruz," dedi.

%70 OCP ve %30 Toros Tarım payıyla kurulan BSFT, dünyanın sayılı fosfat üreticilerinden biri olan OCP'nin bu alandaki gücü ile Toros Tarım'ın Karadeniz bölgesindeki üretim olanaklarını bir araya getirerek, fosfatlı gübreler alanında Doğu Avrupa, Balkanlar ve Orta Asya pazarlarında önemli bir rekabet üstünlüğü elde etmeyi hedefliyor.

Üreticiler, Toros Tarım farkını tarlada gördüler

Toros Tarım, Tarla Günleri 2012'de

Türkiye'nin ilk açık alan uygulamalı fuarı olan DLG-ÖÇP Tarla Günleri 2012, Toros Tarım'ın da katılımıyla 7-10 Haziran tarihleri arasında Bursa'da yapıldı. Toros Tarım standı ve demo alanı, her yıl olduğu gibi bir kez daha ziyaretçilerin yoğun ilgisiyle karşılaştı.

■ Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği'nin desteğiyle Alman Tarım Birliği (DLG) ve Önder Çiftçi Projesi (ÖÇP) tarafından düzenlenen Tarla Günleri 2012, bu yıl 7-10 Haziran tarihlerinde ziyaretçileriyle buluştu. Tohum, gübre, ilaç, fidan ve sulama firmalarının ekim, dikim ve uygulama yaparak ürünlerini tanıttığı fuarda, 66 deneme alanının yanı sıra makine demonstrasyon alanları ve tanıtım stantları yer aldı. 27'si yabancı toplam 114 firmanın katıldığı fuarı, yurtiçinden ve yurtdışından 23 bini aşkın ziyaretçi gezdi. Ayrıca fuar süresince akademisyenlerin katılımıyla çeşitli konularda 15 bilimsel seminer düzenlendi.

Fuar boyunca Toros Tarım'a ait demo alanı ve stant, Türkiye'nin farklı bölgelerinden gelen üretici, ziraat mühendisi ve diğer özel sektör temsilcilerinin yoğun ziyaretine sahne oldu. Stantta ziyaretçilere Toros Tarım'ın pazarladığı ürünler, üretime yönelik pratik bilgileri içeren broşürler ve çeşitli tanıtım dokümanları sunuldu. Demo alanında ise doğru ve dengeli gübreleme konusunda yapılan uygulamalarla meydana gelen verim ve kalite farklılıkları gösterildi. Fuar süresince ziyaretçiler, Toros Tarım danışman ve yetkilileriyle doğrudan görüşerek merak ettikleri konularda bilgi alma olanağına sahip oldular.

Kozan, Türkiye'ye örnek olacak

“İyi Tarım Uygulamaları Eğitimi” projesine ilgi çok yüksek

Toros Tarım'ın Kozan ve Çevresi Sosyal Kültür Vakfı (KOZVAK) ile birlikte yürüttüğü “İyi Tarım Uygulamaları Eğitimi” projesinin 2012 yılı eğitim dönemi, verilen sertifikalarla birlikte tamamlandı. Bugüne kadar ürün yetiştirme, hasat, nakliye, ambalajlama, depolama ve pazarlama konularında kapsamlı eğitim gören 300'ü aşkın çiftçi, eğitimlerini tamamlayarak sertifikalarını aldı. 31 Mayıs 2012 günü gerçekleştirilen törenin en öne çıkan özelliklerinden biri de, 74 kadın hasat çiftçisinin sertifika sahibi olmasıydı.

Adana'ya bağlı Kozan ilçesi, narenciye yetiştiriciliği ile öne çıkan bir belde. Kozan'da yetişen narenciye ürünleri, Türkiye üretiminin yüzde 10'unu karşılıyor. Kozan Vakfı ile Toros Tarım'ın başlattığı “İyi Tarım Uygulamaları Eğitimi”, ilçenin geçim kaynakları arasında önemli bir yere sahip olan tarımsal üretimin artırılmasını hedefliyor.

Eğitime olan ilgi göz önüne alındığında 2013'te en az 2.500 kişinin sertifika sahibi olacağı tahmin ediliyor. Projenin bir diğer ayağını oluşturan kalıcı yatırımlar da sürdürülüyor. İlçedeki Meslek Yüksek Okulu'nun bahçesinde 7 dönümlük arazide kurulacak “Koleksiyon Bahçesi”nin tamamlanması için gereken damlama sulama yatırımının onayı alınarak, tesisin yapımına başlanmış durumda. Bu kapsamda planlanan “Kozan Sürekli Eğitim Merkezi”nin de, uygun bir binanın bulunmasıyla yıl sonuna kadar tamamlanması hedefleniyor.

II. Ulusal Sulama ve Tarımsal Yapılar Sempozyumu Toros Tarım'ın ana sponsorluğunda gerçekleştirildi

Tarımın suyla buluşması

■ II. Ulusal Sulama ve Tarımsal Yapılar Sempozyumu 24-25 Mayıs tarihleri arasında İzmir'de düzenlendi. Ana sponsorluğunu Toros Tarım'ın üstlendiği sempozyum, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü'nün ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Tüm canlılar için hayati değere sahip olan suyun tarımdaki kullanımının bilimsel yönden tartışıldığı sempozyumda, temiz su kaynaklarının giderek azalması nedeniyle daha verimli ve modern sulama tekniklerine yönelmenin bir zorunluluk haline geldiğine dikkat çekildi. Ülkemizdeki tüm Ziraat Fakültelerinin ilgili bölümleri, Devlet Su İşleri ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü yetkililerinin katılımıyla gerçekleşen oturumlarda, su ve gübre kullanımı arasındaki ilişki de ele alındı. Konuşmacılar, modern sulama tekniklerinin yaygınlaştırılmasının sadece su tasarrufu bakımından değil, kimyevi gübrelerin daha etkili bir şekilde kullanımı açısından da önemli olduğunu altını çizdiler.

CAMEKÂNDAKİ ÇÖL ŞANTİYESİ

Abu Dabi'den Proje Müdürü Murat Un'un 1998 yılından beri topladığı iş makinesi maketleri, biraz kum ve yaratıcılıkla görenlerin ilgisini çeken bir çöl şantiyesine dönüştü. Borular ve Tekfen logoları da makete bambaşka bir hava kazandırdı. Murat Un'u, bu sabırlı çalışmasından dolayı kutluyoruz.

EUROBANK TEK FEN'DEN TURİZME TAM DESTEK

Eurobank Tekfen Genel Müdürü Mehmet Sönmez'e göre bu sektör, gerek Türkiye ekonomisinin, gerekse bankacılık sektörünün büyüme lokomotiflerinden biri olacak. Eurobank Tekfen, turizm yatırımlarını geliştirmeye yönelik her türlü etkinliğe destek veriyor.

Eurobank Tekfen başarılı turizmcileri ödüllendirdi

■ Eurobank Tekfen, *Ekonomist* ve *Capital* dergilerinin işbirliği ve Turizm Yatırımcıları Derneği'nin (TYD) katkılarıyla bu yıl üçüncüsü gerçekleştirilen "Türkiye'nin En Başarılı Turizm Yatırımları Araştırması 2012"nin sonuçları, 25 Haziran günü İstanbul'da Esmâ Sultan Yalısı'nda düzenlenen bir törenle açıklandı.

Türk turizm sektöründe yatırımları teşvik etmek ve sektöre katkı sağlamak amacıyla organize edilen törende, 12 farklı kategoride Türkiye'nin en başarılı turizm yatırımcıları ödüllendirildi. Ödül töreni, Eurobank Tekfen Genel Müdürü Mehmet Sönmez ve *Capital* ve *Ekonomist* Dergileri Yayın Direktörü M. Rauf Ateş'in açılış konuşmalarıyla başladı. Mehmet Sönmez, adı turizmle özdeşleşen bir banka olarak Eurobank Tekfen'in bu gibi etkinlikler yoluyla turizm sektöründe yatırımlarını sürdüren firmaları teşvik etmeyi ve dev adımlarla büyüyen sektöre katkı sağlamayı hedeflediklerini söyledi.

Mehmet Sönmez, konuşmasında Türk turizm sektörünün yatırımları, yarattığı iş hacmi, istihdamı ve gelirleri ile Türkiye ekonomisinin temel taşlarından birini oluşturduğuna dikkat çekerek, "Turizm sektörünü Türkiye'nin geleceği olarak görüyoruz. Küçük bir pansiyon yatırımı da, beş yıldızlı dev bir otel yatırımı da bizim için aynı. Hepsini destekliyoruz," dedi.

Törende, Türkiye'nin En Büyük Turizm Yatırımı seçilen Antalya Havalimanı ICF Airports'un ödülü ile Turizme Katkı Özel Ödülü'nü kazanan TÜRSAB Başkanı Başaran Ulusoy'un ödülü, Eurobank Tekfen Genel Müdürü Mehmet Sönmez tarafından verildi.

Toros, İstanbul Corporate Games'de yarıştı

Spor kültürünü yaygınlaştırmak ve motivasyonu artırarak takım ruhunu geliştirmek amacıyla kurumsal şirket çalışanlarını bir araya getiren İstanbul Corporate Games, Türkiye'nin en kapsamlı amatör spor organizasyonu olarak 8-10 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirildi. Bu yıl 10'uncusu düzenlenen oyunlarda, 16 farklı spor dalında 184 şirketten toplam 4.113 çalışan yarıştı.

Oyunlara 33 çalışanıyla katılan Toros Tarım, bowling, karting, futbol, masa tenisi ve yüzme branşlarında yarıştı. Genel Müdürlük çalışanları dışında

bölge ve işletmelerden gelen Toros mensupları da oyunlar süresince hem diğer arkadaşlarıyla kaynaştı, hem de eğlenerek yarışmalara katılmanın heyecanını yaşadı. Yapılan yarışmalar sonunda Hakan Sayar 750 metre erkekler yüzmede 19:39:50'lik derecesiyle ikinci olurken, bayanlar bowlingde Özde Duman - Yasemin Korkut ikilisi 641 puanla dördüncü ve Yeliz Şahin - Sevinç Sevinç ikilisi 591 puanla beşinci oldu.

Toros'u temsilen oyunlara katılan tüm arkadaşlarımızı kutluyor ve gelecek yıllarda başarılarının devamını diliyoruz.

Tekfen Cup 2012 Morocco

Dostluk kazandı

■ Tekfen, Fas'ta devam eden DAP projesi kapsamında, projenin tüm taraflarını içeren bir futbol turnuvası organize etti. 6-27 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen turnuvaya Tekfen İnşaat dışında işveren OCP, JESA, First Engineering, Tregal, Somachame, Stroc Industrie ve Euro Grues Maroc firmalarının takımları katıldı.

Başkent Kazablanka'nın yaklaşık bir saat dışında, okyanus kıyısındaki Mazagan Beach Resort tesislerinde gerçekleştirilen turnuva, 6-20 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen elemelerle başladı. Puan sıralamasına göre çeyrek finale yükselen takımlar (Tekfen, OCP, First Engineering, Somachame) 26 Mayıs Cumartesi günü karşı karşıya geldiler. Bu aşamada turu geçen OCP ve First Engineering, ertesi gün final maçı yapma hakkını kazandılar. Yarı finalde elenen Tekfen ve Somachame ise, aynı gün üçüncülük-dördüncülük mücadelesi yaptı. Turnuva sonunda, sıralama şu şekilde oluştu:

1. **First Engineering**
2. **OCP**
3. **Somachame**
4. **Tekfen**

Büyük bir dostluk havası içinde geçen turnuvanın son gününde, etkinliğe katılan tüm takımlar ve destekçileri, Tekfen'in organize ettiği açık hava şenliğinde bir araya geldiler. Rekabetin yerini samimiyet ve eğlencenin aldığı organizasyonun sonunda takımlar, gelecek sene "rövanşta görüşme" temennisiyle tesislerden ayrıldılar.

ŞEREFLİ DÖRDÜNCÜLÜK

Tekfen'in Fas'ta DAP projesi kapsamında düzenlediği futbol turnuvası, ardında sportif bir başarı değilse bile hoş anılar bıraktı. Kıran kırana geçen maçların ardından düzenlenen kupa töreni, dostluğun öne çıktığı bir şenlik havasında yapıldı. Maçların rövanşına ise gelecek seneye kaldı.

DAP PROJE MÜDÜRÜ ATTILA ŞAYLAN, KAZABLANKA'DAN BİLDİRİYOR:

D'épique

Epik bir şantiye hikâyesi bekliyorsanız, yanlış adrestesiniz. Bu satırlar "goyu gavi... açık mavi..." sloganlarını üretmiş topraklara ithaf edilmiştir. Bizde işler "depik doplantıları"yla başlar. Ecnebler buna "kick-off meeting" türü süslü etiket bulmuş. Zaten aramızdaki en önemli fark da bu değil mi? Biz yapıyoruz onlar paketliyorlar. Heyhat! Malı satıp da parayı kazandıran da o ambalaj zaten. Neyse, konumuz neden E vitamini ve Parayı onların kazanıp, bizim Ceremesini çektiğimiz değil. Demek istediğim, "depmek" eylemi, yapım gruplarının sıkça kullandığı bir şeydir. Bizde 18 yaşından gün almış her Türk erkeğinin otomatikman haiz olduğu iki bilgi "beton dökmek" ve "futbol"dur. Hikâyemiz de bunlar üzerinedir.

Türkiye'ye yakın yüzölçümü olan Fas'ın yarısı Batı Sahra çöllerine gitse de, kalan yarısı oldukça güzeldir. Bir kere Atlas Okyanusu ile Akdeniz'in buluştuğu, ama birbirine bulaşmadığı Cebelitarık dünyada kaç ülkeye nasip olabilir ki? Fas'ta iklim ılımandır; senenin büyük kısmında etraf yemyeşildir. Öyle ki kasım ortasında açan çiçeklere ve pırl pırl güneşe bakıp, bahar sarhoşluğuna kapılabilirsiniz. Sonbahar renklerine, buğdayların sarıya gönül verdiği mayıs ve güneşin kavurduğu ağustos ayları dışında pek rastlamazsınız.

Biz birinci geleneksel (!) futbol turnuvasını düzenlemek için, dışındaki bahar kesitlerine pek aldırmadan, sabırla Saatli Maarif yapraklarının arasından Hızır Aleyhisselam Efendi'nin esintisini bekledik. "Bir futbol turnuvası düzenlese" mırıltılarının, "Ne? - Nerede? - Nasıl? - Ne zaman? - Niçin? ve Kiminle?" (5N1K) tınısına terfi edebilmesi üç ay kadar sürdü. İdare, kontrol teşkilatı ve taşeronları da kapsayan bir organizasyon için epey beklemek gerekti.

Kampımızda oldukça büyük bir futbol sahamız olsa da, toprak zeminde törpülenmek yerine, kayarak müdahalenin mümkün olduğu Mazagan Otel'i'nin yeşil çimlerinde bu işin daha başarılı olacağına kanaat getirdik. Duyuruların dört bir yana asıldığı mayıs başında, tam da maç öncesi, "Neden benim haberim olmadı?" serzenişlerinin yükselmesi gayet normal karşılandı. Turnuvaya katılacak sekiz takım çıktı. Dörtlü gruplara ayrılarak, Şampiyonlar Ligi formatında grup maçları ve ardından yarı final ile kupaya giden bir yol çizildi.

Özellikle ilk maç öncesi ofislerde ayakkabı, forma ve bilumum futbol malzemelerinin denenmesi, toprak sertliği ile "Ben de gençliğimde iyi oynardım" yumuşaklığı hoş bir karma yarattı. Çocuklarının ders dışı bir konuda konsantrasyonuna gösterilen ebeveyn tepkisi misali, bizler de ofislerdeki mühendislerle, "Yahu, şu turnuvaya gösterdiğiniz ilginin yarısını işe de gösterseniz ya!" klişesini ıskalamadık. Aslında, ne yalan söyleyeyim, benim en büyük endişem, sakatlık ve maç kazanmak uğruna kavga edip işi kaybetmektir. Fakat şantiyeler icraattan korkanlar için uygun yerler değildir. O nedenle, "Ya nasip!" diyerek harekete geçtik.

İlk maçlar, Türkiye'deki lig düğümünün çözülmesine iki maç kalan bir pazar günü başladı. Mazagan Otel'i, Jadida bölgesindeki yegâne lüks sınıf turistik otel olmasının ötesinde, çok büyük bir araziye kapsamı, içinde golf sahaları, ağaçlık bölgeler ve futbol sahaları barındırması sebebiyle tartışmasız en iyi alternatifti. Haftanın yegâne uyunabilecek gününü feda edip, sabahın erken saatlerinde buluştuk. 20 civarı futbolcumuz, Faslı mesai arkadaşlarımız, aileler ve diğer Türk çalışanlarla 50-60 kişilik bir ekip oluşturmuştuk. Otele sapan yolun başıyla resepsiyon arasının 4 kilometre olduğunu belirtmem, otelin büyüklüğü hakkında bir fikir verecektir. Senenin her ayı yeşil ve çiçek arazilerine sahip olan otelin futbol sahaları da, değme stadyumlara taş çıkartacak düzgünlükteydi.

Sahaya ulaştıktan sonra, ısınan JESA (Kontrol) takımı ile çimlere uzanmış Tekfen takımları, hoş bir tezat oluşturdular. Fakat bizim tekmelik,

eldiven, bandaj ve kaptanlık bandına kadar düşünmüş olduğumuz tüm detaylar ve kadronun kalabalıklığı, rakibin moralini bozmaya yetiyordu. Canlı renkleriyle hakem üçlüsü de olayın ciddiyetini pekiştiriyordu. Sahanın boyu yaklaşık 100 metre olup bende, "Bu kadar geniş kadroyla ikinci yarıda onlar bayılır, bizimkiler gollerini sıralar" düşüncesini uyandırdı.

Maç başlayınca, gerek antrenman eksikliği, gerek oyuncuların birbirlerini tanımaması yüzünden ilk yarı pek zevkli geçmedi. Ama yine de, rakibin hücumu kalktığı bir anda kaptırdığı top sonucu tek pasta pozisyona giren Taşeron Kontratlarından Sorumlu Mühendisimiz Altuğ, hesabı kesiverdi. Bundan sonraki kısmın daha rahat geçeceğini düşünenler, Muhasebe Şefimiz Özcan'ın, "Hani bunun faturası, Oracle belgesi?" derken kaptırdığı topla devrenin son dakikasında golü yiyince, yanıldıklarını anladılar. İkinci yarıda çok daha diri kalan takımımız, adeta tek kale sürdürdüğü maçta ikisi direktten dönen, bolca ıskalanan ve direği sıyran şutlar sonucu maçı berabere bitirmekle yetindi. Yönetim açısından, sakatlık ve kavga olmadan, berabere biten bir maçtan daha iyisi düşünülemezdi. En önemlisi, farklı millet ve şirketlerden insanlar, dünya gibi yuvarlak bir cismin etrafında buluşmuş ve işin stres ve sıkıntılarını sporun teriyle soğutmuşlardı.

İkinci hafta takımlar artık birbirini tanımışlardı. OCP (İdare), kadrosunda üç bin kişi çalıştırmanın verdiği avantajla her hafta başka bir takımla sahaya çıkıyordu. JESA ise bu haftaki maçlarda sinirlerine hâkim olamamış ve kırmızı kartlarla tanışmıştı. Biz ise ilk galibiyetimizi tek golle aldık. Sahada yüzlerini görmediğimiz gençlerden oluşan taşeron takımları, hem enerjileri hem de lisanslı futbolcularıyla göz korkutuyordu. Ciddi bir sakatlık olmadan turnuvanın başarıyla devam etmesi sevindiriciydi.

Üçüncü hafta, yarı final oynayacak takımlar belli olacaktı. Biz finalde

OCP ile oynamayı arzuladığımızdan, skoru kendimiz belirlemek istedik ve gördük ki sonucu ayarlamak çok zor bir şeymiş. İstediklerimiz alalım derken, az kalsın son dördü tehlikeye atıyorduk. Şimdi sıra OCP'deydi. Neyse, bugüne kadarki kadrolarıyla maçı kazanma ihtimalleri olmadığını fark etmiş olmaları ki, futbol oynamış gençlerden seçtikleri bir onbirle sahaya çıktılar ve isimlerini yarı finale yazdırdılar.

Son hafta, cumartesi günü yarı finaller oynandı. Biz yenildik (neyse ki kaybettiklerimiz takım şampiyon oldu). OCP ise futbolcu takviyeli kadrosuyla finale yükseldi. Pazar gününün öğleden sonrası ise tam bir şenlik havasındaydı. Sadece finale kalan takımlar değil, diğer tüm ekipler ve çocuk gelen insanlar, pırl pırl bir gökyüzü altında gerçekten unutulmaz bir gün yaşattılar hepimize. Getirdiğimiz müzik düzeni, şemsiyeler ve banklar dışında Osman Bey'in yönetimindeki çiğ köfte ekibi, Faslı dostlarımızın damağında unutulmaz bir tat bıraktı. Otelin ikramları, kupa töreni ve ardından hep birlikte çekirtilen fotoğraflar, anıları ölümsüzleştirdi.

Şantiyelerde onca fedakârlık ve zorluklar arasında işler bir şekilde bitiyor; ama bizler de bitiyoruz. Yıllar geçince kimse ne günlük problemleri, ne metrajları, ne de ilerleme raporlarını hatırlıyor. Anılarda kalan sadece böylesi anlar oluyor. O nedenle nadiren yaşanan güzellikleri içimize sindirmekten utanmamalıyız. Kutlamayı bilmek de çok önemli bir yetenektir. İlk dört derece mi? Boş verin canım, gönül sohbet ister, futbol bahane... OCP de bizim gibi olgunluk gösterip finali, ceza sahaları önünde faullü bir top kaybı sonrası yedikleri golle kaybetti. Bizim ekip ise üç penaltıdan birini bile gole çeviremeyince, 3-1 yenilerek şerefli bir dördüncülük aldı.

Attila Şaylan, Mayıs 2012, Kazablanka

15 yıllık Tekfenli Turay Karaçay, bizden biri. Tekfen İnşaat'ta ihracat Memuru olarak çalışıyor. Ama onun bizden farklı bir yönü var. Karaçay, kendi ifadesiyle “dededen miras” bir koleksiyoncu. Ortaköy'deki evinin her köşesi, ilginç koleksiyon parçalarıyla dolu. Eski para ve pullar, onun bu tutkusunun en bilindik alanları. Kartal heykelleri, tespihler, poşet şekerler, anahtarlıklar, buzdolabı magnetleri, milli piyango biletleri, Lions rozetleri ve futbol kitapları ise koleksiyon merakının diğer yaratıcı unsurlarını oluşturuyor. Turay Karaçay'a koleksiyon tutkusunun öyküsünü sorduk; o da anlattı.

ANILARI YAŞATMAK

Koleksiyoncu Turay Karaçay, çocukluğundan bu yana “farklı” şeyler biriktirmeyi hobi edinmiş. Karaçay, “Ne biriktirdiğiniz önemli değil. Önemli olan, biriktirdiğiniz şeylerde kendinizden bir parça bulabilmenizdir,” diyor.

TURAY KARAÇAY’LA KOLEKSİYON TUTKUSU ÜZERİNE BİR SOHBET

Kartal avcısı

Koleksiyon merakınızdan başlayalım derseniz. Bu tutkunuz ne zaman, nasıl başladı?

Benim koleksiyon merakım ilkokulda anaharlıklar biriktirerek başladı. Ama daha önce-
sinde dededen gelme pul koleksiyonculuğu vardı. Dedem, ben 13 yaşındayken rahmetli oldu. Ama onunla vakit geçirme imkânına sahip olduğum dönemde dedemi ataçlarıyla, maşalarıyla pul defterlerine pulları yerleştirirken hatırlıyorum hep. Orta halli bir koleksiyondu dedeminki, ama kendi konusu vardı: Uçak pulları. Dedem havacı olmak istemiş, ama askeri kimyager olmuş. Uçaklara çok merakı vardı. Ben de aynı konuyu devam ettiriyorum. Ayrıca uçağın yanında dünya liderlerinin pullarını topluyorum. Saddam Hüseyin’in pulları mesela. Irak’ta çok zor almıştım. Devrilmeden önceydi. İş dolayısıyla Bestami Kahya ile Bağdat’taydık. Postanede pulu mutlaka zarfa yapıştırıp veriyorlardı. Koleksiyon için olduğunu söylememe rağmen gişedeki memur, “Hayır. Zarfı göreceğim, yapıştıracağım, ancak öyle!” dedi. Epeyce bir direttim. Pullar 300 dinardı. 500 dinar verdim, memur sağına baktı, soluna baktı, sonunda verdi. Blok halinde aldım.

Niçin liderler?

Saddam Hüseyin devrildikten sonra bu tür pulların kıymetlendiğini düşünmeye başladım. Onun birçok objesi çıktı devrildikten sonra, ama pulu hiç çıkmadı. Çünkü pulu almak çok zordu. Daha sonra keza Libya’da iş yapmaya başlayınca Kaddafi’nin pullarını aldım. O da malumunuz, devrildi. Şimdi daha çok gittiğim yerlerde lider pullarını topluyorum.

Kaç tane pul var koleksiyonunuzda?

Ben daha çok damgasız pul topluyorum. Toplamda 5 binin üzerinde pulum vardır. Sadece uçak temalı olanlar ise zannedersen 350-400’ün üzerindedir. Türkiye Cumhuriyeti’nin uçak temalı pullarında hiç eksiklik yok. Yurtiçindeki müzayedeleri düzenli takip ediyorum.

Yabancı pullar için ise yurtdışındaki postanelere üye oluyorum. Konunuzla ilgili çıkan pulları onlar size gönderiyorlar. Ben daha çok sıfır, yani nominal fiyatlı pulları alıyorum. Yükselmiş fiyatlı pullara bakmıyorum.

Pullarınızın şu andaki kıymeti konusunda bir fikriniz var mı?

Yabancı pulların hiçbir zaman yurtdışında ekspertizini yaptırmadım. Benim hayalim, eğer benden sonra koleksiyon devam edecekse, bir şekilde devam ettirmek. Etmeyecekse, emekli olduğum gün İngiltere’ye gidip bir değerlendirme yapmak. Türk pulları o kadar kıymetli değil. Osmanlı pulu var biraz, Hatay Devleti pulları var. Aralarında hatalı olanlar var. Onlar kıymetli, ama şu kadar eder diye hiç alt alta toplayıp hesaplamadım.

Bazen tek bir pul bile servet edebiliyor.

Evet, dünyanın en pahalı pulu 2,5 milyon dolar. Tabii bendeki pullar değer olarak bununla kıyaslanamaz. Ama annem TED Koleji’nde

öğrenciyken, lise son sınıf masraflarını karşılamak için dedem üç tane pulunu satmış. Annem anlatır, dedem bir hafta kendine gelmemiş, ağlamış. Zaten bir koleksiyoncunun koleksiyonunu satması çok zor. Kendisi satamaz. Ancak ikinci, üçüncü nesil satar. Ben dedemin mirasını devam ettirmeye çalışıyorum. Uçak pullarını ben de çok seviyorum. Ben askerdayken annem rüyasında görmüş, “Sen havacı olacaksın,” dedi. “Hayatta olamaz,” dedim, çünkü karacıydım. Ama sonra Genel Kurmay’da Hava Plan Harekât Dairesi’ne düştüm, gerçekten de havacı oldum. Kartal koleksiyonuna başlamamda bunun da etkisi olmuştur. İlk kartalım, Hava Plan Harekât’ın verdiği kartaldı. Biliyorsunuz, havacıların sembolü kartaldır.

Kartal koleksiyonu ilginç gerçekten. Bunun tuttuğunuz takımla da ilgisi var mı?

Tabii, Beşiktaş’ın kongre üyesi olmak beni motive ediyor. Ama onun dışında kartal uluslararası bir simge. Mesela, Ortadoğu ül-

ZENGİNLİK ALAMETİ MOR BİNLİK

Günümüzde para koleksiyoncularının gözdelelerinden biri olan efsanevi “mor binlik” 1950’li yıllarda tedavüle sürüldü. 1970’lerin sonuna kadar piyasadaki en büyük kupür olan bu banknot, değerinden ötürü fazla kullanılan bir para değildi ve onu görebilmek bile bir ayrıcalıktı. Zenginliğin simgesi sayılan bu para, Turay Karaçay’ın koleksiyonunu tamamlayan nadide parçalardan biri.

kelerinde kartal çok öne çıkan bir simge. İş sebebiyle sık sık yurtdışına çıkıyorum. Gittiğim yerlerde sürekli bakıyorum. Onu alayım, bunu alayım derken 50'nin üzerinde kartalım oldu. İtalya'dan mesela, lav taşından yapılmış bir kartal aldım. Lüle taşı olabiliyor, piriç olabiliyor, porselen olabiliyor; önemli olan kartal olması. Hepsinin bir hatırası var. Çünkü ben onları Libya'dan, Fas'tan, Katar'dan, Umman'dan büyük zorluklarla aldım. Mesela, Tayland'dan getirdiğim kartal yaklaşık 11 kilo. Aslında satılık değildi. Bir kumaşçı dükkânında, öyle rafların üstünde duruyordu. "Bunu almak istiyorum," dedim. Adam şaşırıldı. "10 dolar ver, al" dedi. 10 dolara aldım onu. Porselenden el yapımı, işçiliği çok güzel. Onu yol boyunca elimde getirdim.

Koleksiyonculuğun tutkulu bir tarafı var galiba. Koleksiyon merakı sizin hayatınızı nasıl etkiliyor?

İş nedeniyle çok stresli günler geçirdiğimde, bu uğraş beni rahatlatıyor. Özel hayatımızda sıkıntılı zamanlarımız, derin acılarımız ola-

biliyor. En daraldığım zamanlarda o pullarla ilgilenmek, onları defterime yerleştirmek beni o karamsar ruh halimden çıkarıyor. Bir de bu sayede olayları, dünyayı takip ediyorsunuz. Bu, özellikle çocuklar için çok önemli. Koleksiyonculuğun aynı zamanda öğretici bir tarafı var. Mesela, Kabotaj Bayramı (1 Temmuz) diye bir şey olduğunu ben hiç bilmezdim açıkçası. Topladığınız pul, para, piyango bileti gibi objelerde genellikle sosyal ve kültürel olaylar işlendiği için, bunları da takip etmiş oluyorsunuz.

Çocukların koleksiyonculuğa özendirilmesi çok önemli, değil mi?

Tabii. Çocuk, böylece en basit bir eşyanın bile bir değere sahip olabileceğini görüyor. Bir hobi ediniyor. Ailenin böyle şeylerde desteği çok önemli. Mesela, annem beni bu konuda hep desteklemiştir. İşin başı dedem. Ama belki annemin teşviki olmasaydı, ben dedemin koleksiyonunu böyle sahiplenmezdim. Tabii bir de halamın posta idaresinde avukat olması da benim için bir şanstı. O da hep

yeni çıkan pullardan bana getirirdi. Öyle olunca ben de ister istemez kendimi bu işin içinde buldum. Yani her yerden bu işe bağlandım. 7-8 yaşından beri de takip ediyorum.

Toplumda genellikle, "Koleksiyon yapmak çok para ister" gibi bir algı vardır. Bu konuda neler söyleyebilirsiniz?

Ben buna inanmıyorum. Sıfır maliyetle, hiç aklınıza gelmeyecek şeyler toplayabilirsiniz. Mesela, bardak altlığı toplamanın maliyeti nedir? Veyahut da firmaların kendini tanıttığı magnetler var. O magnetlerden toplamanın maliyeti nedir? Yeter ki biriktirmek istesin insan, kendinden bir şeyler bulsun. Bu, kesinlikle parayla ilgili bir konu değil. Burada devamlılığı sağlayan şey para değil, ilgi. Eğer kişi, merak duyduğu objeleri bir araya getirdiğinde kendini mutlu hissediyorsa ve sonra boş zamanlarında onlara bakıp geçmişinden kendinde bir şey bulabiliyorsa, koleksiyonculuğa devam eder. Bende öyle oluyor mesela. Benim en büyük motivasyonum o. Çünkü hepsinin bende bir hatırası var.

Futbol sevdası koleksiyona nasıl dönüştü?

MAÇA GİTTİ, FUTBOL KİTAPLARI KOLEKSİYONUNA BAŞLADI

Beşiktaş'ın 2003 yılında Lazio ile oynadığı Şampiyonlar Ligi maçı, Turay Karaçay'ın koleksiyonculuk merakına yepyeni bir boyut kazandırdı. Bu maçla birlikte başlayan bir dizi tesadüf, Karaçay'ın futbol kitaplarına merak salıp Türkiye'de örneği olmayan bir futbol kitaplığı kurmasını sağladı.

Turay Karaçay'ın nadir koleksiyonlarından biri de futbol kitapları. Karaçay'ın kütüphanesinde halen 400'ün üzerinde futbol kitabı var. Türkiye'de futbolla ilgili yayımlanmış hemen her kitabı bu kütüphanede bulmak mümkün. Bu sıra dışı tutkunun başlangıç öyküsü de, en az koleksiyonun kendisi kadar ilginç:

2003 senesinde, İtalya'da Beşiktaş'ın Lazio ile Şampiyonlar Ligi maçı vardı. Tam da bayrama denk geldi. Beşiktaş taraftarlarının düzenlediği bir turla değil de, kendim bir program yapıp gittim. Yalnız bir sene önce Galatasaray, Roma'da epey sıkıntı yaşamıştı. O yüzden bizi önceden uyardılar, "Aman dikkat edin! İtalyanlar çok agresifler. Maça üstünüzde Beşiktaş formasıyla gitmeyin," diye. Peki! Fakat tam da o gün yağmur yağdı. Benim de yanımda Beşiktaş yağmurluğum vardı. O yağmurluğu giymiş buldum. Doğrusu, o anda bunu fazla düşünemedim de. Maçtan önce 7-8 kişilik bir grup benim önümü kesti. İçlerinden bir tanesi epey yaşlı bir adam. Bana bakıp, "Sukru!.. Sukru!.. Sukru!.." dedi. O zaman bir anlam veremedim. Sonra atkı değiştirmek istediler; bende atkı yok. Ama hoşça bir muhabbet oldu. Yani agresif değildi, dostaneydi.

Sonra maçımızı izledik. 1-1 berabere kaldık. Türkiye'ye döndükten sonra Adana'da, baba dostumuz olan Sefa Kurdak'ı ziyaret ederken, İtalya'ya maça gittiğimi söyledim. "Aaa, Lazio'da Beşiktaşlı Şükrü Gülesin oynardı," dedi. "Nasıl yani!" dedim. O anda adamın bana, "Sukru!.. Sukru!.." deyişi aklıma geldi. Gözlerinin içi gülüyor, "Besiktas!" diyordu. Sonra biraz araştırdım. Şükrü Gülesin, 1940'larda efsane bir futbolcuymuş. Direkt kornerden 32 tane golü varmış. Böylece Guinness Rekorlar Kitabı'na girmiş. Hâlâ da kırılmamış bu rekor. Beşiktaş'tan Lazio'ya, sonra Palermo'ya transfer olmuş. İtalyanlar da kendisini acayip sevmiş, "Il Turco" diye. Adana'daki ahabamız dedi ki bana, "Şükrü Gülesin'in İtalya'dan döndükten sonra yazdığı bir kitap var. Onu okumadan ölmek istemiyorum. Bana bul onu." Ben bunun üzerine araştırmaya başladım. Ama ne yapsam bulamıyorum. Sahafalara gidiyorum yok, Spor Yazarları Derneği'ne gidiyorum yok.

O sırada gazeteci Tayfun Öneş'le bir tanışıklığımız oldu, sanal ortamda. Gazetede bir yazısı çıkmıştı; Türkçe yayımlanmış 10 tane kadar futbol kitabından bahsediyordu. Bunun üzerine ben bir araştırma yaptım, bir liste çıkarttım, 134 tane futbol kitabı buldum yayımlanmış. Listeyi de kendisine gönderdim. Ondan sonra bir köşe yazısı yayımlandı benimle ilgili. Bu olay beni daha da motive etti. Sonra başladım futbol kitaplarını toplamaya. Şu an 400'ün üzerinde futbol kitabı var kütüphanemde. Peki, ben 100'den 400'e nasıl çıktım? Gittim Beşiktaş Müzesi'ne, Fenerbahçe Müzesi'ne, Galatasaray Müzesi'ne. Herkes kendininkini biliyor, topyekûn bakan yok. Ondan sonra mesela Adıyamanspor, "Biz niye yokuz o listede?" dedi. Ben de de-

dim ki "Bana gönderin o zaman kitabınızı." Derken iş birden patladı. Birçok kitabı internette taraftar gruplarından buldum. Çünkü bu konu internette forumlarda dönmeye başladı. Mesela, Bursa-spor taraftar grubuna, "Listede olmak istiyorsanız elinizdekini paylaşın," dedim. Böylece bunun da koleksiyonu başladı. Hayatıma futbol kitapları da girdi 2004'ten sonra.

Bulmakta en çok zorlandığım kitaplardan biri, Nevşehirspor'un kitabıydı; 660 sayfalık bir kitap. Bir de Şükrü Gülesin. Esas benim bu işe başlamamın sebebi Şükrü Gülesin'in kitabı, ama bir türlü onu bulamıyorum. Derken gene kendi derdime kendim derman oldum. İnternette ararken, Şükrü Gülesin'le ilgili bir haber gördüm, "Şükrü Gülesin, mezarı başında eşi Sevda Gülesin ve oğlu Sabri Gülesin tarafından ölümünün 24'üncü yıldö-

Dünya rekortmeni futbolcu

Türk futbol tarihinin simge isimlerinden biri olan Şükrü Gülesin 1922 yılında doğdu. Kınılıadaspor'da kalecilikle başlayan kariyeri, Türkiye'nin gelmiş geçmiş en başarılı forvetlerinden biri olarak devam etti. 1940 yılında BJK'da oynamaya başladı ve yaklaşık 10 yıl bu formayı giydi. Üstün futbol yeteneğiyle İtalyan kulüplerinin dikkatini çekince önce Lazio ve oradan Palermo'ya transfer oldu. İtalya'da oynayan ilk Türk futbolcu olan Gülesin, direkt kornerden attığı 32 golle bir dünya rekoruna imza attı. Türkiye'ye döndükten sonra futbol hayatını spor yazarlığı ve BJK'da yöneticilik yaparak sürdüren Şükrü Gülesin, geçirdiği kalp krizi nedeniyle 1977 yılında hayatını kaybetti.

nümünde anıldı," diye. 118'den aradım, Sevda Gülesin'in ev telefonunu buldum. "Evlad ne yaptın ya! Bugüne kadar bizi kimse aramadı," dedi. "Böyle böyle, bana bu kitap lazım. Yardımcı olur musunuz?" dedim. "Oğlumda var. Ben arayayım, sana getirsin," dedi. Ulus'taki binayı tarif ettim, ama gelmedi. İki hafta sonra bir daha aradım. "Ben o yaramaza söylerim," dedi. "Yaramaz" dediği, 60 yaşlarında, ak saçlı bir adam, çıktı geldi. Böylece biz de kitabı aldık aileden. İki tane verdiler sağ olsunlar. Birini Adana'ya gönderdim. Kitap güzel. Kendisi yazmamış aslında, kendisi hakkında yazılanlardan derlemiş. Bir ara ben bu kitabı bir daha yazayım diye düşündüm. Çünkü aile, "Kitap istediğimiz gibi olmadı," demişti. İşe başladık, 20 sayfa falan yaptık, ama sonra kaldı. Böyle çabalaya çabalaya bendeki kitapların sayısı giderek arttı, 400'e ulaştı. Şu anda da halen devam ediyor.

GOOL
diye diye

Şükrü Gülesin

TÜRK FUTBOLUNA YÖN VEREN İSİMLER BU KİTAPLIKTA

Gündüz Kılıç,
Eşfak Aykaç,
Coşkun Özarı,
Şükrü Gülesin,
Halit Kıvanç...

Hepsi de Türk futbolunun ünlü isimleri. Turay Karaçay'ın kitaplığı, bu gibi efsane isimlerin yazdığı kitapları barındırıyor.

HALİT KIVANÇ
Futbol!
Bir Aşk...

Turay Karaçay'a,
Muhtesem bir futbol kitabı koleksiyonuna sahip olduğumu duyarak, beni hem şaşırttı, hem çok mutlu etti.
Demek ki siz de gerçek bir futbol aşığısınız. Kutlanın.
Sevgilerle
Halit Kıvanç
2004

İLETİŞİM

KÜÇÜK BİR FAS TURU

Esra Tüzgıray Kılıç, şantiyelerimiz dizisinin ikinci durağı için bu kez Fas'taydı. Ziyaretini sadece kampla sınırlı tutmayıp Khouribga ve Jorf Lasfar'daki inşaat alanlarını da ziyaret eden Esra, böylece "şantiye tozu" denilen şeyi de hayatında ilk kez yutmuş oldu.

Orada bir Fas var uzakta

Tekfen'in şantiyelerine yönelik ziyaretlerimiz Fas'la devam ediyor. 2004 yılında aldığı otoyol projesiyle girdiği Fas'taki varlığını gün geçtikçe güçlendiren Tekfen, 2010 yılı başlarında teslim ettiği Samir Rafinerisi'nden sonra Fas'ta 230 km uzunluğunda fosfat çamuru boru hatları ve pompa istasyonları ile DAP gübre tesisi inşa etmeye başladı. Bu nedenle Fas ziyaretimiz, Khouribga ile Jorf Lasfar'da iki farklı şantiyeyi kapsadı.

ESRA TÜZGIRAY KILIÇ

■ Geçtiğimiz sayıda başlatmış olduğumuz yazı dizimizin ikinci durağı Fas oldu. Bu kez ülke seçiminde fazla zorlanmadık; hatta tabiri caizse biz daha habere gitmeden, haber kısmetiyle bize geldi. Proje Müdürü Atilla Şaylan'dan DAP Projesi kapsamında, projenin tüm taraflarının dahil olduğu bir futbol turnuvası düzenleneceğini bildiren mesajı aldığımızın beşinci dakikasında, bu sayıda Fas şantiyesini işleme kararı vermiş ve uçak rezervasyonumu yaptırmıştık. Ancak haziran ayındaki işlerimizin yoğunluğu sebebiyle, maalesef kupa finaline yetişemedim; o günün heyecanını DAP Proje Müdürü Atilla Şaylan'ın kaleminden sayfa 19'da okuyabilirsiniz.

Baretim, eldivenim, yeleğim, botlarım ve gözlüğüm, Fas'tan İstanbul'a getirdiğim hatıralar.

Ziyaret programını önce, fosfat cevherinin çamur haline getirildikten sonra deniz kıyısındaki Jorf Lasfar liman bölgesine taşınmasını sağlayacak 230 km uzunluğundaki boru hattı projesinin başlangıç yeri olan Khouribga'da başlatıp, boru hattının hem bitişi noktası, hem de her biri yıllık 850 bin ton kapasiteli iki adet DAP (Diamonyum Fosfat) gübre tesisi destek ünitesinin inşa edildiği yer olan Jorf Lasfar'da bitirecek şekilde planladık.

İLK ŞANTIYE EĞİTİMİ

Kazablanka Havaalanı'na indiğim anda, ismimin yazılı olduğu bir kâğıtla beni karşılayan Kamplar Amiri Ali Hamzaloğlu ve güler yüzlü eşi Emine Hanım'la arabaya gidene kadar hem kaynaşmış, hem de Khouribga'daki Ana Pompa İstasyonu'na (Head Station) gidene kadar birbirimizi iyice tanıma imkânı bulmuştuk. Beni hiç yalnız bırakmayan, evine davet eden ve kamptaki ilk gecemde sırf bana arkadaşlık etmek uğruna kampta kalan Emine Hanım'dan burada bahsetmeden geçemeyeceğim.

Ana Pompa İstasyonu'ndaki sıcak karşılamamın ardından, Fatih (Işıldar) Bey tarafından, kısa fakat büyük resmi görmemi sağlayan etkili bir oryantasyon eğitimine tabi tutuldum. Fosfat cevheri bakımından

oldukça zengin olan Fas'ın Khouribga şehrinin yakınındaki şantiyemizin, hem ana boru hattının başlangıç noktası hem de bir pompa istasyonu olması; fosfatın burada toplanıp Jorf Lasfar'a pompalanacak olması; buradaki fosfat madeninin fiziksel ve kimyasal yapısının çelik boru hattında korozyona ve aşınmaya sebep olduğu ve bu nedenle dünyada ilk kez bu çapta ve uzunlukta bir boru hattının içerisine yüksek yoğunluklu bir başka polietilen borunun yerleştirildiği, hemen hatırladığım konular arasında. Aldığım teknik eğitimin hemen

sonrasında, SEÇ Süpervizörü Deniz Caymaz eşliğinde SEÇ eğitimi de tamamlayarak şu an evimde sakladığım baretim, eldivenlerim, yeleğim, botlarım ve gözlüğümle kendimi sahada buldum. Saha Şefi Şevket Bey'le o gün ve sonrasında yaptığımız geziler ve görüşmeler sonrasında artık nasıl havaya girdiysem, kendimi 15 sene önce neden mühendislik seçmediğimi sorgularken buldum.

KHOURİBGA KAMPİ

Tertemiz, içerisinde bir spor salonu, halı sahası, gazinoları bulunan kampa, yorgun geçen iki günün ardından büyük keyifle döndüm. Döndüğümde beni hiç yalnız bırakmayan, çok keyifli sohbetler ettiğimiz Mehmet Serbest, Rıfat Kozakçı, Hüseyin Uçar ve Nurettin Yörük'ten oluşan kamp ekibi, İstanbul'dan bu kadar uzaktayken bile beni evimde hissettirdi. Anekdotlarını okuyacağınız, güne sabahın 4'ünde başlayan Nurettin Bey'in beş yıldızlı otellere taş çıkartan yemekleri ve özellikle kahvaltı sofralarında yediklerimin tadı, bu satırları yazarken bile halen damağымda. Öyle ki kamptan ayrılırken sanki aylardır oradaymışım gibi hüznümlendim. Bana bunları hissettiren herkese çok teşekkür ederim.

GÜZEL BİR AKŞAM YEMEĞİ

Khouribga güncem, projeye gelen misafirlerin ağırlandığı villada bir akşam yemeği ile sona erdi. Adını hep duyduğum, ama bir türlü dünya gözüyle tanışamadığım Dehşan Başbuğ, Fatih Işıldar, Hayrettin

Bültenin baskıya girdiği günlerde aldığımız bir acı haber hepimizi derinden sarstı. Otuz yıllık gerçek Tekfenli ve Fas boru hattı projesinin satınalma koordinatörü olmakla kalmayıp, projenin alınmasına yönelik, ilk günden itibaren her adımında büyük emeği geçen Hasan Tahsin Grtay, geçirdiği ani rahatsızlık sonucu hayata gözlerini kapadı. Gleryzllğ, akklı, çalışkanlığı ve dostluğu, onunla yolu keşişen herkeste güzel bir anı, sevgi dolu bir hatıra bıraktı. Ne denli sevildiği ve sayıldığı, kötü haberin hemen ardından paylaşılan çok sayıda ve içtenlikle kaleme alınmış mesajlardan anlaşılıyor.

Gle gle Hasan, seni daima sevgiyle hatırlayacağız...

Din, Kenan şekeryapan, Mustafa Ecin, İzzet Melih Güven ve eşi Esin Hanım, Ali Hamzalıoğlu ve eşi Emine Hanım ile geçirdiğimiz o güzel yaz akşamında, masada konuşulanları ilerleyen sayfalarda okuyabilirsiniz. Sohbetimiz sırasında sadece Fas'taki hayattan bahsetmedik. Anlatılan anekdotlar sayesinde, Tekfen'in tarihinden 40 yıllık bir kesit film şeridi gibi gözümüzün nnden geçti desem, abartmış olmam.

JORF'A YOLCULUK

Mustafa (Erçin) Bey Jorf'a kadar bana eşlik etme nezaketini gösterdi ve molalarla beraber toplamda 5-6 saat süren yolculuğumuz başladı. Mustafa Bey her ne kadar Boru Hattı şantiye şefi pozisyonunda çalışsa da, yolculuğumuzun 20. dakikasında kendisini bizim sektörden saymaya başladım bile: Namı diğer iletişimci Mustafa Bey! Gerçekten de Mustafa Bey, izin günlerinde arabasına atlayıp boru hattı boyunca köylülerin evlerine misafir olan, onlarla aynı sofrayı paylaşan, çocuklarıyla futbol maçı yapan, onlara okolata veren, kısaca halka karışmış biri. Gerek Fas'a, gerekse Tekfen'deki diğer görevlerine dair anlattığı anekdotlarla, ben de kendisiyle seyahat etmenin bir ayrıcalık olduğunu anlamış şanslı insanlardanım. Yemek molamızı, boru hattına destek için tam orta noktada kurulan Settat Kampı'nda verdik ve orada da syleşilerimize devam ettik. Jorf'a vardığımızda, güneş çoktan batmak üzereydi.

JORF KAMPI'NDA HAYAT

Yine bambaşka bir sayfiye yerine gelmiş gibi hissettim, Jorf'a varır varmaz. Her taraf pırıl pırıl; temizliği geçtim, her yerde gller, akşamları altı hiç boş olmayan bir ardak ve geçtiğimiz sene elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz Haldun Gürkan adını taşıyan bir futbol sahası... Tüm bunların başındaki kişiler, işlerini büyük bir şevkle yapan Ethem (Efe) Bey, yardımcısı Savaş (Hüseyinoğlu) Bey ve İdari İşler şefi Uğur (Bahadır) Bey'le, Jorf Kampı'ndaki hayata dair bol bol sohbet etme imknım oldu. Hemen her şeyi, hap şeklinde onlardan öğrendim.

JORF şANTIYESİ'NDE BİR GÜN

şantiyede bir gün, hem de nasıl bir gün! Sabah ayını, bize futbol turnuvasından bahsederek rotamızı Fas'a eviren Proje Müdürü Attila şaylan'la içtik. Projeden, Fas'taki hayattan, biraz da kendisinden ve ailesinden bahsettik. Detaylarını siz sonraki sayfalarda okuyadurun, ben günün geri kalanını anlatmaya devam edeyim.

İsimlerini hep duyduğum, ancak bir türlü tanışma imkânı bulamadığım insanların başında gelen Hasan Cingöz ile Osman Göçmen ile ta-

nıştım; bol bol sohbet ettim; sohbetle de kalmayıp, Alpaslan (Topçu) Bey'in de katılmasıyla bahsetmiş olduğum DAP projesinin şantiyesi-ni gezme şerefine nail oldum. Gezme deyince, turistik bir gezi gelmesin aklınıza. Depolama tanklarının içine kadar girip, bol fotoğraf çekip, ayaküstü sohbetlerle süren iki saatlik bir turdan bahsediyorum. şantiyedeki gnm, Attila Bey'in ekibiyle rutin olarak yaptığı günlük değerlendirme toplantısına katılarak bitti. Böylece, bir mühendisin rutin geçen gününü maksimum şekilde yaşamış oldum.

Son akşam Attila Bey'in de katılımıyla, Ziya Güneş ve Ayhan Kızıllan tarafından hazırlanmış, bir tek kuş sütünün eksik olduğu harika bir sofrada geçti.

Bizler ofislerimizde, bilgisayarlarımızın başında, klimalı rahat ortamlarımızda çalışırken binlerce kilometre uzakta, işin mutfağında hummalı bir mücadele devam ediyor. Beni hayatlarına birkaç gün dahi olsa dahil eden Fas'taki herkese, bir kere daha teşekkürleri ediyorum.

**-Fas'taydım,
-Aaaa geçmiş olsun neyin var?**

Beş gün süreyle "Fas'ta" ve "hasta" kelimelerinin benzerliği sebebiyle yukarıdaki diyaloğa maruz kaldım. İşin garibi, son akşam da gerçekten hastalandım. Böylece şantiyenin gitmediğim tek yeri olan revirini de görmüş oldum. Eh ne diyelim, bu da yolculuğumuzun nazarı olsun!

Jorf şantiyesi'ndeki ğretmenlerim... (Soldan sağa) Alparslan Topçu, Osman Göçmen ve Hasan Cingöz.

Mustafa Erçin:

Ben kendimi Mağripli diye tanıtıyorum. Her pazar çıkıp dolaşırım, insanlara misafir oluyorum. Burada insanlar son derece misafirperver. İkincisi, Türküm dediğin zaman çok seviyorlar. İnsanlar halim selim. Ben çok memnunum burada olmaktan.

■ ALİ HAMZALIOĞLU (KAMPLAR AMİRİ)

Fas'ta çalışmak büyük avantaj

Bir kampı eksiksiz ve konforlu tutmak hiç kolay değil. Bunu sağlamanın ancak "görünmez kahramanlar" sayesinde mümkün olabildiğini söyleyen Ali Hamzalıoğlu, Fas'ı "gençliğinin Türkiye'si"ne benzetiyor:

Bu projede üç kamp var. Bunlardan biri Khouribga. Şu an aşağı yukarı 427 personel var burada. Bunun 381'i Türk. Ancak bu kadro hemen her gün değişiyor. Neden? Türkiye'den yeni gelenler oluyor, başka yere gidenler oluyor. Devamlı bir sirkülasyon var. Aynı ayın gazinolarımız var, işçilerimizin kullandığı dinlenme yerleri, mangal yerleri var. Evlerini aratmamaya çalışıyoruz. Evlerinin sıcaklığını burada yaşatmak istiyoruz; o hizmeti götürmek istiyoruz. Bu bir ekip işi. Kamptaki arkadaşlar hakikaten görünmez kahramanlar. Çoğu Kazablanka'yı görmemiştir mesela. Çünkü iş bitmiyor.

Kampımızın 24 saat açık bir kliniği var; nöbetçi doktorları var. Bu doktorlar tatil günleri dahil hemşiresiyle, şoförüyle burada. Ambulans her zaman hazır bekliyor. Çok şükür bugüne kadar ciddi hiçbir şey olmadı. Tabii Tekfen kurumsallaşmış bir şirket. Kuralları konulmuş. Dünya üzerindeki yelpazesi çok geniş. Çok güzel bir şey bu.

Bence Fas'ta çalışmak çok büyük bir avantaj. Arabistan'da çalıştıktan sonra burası bize nimet gibi. Çünkü orada çölün ortasındasınız ve toplumun sosyal yapısından dolayı hareket kabiliyetiniz sıfır. Ama burada öyle değil. Fas, insan ilişkilerinin çok rahat, çok kolay olduğu bir yer. Bana gençliğimin Türkiye'sini hatırlatan bir yer. İnsanlar uyumlu. Gittiğiniz yerde kendinizi tedirgin hissetmiyorsunuz. Burada bana en ilginç gelen şey düğünler. Bizde düğün yedi-sekizde başlar, en geç on gibi biter. Burada ise gece on birde başlıyor, üç-dörde kadar devam ediyor. Şehir içinde, apartmanlarda kalanlar zaten düğün sezonu başladı mı hissederler. Yakınıınızda düğün oluyorsa yandınız, o gece size uyku yok!

■ EMİNE HAMZALIOĞLU (ALİ HAMZALIOĞLU'NUN EŞİ)

Gidiş o gidiş

Emine Hanım, eşi Ali Hamzalıoğlu'nun yurtdışında çalışma fikrine başta çok karşı çıkmış. Fakat sonunda ailenin diğer üyelerinden de gelen baskılar karşısında pes edip kendini bu hayatın içinde buluvermiş:

Kan koca biz emekliyiz. Ben emekli öğretmenim. Eşim çok aktif bir insan. Emekli olduktan sonra da boş duramadı. Tekfen'den böyle bir teklif gelince de kabul etti. Ben hiç unutmuyorum, Tekfen'den ilk teklif geldiğinde yazlığımızdaydık. Önceden müracaatını yapmış tabii. Denizden çıktık, kumda oturuyoruz. Eşim telefonla görüşüyor. Suudi Arabistan! Şaşırardım. "Ne oldu?" dedim. "Suudi Arabistan'dan iş teklifi var," dedi. Şoke oldum tabii! Hiç düşünmediğim bir ülkeydi Suu-

di Arabistan. Yurtdışı diye bir konu da yoktu öncesinde. Ben kumda etrafıma bakıyorum, herkes bize bakıyor. "Alicğim, ben burada konuşamıyorum. Lütfen kalk evimize gidelim, bir ağız tadıyla kavga edelim," dedim. Geldik eve ve dalaştık resmen, "Nereye gidiyorsun sen diye! "Emine, bak olacak. Lütfen bir gideyim göreyim. Tekfen çok güzel bir kurum. Güzel bir teklif," diyor. Tabii ben hop oturup hop kalkıyorum. Benden bir taraf anıyorum ki gitmesin. Ali, oğlanı aramış, "Böyle böyle" diye. Sonra oğlan beni aradı, "Anne, lütfen babama karşı çıkma," diye. Aa! Oğlanın beynini mi yıkamış? İyi dedim, buyursun gitsin. Ertesi gün İstanbul'a gittik. Rahmetli Haldun Bey'le konuşmuş, Ümit Bey'le tanışmış. Bana telefon ediyor, "Emine, beş ay sonra seni aldirtacakmışım," diye. Gidiş o gidiş! Ben tabii beş ay sonra Suudi Arabistan'a gidemedim. Ama buralara geldik. Fas, güzel bir ülke. Sınırlama yok. Yani bayan da olsanız, rahatça çıkıp dolaşabiliyorsunuz.

■ ALİ FATİH İŞILDAR (PROJE MÜDÜR YARDIMCISI)

Projenin dinozoru

Ali Fatih Işıldar, 1980 yılında başladığı Tekfen macerasına emekliliğinden sonra biraz ara vermiş; fakat daha sonra ısrarlarla dayanamayıp geri dönmüş.

Etrafımda daha evvel çalıştığımız arkadaşların bulunması hoşuma gidiyor. Daha evvel Türkiye içinde de, yurtdışında da epey şantiyede görev aldım. Kazakistan'da, uzunca bir süre de Arabistan Yarımadası'nda bulundum. Son olarak da Afrika kıtasına gidelim, biraz da buraları görelim dedik. Buradaki görevim 2011'in Ocak ayında başladı. Proje imzalandıktan bir ay sonra geldim buraya. Dolayısıyla "projenin dinozoru" diyebilirsiniz bana.

Fas deyince akla ilk gelen Kazablanka, Marakeş. Bunlar hep mistik isimler gibi geliyordu bizlere. Ben bu yönden epey büyük bir hayal kırıklığına uğradıysam da, çalışmak için en uygun bulduğum ülkelerden birisi Fas. En büyük sorun ise lisan. Bizim kullandığımız biraz Arapçaya aşına olmasına rağmen, burada konuşulan lisanı dinlerken çok yabancı geliyor. Fransızcayla karışmış bir Arapça bu. Mesela, arkadaşımız Faysal Bey, Suud kökenli bir Türk vatandaşı. Tabii ki Arapçayı ana lisanı gibi biliyor. Kendisi dün bizim şoförümüzle çayımızın arasında geçen bir konuşmayı dinledi, "Tek kelime anladıysam Arap olayım!" dedi. İkinci lisan olarak Fransızca oldukça yaygın. Fakat bizim de Fransızcamız yok. Neyse ki her yerde olduğu gibi burada da iş lisanı İngilizce. O sayede paçayı sıyrıyoruz. Ama adapte olmaya çalışıyoruz. Birkaç kelime öğreniyoruz.

Zorunlu tatil

Buradaki kanunlar pazar günleri çalışmaya izin vermiyor. En fazla haftada 6 gün, 10 saat çalışma şansımız var. Ancak bir projenin ulusal yarar sağlayacağı tespit edilirse, bu kural bozulabiliyor. Yaptığımız proje Fas için çok önemli. En önemli döviz kaynağı olan fosfat ihracatını üç misline çıkarabilecek bir proje. Ona rağmen pazar günü veya 10 saatten fazla çalışma isteğine olumlu yanıt alamadık.

Börekte uzmanlaşmak

Biz de pazar günleri kendimize değişik eğlenceler arıyoruz. Burada değişik bir yufka bulduk. Onunla çeşitli börekler deni-

yoruz. Mustafa Kopuz arkadaşımız, proje müdürü, benden de meraklı yemek yapmaya. Elimizde donmuş yufka vardı. Bir gün, "Hadi Fatih, açalım bunu," dedi. Biraz beklettik, mikrodalgaya koyduk. Ne yapacağız? Ben dedim ki "Sigara böreği yapalım. Çok özledim." Bir dokunduk, yufkalar kırılmaya başladı. Olacak gibi değil. "Börek deneyelim o zaman" dedim. Nasıl yapacağız? Hemen eşimi aradım. "Alo, Nursal Hanım? Biz yufka bulduk. Nasıl yapacağız." "Çok kolay," dedi, "Yoğurt, sıvı yağ, birazcık da soda. Arasına ne koyarsınız olur."

Biz bu tarife göre yaptık böreği. Bir kat ondan, bir kat bundan. Sürecek fırça da yok, elimizle yapıyoruz. Araya birazcık peynirle maydanoz koyduk. Kapattık üstünü, fırına verdik. Dehşan Ağabey'le Kenan Şekeryapan'ı da çağırdık. Bir kabardı ki börek! Böyle başarılı olunca, şimdi her pazar sabahı börek yapıyoruz. Kıymalı, patatesli, pırasalı... Soda bunu kabartıyor ya, her seferinde sodayı birazcık daha artırmaya başladık. Fırından çıkınca puf diye sönyüyor ama olsun. Pazar günlerimiz böyle geçiyor.

■ KENAN ŞEKERYAPAN (ŞANTIYE ŞEFİ)

Tekfen'le ilk tanışma

Şirketin kıdemlilerinden bir diğeri de 1985 Mart'ından beri Tekfen'de çalışan Kenan Şekeryapan. Şekeryapan'ın Tekfen'le tanışması, ilginç bir tesadüfe dayanıyor:

1983 yılında, Toroslar'da bir içme suyu firmasının boru hattını döşüyorum. Şekerpınar'ın girişinden itibaren ölçümler yapıyorum. Bir gün ben arazideyken üç dört tane Land Cruiser cip geldi. Türkiye'de olmayan türden cipler. Arkalarında 5-6 metre telsiz antenleri var. İndiler, "Ne yapıyorsun sen burada?" dediler. "Boru hattı yapıyorum," dedim. Güldüler. İçimden, "Bunlar kim ki acaba?" diyorum. Beni aldılar, Toros Oteli'ne götürdüler. Ben de orada kalıyordum zaten. Otelin rüzgârdan "T"si ve "O"su uçmuş, "ROS" kalmış. Oturduk, konuştuk. "Önce biz yapalım, sonra sen yaparsın," dediler. "Ben boru hattı yapıyorum. Siz ne yapıyorsunuz?" dedim. "Sen şimdi boru hattını unut, sonra gelip yap," dediler. Meğerse onlar da Ceyhan-Kırkkale Boru Hattı'nı yapıyorlarmış. İlk gelen daha menfaatliymiş, çünkü ikinci gelen, ilkinin altından geçmek zorunda kalacak. "Buna mı takılıyorsunuz? Ben güzergâhı değiştirim," dedim. Bana bir yemek yedirdiler o akşam. O zaman öğrendim, firmanın Tekfen olduğunu.

Bu metro başka metro

Arabistan'dan geldik, İstanbul'daki metro inşaatı için teklif hazırlayıp işi aldık. Mecidiyeköy shaft'ını yapmak için mezarlığın köşesinde üçgen bir yer vardı, orada işe başladık. Bir de tabele koyduk, "Metro İnşaatı" yazılı. Devamlı insanlar gelip gidiyorlar, soru soruyorlar: "Buyur amca?" "Evladım, perakende satacak mısınız?" "Hi hi" diyorum, ama ne dediğini de anlamıyorum. Zaten Arabistan'dan yeni gelmişim. Sabahtan akşama kadar her gelen soruyor. Teyzenin biri geldi gene, "Perakende satacak mısınız evladım?" dedi. "Valla ben sizi hiç anlamıyorum, ama satarız herhalde," dedim.

Sonra Murat (Gigin) Bey'e söyledim bunu. "Murat Bey, her gün yüzlerce kişi vuruyor panoya, "Perakende satacak mısınız?" diye soruyor." "Yahu Kenan, Metro diye toptan satış yapan bir market var. Bizi onunla karıştırdılar o zaman," dedi. Ben de bunun üzerine gittim, tabelayı söktüm.

■ DEHŞAN BAŞBUĞ (GENEL FORMEN)

48 yıllık Tekfenli

Fas'a Abu Dabi'den gelen Dehşan Başbuğ, Khouribga'daki terminal istasyonlarındaki tank çiftliğiyle ilgileniyor. 1964 yılından beri Tekfen bünyesinde sayısız projenin gerçekleştirilmesinde rol alan Dehşan Bey, Fas'ın lisan olarak anlaşması zor, fakat çalışma koşulları olarak çok iyi bir yer olduğunu söylüyor.

Patronlar: "Fazla çalışıp kendinizi yıpratmayın"

Zannediyorum 1968 senesiydi. İşlerin arasında bir boşluk vardı. O zaman formenleri merkeze çağırdılar. Hepimiz geldik şantiyelerden. Gültekin Demircioğlu, Hamit Yağar, Cemal Kilimci, Turgut Akman, ben... Ampul fabrikasının ana yola bakan üst katındaki büyük salonda toplandık. Üç patronumuz var. Hemen onların yanında Günay Bey ve Necdet Bozdoğan duruyor. Patronlar sandalyelerde oturuyorlar; bizi koltuklara oturtular. Orada bize şirketin gidişatını, neler yapılması gerektiğini anlattılar. Genelde konuşmayı yapan Feyyaz (Berker) Bey'di. Öğlen oldu. Konuşmalar devam ediyor. Bizler de kendi çalışmalarımızı anlatıyoruz. Bir ara herkes yaşını söyledi. Sıra bana geldi, 26 de-

Vücut diliyle iletişim

Kenan Şekeryapan'a göre Fas'ta projenin karşılaştığı en önemli problem, boru hattının geçtiği yerlerde yaşayan halkın talepleri nedeniyle işin yavaşlaması. Dil sorunu da işi olumsuz etkileyebiliyor:

Burada işin bazı zorlukları var. Ana hattın olduğu yerde yerel yaşam çok az. Ama "feeder-line"ların geçtiği yerde çok sayıda ev var. Orada yaşayanlar iş istiyor, bazen geçmemize engel oluyor. Mesela, kocası gözünden ameliyat olmuş bir teyze vardı; "Evladım toz yapmayın, kocam ameliyatlı," diye kamyonların geçmesine izin vermedi. 75-80 yaşlarında bir teyze, OCP'nin kamyonlarını kaç kere geri çevirdi, kamyonlar geçemedi. Toprak çok kötü burada. Bir iki araba geçince muazzam toz oluyor. Yerel halkla konuşmak, anlaşmak da zor. Artık vücut diliyle bir şekilde anlaşıyoruz.

dim. Rahmetli Necati Bey, "Tevekkeli bu yanaklar onun için kırmızı," dedi. Böyle bir espri yaptı. Sonra hep beraber yemeğe gittik, yemekten sonra tekrar oturduk. Bize dediler ki "Siz fazla çalışıyorsunuz. Hem kendiniz yıpranıyorsunuz, hem de mesai veriyorsunuz. Biz size ilave bir ücret vereceğiz. O sizin alacağınız. Ama pazar günü çalışmamaya dikkat edin. Herkesin dinlenmeye vakti olsun." "Peki" dedik. Ama yine de çalışmaktan kendimizi alamadık.

İşçiyile ilgilenmek gerekir

Benim günümün 12 saati işçilerle geçer. Mesai saatleri dışında da muhakkak işçilerle beraber olmaya çalışırım. Bu bize rahmetli Günay Bey'den gelme bir alışkanlıktır. 1967-68 seneleğinde, Diyarbakır'da bir tank çiftliği ve boru hattı yaptık. Orada, belirli bir kısım çadırlarda, Pirinçlik'te kalıyorduk ki şehre epey uzaktı. Ben de genelde geceleri orada kalırdım. Günay Bey, tek tek çadırları ziyaret eder, oturup sohbet ederdi. Çünkü gündüz muhakkak kızmıştır, birilerine söylenmiştir. Ama akşamüstü gelir, sohbet ederek hem gönül alır, hem bir şeyler anlatır, beraber vakit geçirirdi. O yüzden ben de işçilerle çay içmeye, sohbet etmeye, vakit geçirmeye özen gösteririm. Biz üç kişi bir araya gelsek muhakkak işe dalarız. Döner dolaşır konu işe gelir.

■ HAYRETTİN DİNÇ (PROJE MÜDÜR DANIŞMANI)

Unutulmaz bir deneyim: Yumurtalık-Kırıkkale Petrol Boru Hattı

1971'den bu yana 40 yılı aşkın süredir Tekfen'de çalışan Hayrettin Dinç, şirketin demirbaşlarından biri. Belleğinde Tekfen'e ilişkin sayısız öykü olan Dinç, 1983 yılında inşasına başlanan Yumurtalık-Kırıkkale Boru Hattı'yla bizi eski günlere götürdü:

Pozantu bölgesinde 50 kilometrelik özel bir bölüm var. Boru hattı oradan geçecek, fakat haritada gösterilen yerde gidilecek bir yer yok. Orada büyük bir mücadele verdik. Dağlara çıkılmıyor, orman geçilmiyor. Önce bir ciple güzergâhı bulmaya çalıştık, koordinatlara bakarak. Arada bir devriliyoruz, çıkıyoruz içinden, aracı kaldırıyoruz. Sinirlerimiz bozuldu tabii, dedik ki "Güzergâhı böyle bulamayacağız. En iyisi yürüyelim."

Sonunda adım adım belirledik, boruyu geçireceğimiz yerleri. Güzergâhı aştık, işe başladık. Fakat öyle dik yerler var ki, oralara mümkün değil makinelerin çıkması. O sırada Avusturya'da teleferikle kereste taşıma işi yapmış bir arkadaş geldi; çok da çalışkan biri. Elinde halatı, kafası, bir de etrafta orman var. Ağaçları keser, çatal yapar, onu oraya bağlar, bunu buraya bağlar. Velhasıl bir teleferik teşkilatı kurdu güzergâha. Makinelerin girmediği yerlere borular teleferikle taşındı. Fakat öyle yerler vardı ki, 4 kilometreyi ancak 2,5 saatte aşabiliyorsunuz. Yani yemek bile gidemiyor. O şartlar altında işçilere çadırlar kurup, kasap verdik yanlarına.

Bir gün Adana'ya kar yağdı! Naim (Özkazanç) Bey de geldi o gün. Bende bir heyecan! Cep telsizlerimiz vardı o zaman; 5 kilometreyle zor görüşür. Bütün telsizleri açtık, bağıyoruz sağa sola. Herkesten haber bekliyoruz. Naim Bey'e dedim ki, "Bir helikopter kiralayalım. Şu vatandaşları kurtaralım." O sırada yağış birazcık durdu, fakat dağlar kötü. Kar yağdığı zaman yolu bulamıyorsunuz. Hava biraz açıldı, telsizden küçücük bir ses çıktı. Ah! Nuri Vargun'un sesi bu! Teleferikçi. Nasıl olur! "Alo Nuri! Ne haber nasılsın?" "Vallahi hava çok güzel. Güneş çıkmıştır! Helva yiyirik," diye başladı anlatmaya. Karşılı bir arkadaş. Ah bir rahatladım, bir moralim düzeldi! İnsanların sorumluluğu var. Üç gün ulaşamazsan ne yapacak? Bir yere gitmeye kalksa kurda kuşa yem olur!

■ ŞEVKET SÜMER (İNŞAAT İŞLERİ ŞEFİ)

Her şehri ayrı güzel

Şevket Sümer, Fas'ın umduğundan çok farklı çıktığını söylüyor. "Fas, gerek ülkenin güzelliği, gerek insanların farklılığı, gerekse de iklim olarak beklentimden çok daha iyi" diyen Sümer, yoğun iş temposundan fırsat buldukça farklı şehirleri ziyaret etmekten zevk aldığını belirtiyor:

Fas gerçekten değişik bir ülke. Her şehrinde ayrı bir hava var. Egzotik bir hava arıyorsanız öyle şehirler var, tarihi bir yer görmek istiyorsanız öyle şehirler var, modern bir kent arıyorsanız o da var. Mesela, kışın İfrane diye bir şehre gittim, kendimi bir İskandinav ülkesinde zannettim. Marakeş'e giderseniz kendinizi bir Afrika şehrinde hissedersiniz. Oysa Kazablanka bir Avrupa şehridir. Agadir, bizim Antalya gibidir. Gerçekten her şehri farklı güzellikte ve farklı özellikler barındırıyor.

Uyum konusunda tek sıkıntı yemek. Daha önce çalıştığımız ülkelerde Türk restoranları bulabiliyorduk. Ama burada yok. O yüzden değişik tatlar tatmak zorunda kalabiliyoruz. "Müslüman mahallesinde salyangoz satmak" tabirinin burada gerçek olduğunu gördüm. Çünkü, özellikle seyyar satıcılar salyangoz pişirip satıyor. Sağlıklı ve lezzetli bir yiyecek olduğunu söylüyorlar, henüz tatmaya cesaret edemesem de. Fas'ta damak tadı bizden hayli farklı. Mesela, tatlıyla tuzluyu bir arada yiyebiliyorlar. Pastilla diye meşhur, böreğe benzer geleneksel bir yemekleri var. İçinde tavuk eti var. Bununla beraber tarçın ve şeker de var. İkisi karışınca bizim damak tadımıza pek uyuyor.

■ MEHMET SERBEST (KAMP AMİRİ - KHOURİBGA)

Herkesi memnun etmek kolay değil

Mehmet Serbest, evde oturamayan genç emeklilerden. Serbest, kampta herkesi memnun etmeye çalıştıklarını söylüyor:

Evliyim, üç çocuk babasıyım. Silahlı Kuvvetler'den emekli olduktan sonra, yaşım da genç olduğundan çalışmak istedim. Ali Hamzalıoğlu Bey'in daveti üzerine buraya geldim. Yaptığımız işin zorluğu, insanları memnun etmek. Çünkü insanların tercihleri çok farklı olabiliyor. Biz Türkiye'nin farklı bölgelerinden, hatta dünyanın değişik ülkelerinden gelmiş insanların ihtiyaçlarını karşılamaya, onları memnun etmeye çalışıyoruz. Yaptığımız iş, bir hizmet işi.

Fas, Türkiye'ye yakın bir ülke. İnsanları da yakın. O yüzden fazla yabancılık çekmedik. Zaman zaman bazı sorunlar yaşansa da, insanlar biliyor ki biz elimizden geleni yapıyoruz. Durumu anlatıyoruz, onlar da anlayışla karşılıyorlar. Bu da ilişkimizdeki güvenin bir sonucudur diye düşünüyorum.

■ RIFAT KOZAKÇI (KAMP MEMURU - KHOURİBGA)

Fas, cennet gibi

3,5 yıldır Tekfen'de çalışan ve daha önce altı ay Gürcistan'da, sonra da Suudi Arabistan'da görev yapan Rifat Kozakçı, Suudi Arabistan'ın zor şartlarından sonra Fas'ın cennet gibi geldiğini belirtiyor:

Ben kamp sorumlusuyum. Genel temizlikten, yatma yerlerinden ve spor sahalarından sorumluyum. Mehmet Serbest Bey dışarıda olduğu zaman, onun yerine kamp âmirliği yapıyorum. Sekiz aydır Fas'tayım. Burada tek sorun yol. Otobanlar iki şerit. Araç sayısı ise çok fazla. Özellikle Kazablanka yönünde trafik sıkışıklığı çok oluyor. Ben Kazablanka'ya gittim, birkaç yerini gördüm. Bundan sonra artık kamp oturduğu için pazar günleri daha fazla gezme imkânımız olacak.

Değişik ülkeleri görmek, değişik kültürler tanımak çok güzel. Tekfen bize bu şansı veriyor. Suudi Arabistan'da da, Fas'ta da Türkleri çok seviyorlar. Bize hayranlıkla bakıyorlar. Türk dizilerini çok izliyorlar.

Burada tabii ilginç birçok olay yaşıyoruz. Mesela, benim oda arkadaşım, Mehmet Şahin. Ben yemeğimi yemiştim. Odamda, dışarı çıkmak için hazırlanıyordum. O sırada Mehmet Şahin odaya gelmiş, hemen havlusunu almış banyoya geçmiş. Ben onun geldiğini fark etmedim. Kapıyı kilitledim, dışarıya çıktım. Döndüğümde bir baktım, Mehmet Şahin havluyla, ortada öyle duruyor. "Abi ne yapıyorsun havluyla dışarıda?" "Kapıyı kilitlemişsin, giremedim."

Aşçımız Sait, bizim yan odada kalıyordu. Gece saat 2:00-2:30 civarı. Tuvalete kalktım. Onların da kapısı açılmış. Ben uykulu uykulu kapıyı açıp girdim onların odaya, sol tarafa yattım. Sait beni görünce fırladı yataktan, "Abi her şey hazır. Vallahi öğlen yemeğini çok güzel yaptık," dedi. "Sait ne yemeği? Burası benim odam değil mi? dedim. Sonra şöyle bir etrafa baktım: "Aa, ben yanlış gelmişim."

■ ABDÜL SELEM (HİAB OPERATÖRÜ)

Tekfen'de çalışmaktan çok memnunum

Dört senedir Tekfen'de çalışan Abdül Selem, aile boyu Tekfenli. Selem, "Daha önce kardeşim Tekfen'de çalışıyordu. Onun tavsiyesi üzerine ben de Tekfen'de çalışmaya başladım. Şimdi burada olmaktan çok memnunum," diyor.

■ YUNUS SIVRİ (ARGON KAYNAKÇISI)

Sivrililer olarak Tekfen'den çok memnunuz

26 yıllık Tekfenli Yunus Sivri, şirketin emektar çalışanlarından biri. Geçen sene başına Birleşik Arap Emirlikleri'nde çalışırken başına talih kuşu konan Sivri, Tekfen'de çalışmaktan mutlu olduğunu söylüyor:

Ben 1986 Mayıs'ında Tekfen'e girdim. Fakat arada boşluklar olduğu için kıdem ödülüm yok. Geçen sene Abu Dabi'ye gittim. Orada bir araba çekilişi oldu. Yaklaşık 8 bin kişinin ismini bir kovaya atıp karıştırdılar. Patrofac şirketinin müdürü İngiliz bir hanım çekilişi yapıyor. Attı elini, çekti, "Yunus Sivri" dedi, araba bize çıktı. Tabii arabayı Türkiye'ye götürmem çok zor olacaktı. O yüzden orada satıp parasını aldım. Çok sevindik ailecek. Allah razı olsun şirketimizden.

Bütün her şeyim, evim barkım, çocuklarımı okutmam Tekfen sayesinde oldu. Biz Sivrililer olarak Tekfen'den çok memnunuz.

■ HÜSEYİN UÇAR (KAMP AMİR YARDIMCISI - KHOURİBGA)

Fas, beklentilerimi aşan bir yer

Hüseyin Uçar, Fas'a geldiği zaman zihnindeki çöl görüntülerine hiç uymayan bir yerle karşılaşmış:

Çamaşırhane, gazinolar ve ikmal işlerine ben bakıyorum. Ben Fas'a gelirken burada bir çöl bulacağımı zannediyordum, ama burası çok güzel bir yer. İki ay önce mesela, yemyeşildi her taraf. İnsanlar da sıcakkanlı. Konuşabiliyorsanız, anlaşabiliyorsanız problem olmuyor. Tek sıkıntım dil. Ekipte bir bayan arkadaş İngilizce biliyor, onun vasıtasıyla anlaşabiliyorum. Dertlerimi aktarıyorum ve onların bir istekleri varsa onları dinliyorum.

■ İHSAN ARAS (DEMİRCİ FORMENİ)

Tekfen çizgisi

Tekfen'in yenilerinden olan İhsan Aras, demirci formeni olarak 30 kişilik bir ekipten sorumlu. Ekibin üçte ikisinin Faslılardan oluştuğunu söyleyen Aras, ekip arasında iyi bir uyum oluştuğunu ve Faslı işçilerin de ortama hemen ayak uydurduğunu belirtiyor:

Ben Tekfen ailesine yeni katıldım. Bu ikinci projem. Ama Kazakistan, Hollanda, Rusya, Almanya gibi birçok ülkede çalıştım daha önce. Toplam 10 ülke. Tekfen'e geldiğim için çok mutluyum gerçekten, çünkü Tekfen'de değişik bir çizgi gördüm, bir kültür gördüm. Ben Fas'ı iklim olarak daha sıcak bekliyordum. Çünkü daha önce Umman'da da çalışmıştım. Ama buranın havası çok iyi. İnsanlar da çok sıcakkanlı. Fas beklentimin kesinlikle üstünde çıktı. Faslı arkadaşlarla kültürümüz birbirine yakın olduğu için de bir sıkıntımız yok. Gayet iyi anlaşılıyor.

■ HASAN FİDANCI (İSKELEÇİ FORMENİ)

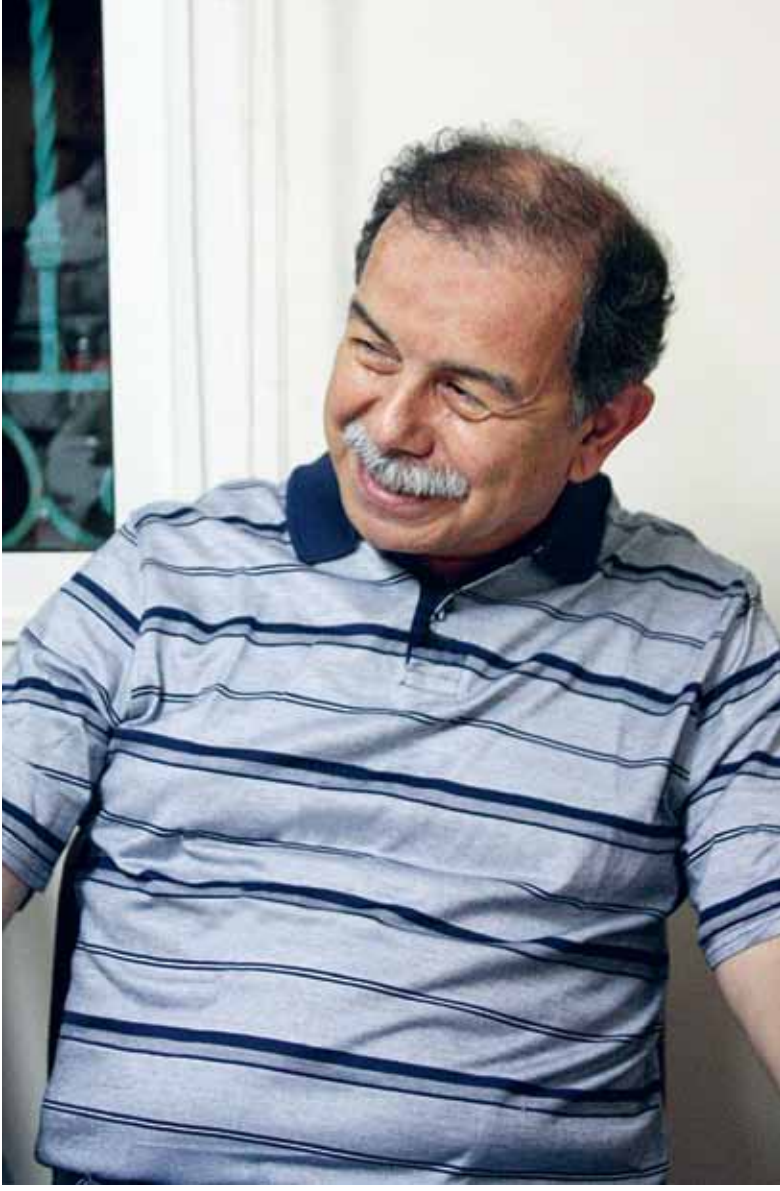
Önce emniyet

Hasan Fidancı da Fas'taki çalışma koşullarından memnun olanlardan. Ona göre tek sorun, Faslı işçilerle anlaşmak:

Sekiz yıldır Tekfen'deyim. Altı yıl Kazakistan'da kaldım. Fas'ta bir sıkıntımız yok çok şükür. Memnunuz. Tek sıkıntımız, işçilerle dil olarak anlaşamamak. Arapçada zorlanıyoruz. Ama yavaş yavaş biz onlardan öğreniyoruz, onlar bizden öğreniyor. Kazakistan'da bu iş daha kolaydı, çünkü Kazakça daha yakındı bize. Bizim söylediklerimizi daha kolay anlıyorlardı.

Şu anda bana bağlı 25 kişi var. İskele formeni işin nizamı şekilde yapılması için kontrolleri yapar. Eksik varsa tamamlar. İşçilerin emniyet kemerlerini kontrol eder. Bir kaza olduğunda her şey benim sorumluluğumda. Ben önce kendi emniyetimi alırım, sonra işime başlarım.

■ İZZET MELİH GÜVEN (KALİTE KONTROL MÜDÜRÜ)

Urfa'da kaynakçı krizi

İlk kez Kasım 1978'de Tekfen ailesine katılan İzzet Melih Güven, bu süre zarfında kâh merkezlerde kâh şantiyelerde çalışmış. İlk şantiye deneyimini 1979 yılında Ceyhan'da Toros Gübre fabrikasıyla yaşayan Güven, 2011 başından bu yana Fas'ta bulunuyor. Eski zamanlardan söz açılınca İzzet Bey, Necati Akçağlılar'la ilgili bir anısını şöyle yad ediyor:

Şirketimiz otomatik kaynağı ilk kez Yumurtalık-Kırıkkale Boru Hattı'nda kullanacak. Amerikan CRC firmasıyla kaynak testleri yapılacak. Acil test yapılması lazım. Makinelerin gelmesi vakit alacağı için testler Amerika'da yapılacak. Ben bu görevle Houston'a gittim. Testleri yaptık, geldik. Ben oradayken kızım doğru. Geldiğimde 8 günlüktü.

Neyse o proje bitti, ardından İkinci Irak-Türkiye Boru Hattı başladı. Orada da otomatik kaynak kullanılacak. Necati Bey'in önerisiyle, Fatih Bey'in liderliğinde 12 kişilik bir grup arkadaş üretici firmanın Amerika'daki merkezine eğitime gitti. Plana göre orada eğitim görenler gelecek, şantiyelerin başında duracak.

Nitekim öyle başladı işler. Fakat tam bayram arifesinde, Bozova tarafında işler durdu. Kaynak yapılamıyor. Öyle bir durum oldu ki Günay Bey, Necati Bey ve Naim Bey, hepsi birlikte şantiyeyi görme ihtiyacı hissettiler. Bayram arifesi olduğu için çalışanların kimi paydos etmiş, kimi evine gitmiş. Tabii Necati Bey oraya gidince "Kardeşim," diyor, "12 kişi gönderdik Amerika'ya, bu iş için. Nerede bu adamlar?" Ortalığı kasıp kavuruyor. Sonuçta onun rüzgânı İstanbul'a kadar geldi. Bir önceki projede bu işle ilgiledik diye hemen bizi buldular, "Necati Bey, sizi acele

şantiyeye istiyor!" dediler. İki gün sonra bayram. Biz de Erdek'e gideceğiz, yerimizi ayarlamışız. Ama yapacak bir şey yok. Bir mühendis arkadaşla Pendik'e geldik. O dönemde iki kabinli yeni pikaplar alınmıştı. Oradan bir şoför aldık. Akşam saat 6'da yola çıktık. Kırşehir civarına geldik, şoför artık yoruldu. Benim de ehliyetim yeni. Bırakın geceyi, gündüz bile arabayı zor kullanıyorum. Mecburen ben geçtim direksiyona. 60'la gidiyoruz.

Sabaha karşı Urfa'ya vardık. Hiç durmadan sahaya yöneldik. Herkes orada. Necati Bey, "Arkadaşlar, burada işler çok kritik. Bayramdan sonra lütfen hepimiz buraya gelelim," dedi. Sadece üç dakika sürdü bu lafı. "Peki, efendim," dedik, Urfa'ya döndük. Otele zor attık kendimizi. Bütün gün uyumuşuz. Ertesi sabah aynı yoldan, aynı pikapla İstanbul'a döndük. Arife sabahı eve geldim, akşama kadar yattım. Ertesi sabah da kendi arabamla Erdek'e gittim.

■ ESİN GÜVEN (İZZET MELİH GÜVEN'İN EŞİ)

Evden eve nakliyat

Eşinin peşinden kızlarıyla birlikte Fas'a taşınan Esin Güven, bir yıl içinde 3 kez ev değiştirdikten sonra nihayet yerleşik bir düzen kurabilmiş:

Yaklaşık bir senedir Fas'tayım. Bir sene içerisinde taşındığımız üçüncü evimizdeyiz. Biz gelmeden önce İzzet bir daire kiralamıştı. Girdikten sonra fark ettik ki dairenin bütün boruları patlak. Korkunçtu. İkinci çıktığımız evde de alt katımızdaki komşu en küçük sestem rahatsız oluyordu. Şimdi üçüncü evimizdeyiz. Bu ev hem konum itibarıyla daha iyi, hem de daha rahat ettik.

Ben, küçük kızımın Kazablanka'da kalıyorum. George Washington Akademisi'ne gidiyor. Tabii buraya gelince eski okulunu, arkadaşlarını aradı. Ama fazla uyum sorunu yaşadığını da söyleyemem açıkçası. Derslerinde çok başarılı. Uluslararası bir okul olduğu için pek çok ülkeden arkadaşları var. O açıdan çok iyi oldu. İngilizcesine de çok faydası oldu. Çok akıcı bir şekilde konuşmaya başladı. Türkiye'de okurken ikinci dili zaten Fransızcaydı. Zamanla onu da burada geliştirecektir diye umuyorum. Biz anne kız orada kalıyoruz. Hafta sonları eşimle, Tekfen'de çalışan büyük kızım da geliyorlar.

Mümkün olduğu kadar çıkıp dolaşıyoruz. Etrafta güzel restoranlar var. Ben açıkçası pek arkadaş çevresi edinemedim, fakat çok da sıkıldığımı söyleyemem. Oturduğumuz yer gayet güzel. Cafeler var. Yeni bir alışveriş merkezi açıldı. Yürüyüş yapmak için bir sürü yer var. Güzel sinema salonları var. Fakat seanslar Fransızca. Bizim anlayabilmemiz için daha uygun olan İngilizce seanslar sadece perşembe günleri oluyor.

■ MUSTAFA ERÇİN (BORU HATTI ŞANTIYE ŞEFİ)

Zorlu coğrafyalar, unutulmaz anılar

Tekfen'deki görevine 1989 yılında Suudi Arabistan'da Taif projesiyle başlayan Mustafa Erçin, o gündür bugündür Tekfen'in hemen tüm yurtdışı şantiyelerinde çalışmış; ama hiç Türkiye'de görev almamış. Bazı projelerin çok zor olduğunu ve hafızasında derin izler bıraktığını söyleyen Erçin, bunlardan birinin de Kazakistan'da yapılan Saztube-Yelemez-Aporni Ham Petrol Boru Hattı olduğunu söylüyor:

Seyhun Bey'le beraber uçağa bindik İstanbul'dan. Zaten ikimiz kardeş gibiydik. Daha binerken gittiğimize pişman olduk, çünkü uçak çok eskiydi. "Bu uçar mı?" dedik kendi kendimize. İçine bir girdik, ikili koltuklar, yanya kadar balya dolu (o zamanlar bavul ticareti çok yaygındı). Neyse, sonunda uçak kalktı ama ikimiz beraber dua ede ede gidiyoruz. Üstelik hava da çok kötüydü. Önce Atyrau'ya indik, sonra Aktobe'ye geçtik. Aktobe'den daha 14 saatlik bir yolculuk vardı Aporni'ye.

Aporni, 5 bin nüfusuyla, köyle kasaba arası küçük bir yer. Bizim gelmemiz, bu kadar küçük bir yerde doğal olarak yadırgandı. Bir gün, önümüzü kestiler, "Ne işiniz var burada?" diye. "Biz boru hattı yapmaya geldik," diye açıkladık. "Kaç kişi çalışacaksınız?" diye sordular. Söyledim, şu kadar. "En az o kadar da bizden çalıştırmanızı istiyoruz," dediler. Orası mahrumiyet bölgesi olduğu için 15 gün çalışma 15 gün izin sistemi vardı. Bu sayede yerel halktan iki katı adam aldık. Zaman içinde alıştık birbirimize. Okullarına yardım ettik, hastanelerine Samara'dan gelen eski buzdolaplarını verdik, yatak verdik. Ondan sonra bizi iyice benimsediler. Hatta beni fahri hemşeri yaptılar.

Fransızca haberler

Bizim çok sevdiğimiz, Saadettin Ataselim diye bir ağabeyimiz vardı. Kıdemli bir formen ağabeyimiz. Arabistan'da o zaman Fransızca yayın da yapılıyordu. Bir gün gazinodayız. Fransızca haberler var televizyonda. "Susun!" diye bağırdı bize, "Haberleri dinleyeceğüm." Hepimiz sustuk. Ama Saadettin Dayı Türkçeden başka dil bilmiyor. Pür dikkat televizyona bakıyor, haberleri dinliyor. 10 dakika falan seyretti haberleri. Haberler bitince sorduk, "Yahu Saadettin Dayı, hiçbirimiz Fransızca bilmiyoruz. Ne anlattı?" Dedi ki "Saddam demuş, 'Haminızı elduracağüm."

■ SEMİH ARAS (İNŞAAT FORMENİ)

İklimlere alışılıyor

Semih Aras, farklı ülkelere uyum göstermenin çok zor olmadığını, bunun için biraz çaba göstermenin yeterli olduğunu söylüyor:

Ben 2006'dan beri Tekfen'deyim. Kazakistan'la başladım. İlk yılımda bazı zorluklar yaşadık, ama 5-6 yıllık bir proje olduğu için herkes ısındı sonra oraya. Türk personel olarak, işçilerimiz olsun, formenlerimiz olsun, mühendislerimiz olsun, herkesi eşit gördüğümüz için Kazaklarla aylar geçtikçe aramızda çok iyi bir ilişki oluştu. Benim Arapçam olduğu için Fas olsun, Arabistan olsun, yabancılık çekmiyorum. İklimlere de alışılıyor. Burada Faslılar verdiğimiz işi hemen kavıyor. Kültür düzeyi diğer ülkelere göre daha yüksek.

Ben kampta kalıyorum. Kampımız gayet iyi. Hiçbir sıkıntımız yok. Yemeklerimiz iyi, gezme şansımız da var burada. Akşamları pinpon, futbol oynuyoruz. Spor tesislerimizde, bir şantiyede olması gereken her şey var.

■ NURETTİN YÖRÜK (KAMP MEMURU)

Yemekler iyiyse işçi yorgunluğunu unuttur

Mutfak ve yemekhanelerden sorumlu olan Nurettin Yörük, yemek işinin aksamadan yürümesi için büyük çaba gösterdiklerini söylüyor. Yörük, yurtdışındaki dördüncü projesi olan Fas'tan memnun olduğunu, buradaki ortamın mütevazı fakat samimi olduğunu dile getiriyor:

Diyebilirim ki belki de kampın en ağır yükü benim sırtımda. Her sabah saat dörtte kalkıyorum. Akşam saat sekiz-dokuza, bazen on bire kadar mutfakta kalıyorum. Yattığım zaman bile gözüm arkada kalıyor; acaba bir eksik var mı, kumanya yetiyecek mi diye. Elimden gelen çabayı gösteriyorum. Önemli olan şantiyede yemekhanenin düzenli çalışması. Verilen görevi zamanında ve en iyi şekilde yapmayı önemsiyorum. Eğer kampta huzur varsa, yemekler iyiyse, zaten işçi yorgunluğunu unuttur. Ama yemekler kötü ise, yattığı yer kötü ise, yorgun argın gelen işçi sonunda isyan eder.

Bizim amacımız, bu insanları burada mutlu edebilmek. Zaten ailelerinden uzak yaşıyorlar, bir hasret var. Sıkıntılarını kendi eğlenceleriyle, yattıkları yerin düzgün olmasıyla, yemeklerle gideriyorlar. Daha önce çalıştığım projeler hep Arap ülkelerindeydi. Burası daha serbest. Fas bana, Türkiye'nin 30 sene evvelki halini anımsatıyor.

Yemekhaneadaki ekip yabancı. Dilimin döndüğü kadar Arapçam var, İngilizcem var. Bir şekilde hepsiyle her konuda anlaşabiliyorum. Önemli olan sıcakkanlı olmak, insanlara karşı güler yüzlü olmak.

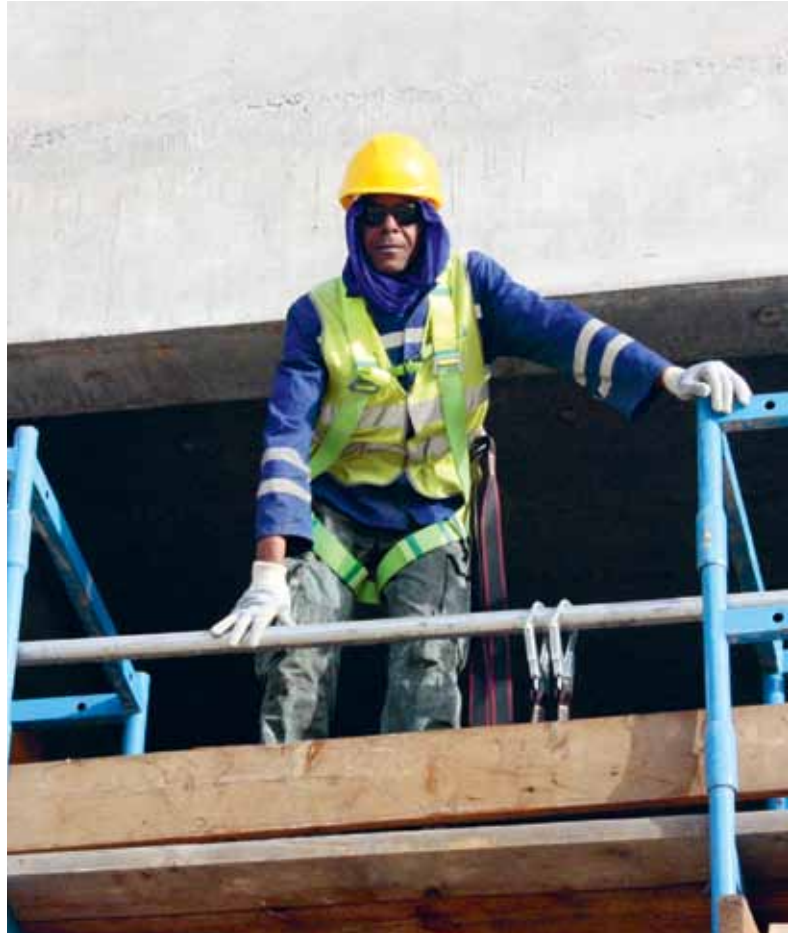
■ HOUSSAİDE SABRİ (KALIPÇI)

Yapacak çok iş var

Faslı beton kalıpcısı Sabir Hüseyin, Tekfen'in bölgede önemli bir istihdam yarattığını ve yerel halkın burada zevkle çalıştığını belirtiyor:

Ben altı aydan beri Tekfen'de çalışıyorum. Burada yapılacak çok fazla şey var. Fas'ta başka bir sürü şirket faaliyet gösteriyor, ama aralarında fark var. Fas şirketlerinin sınırları belli. Ben beton kalıplama işi yapıyorum. Burada kaynak, montaj gibi çok çeşitli işler yapıyor.

Kampımızda üçer, dörder kişinin kaldığı lojmanlar var. Fakat çalışanların bazıları dışarda, kendi evlerinde kalıyorlar. 350 km yol gelip burada çalışan insanlar var. Ben burada olmaktan memnunum. Benim Tekfen'le çalışmaya ihtiyacım var, burada veya başka bir ülkede.

■ MELİH TUFAN (İDARİ İŞLER ŞEFİ - SETTAT KAMPI)

Tekfenli olmakta biraz geç kalmışım

Fas'ı ilk kez 20'li yaşlarında gören Melih Tufan, başka ülkelerde çalıştıktan sonra dönüp dolaşip yine Fas'a gelmiş:

Ben Tekfen'de yeni sayılırım. 2005 yılında girdim. Ama açık yüreklilikle söyleyebilirim ki daha evvelden bileydim, böyle bir firmada çalışma şansının farkına varsaydım, herhalde çok genç yaşta girerdim. Burada tanıdığım insanlar, işçisinden en üst kademesine kadar, firmanın verdiği kültürle öyle bütünleşmişler ki onlarla çalışmak, paylaşmak, yorulmak gerçekten çok keyifli. Tekfenliyim demekten, biraz geç de olsa, bu yaşımda gurur duyuyorum.

Ben beş sene Kazakistan'da çalıştım. Sonra buraya geldim. Çok enteresandır, ilk defa yurtdışına çıkışında da staj yapmaya Fas'a gelmiştim. Ardından böyle bir fırsat çıkınca hemen kabul ettim. Bu yörelerini bilmiyordum, ama yine de pek değişmiş gibi gelmedi bana. Burada birbirini tanıyan güzel bir ekibimiz var. Yoğun tempolu, ama bir o kadar da keyifli çalışıyoruz.

■ VEDAT TANTEKİN (KAMP AMİRİ - SETTAT KAMPI)

Fas'ta bir projeden diğerine

23 yıldır Tekfen'de çalışan Vedat Tantekin, işleri yoluna koyup hafta sonlarında kendilerine yeni vakit ayırabilmeye başladıklarını belirtiyor. Tantekin'e göre Fas, huzur içinde çalışılabilecek bir yer:

1989 Ocak'ından beri Tekfen'deyim. Yaklaşık üç ay önce geldim kampa. Kurulma aşamasında buradaydık. Ekip olarak Kazakistan'daki rafineriden buraya yatay geçiş yapmış olduk. Gayet uyumlu bir ekiple çalıştığımız için hiçbir sıkıntıyla karşılaşmadık. Tabii ki koşuşturmalar, tatlı yorgunluklar oldu, ama genelde çok rahat bir ortamda çalıştık. Fas'ı da sevdim, çünkü Fas'ın iklimi de, insanları da bize daha yakın. Bize karşı tavırları daha sempatik. Bu, büyük bir fark oldu bizim için. Yavaş yavaş hafta sonları kendimize zaman ayırmaya başladık. Örneğin, Kazablanka'yı yeni gezebildik. Hoş, canlı bir şehir. Sahil kenarında olması da çok hoş.

ATTILA ŞAYLAN (DAP PROJE MÜDÜRÜ)

Fas'ın lezzetleri

Yurtdışında proje yönetimi konusunda epey geniş bir deneyime sahip olan Attila Şaylan, Fas'a gelmeden önce Tunus'ta bir havaalanı inşa etmiş. Gittiği her ülkede bambaşka bir kültürle karşılaştığını söyleyen Şaylan, bu farklılıkların dünya görüşünü çok etkilediğini söylüyor:

Fas'ta yemek bir keyif olarak, sosyal bir aktivite olarak algılanıyor. Genelde davetler 9:30-10:00 gibi başlıyor. Genellikle kalabalık aileler bu şekilde eğleniyor. Burada bizdeki gibi pek sinema, tiyatro, dışarı çıkma, gezme alışkanlığı yok. Arada bir konser, bir etkinlik oluyor. Ama tabii ki İstanbul'daki gibi değil.

Yemek kültürleri ete dayanıyor, et kültürleri de bizim Hatay'ı andırıyor. Yoğun olarak koyun eti tüketiyorlar. Et fiyatları da daha ucuz Türkiye'ye göre. Dolayısıyla her ailenin gücü yetiyor aşağı yukarı. Düğün, davet gibi kalabalık kitlelere sunum yaparken 4-5 tane standart tabakları var. Davet sahibinin maddi durumuna göre bazen zengin bir deniz mahsulleri salatası geliyor. Aşağı yukarı 60-70 santim çapında tepsilerde servis ediliyor, üstü kapalı vaziyette. Sunumu güzel yani. Karidesinden tutun, deniz kabuklularına kadar, türlü türlü deniz ürünü var içinde. Arkasından "tajin" dedikleri löp et oluyor. Yanına kayısı gibi, erik gibi meyveler de katıyorlar bazen. O da enteresan bir tat veriyor.

Yemekte haşlanmış ya da fırında pişmiş patates, soğan hep oluyor, ama başrol ette. Bizim irmiğe benzeyen, yani iri taneli olmayan bir kuskusları var. İrmik helvasına benziyor, ama pilav niyetine sıcak yiyorlar. Ana yemek olarak genelde onunla eti birleştiriyorlar. Meyve çok bol. Genelde meyve tabağı çok zengin geliyor. Sofrayı dolduran şeylerden bir tanesi. Tropik meyveler de var. Genelde doğal tarım yaptıklarından lezzetler güzel hakikaten.

Dünyada herkese yer var

Ben her gün evle şantiye arasında 300 kilometre gidip geliyorum. Arabam bir sene içinde 100 bin kilometre yapmış. Gene otoyol iyi de, ondan sonra yarım saatlik sıkıntılı bir bölüm var. Tehlikeli bir trafik. Tek hat gidiş geliş ve kontrolsüz bir yol. Biz de Allah'a emanet gidip geliyoruz. Her gün üç saat yolda geçiyor. Bazen haftada bir iki kampta kalarak dinleniyorum. Hayat öyle gelişti, ona uymaya çalışıyoruz. Yolda okuyacağım bir şey varsa onu okuyorum, işlere bakıyorum. Ama yine de yorucu oluyor tabii. Akşam eve varışım 10:00'u buluyor. Bir lokma bir şey yemek için bekliyor eşiniz. Onunla oturuyorsunuz. Bir köpeğimiz var. Onunla yürüyüşe çık falan derken 12:00'de ancak yatıyoruz. Sabah tekrar 6:00'da kalkıyoruz. Hayat böyle bir tempoda sürüp gidiyor.

Oğlum 12 yaşında, 6. sınıfa gidiyor. Kızım 22 yaşında. Varna'da İngilizce tıp okuyor. Kızım Saint Petersburg'da okula başladı, liseyi Türkiye'de bitirdi. Oğlum ise 3. sınıftan sonra Tunus'a gitti. Yıl ortasında ayrıldı, buraya geldi. Biz de bunu yaşıyoruz. Çok farklı ülkelere gidiyorsunuz, farklı topluluklara giriyorsunuz. Alıştığımız değer yargılarının ya da yaşam tarzının çok dışında yaşamlar görüyorsunuz. Anlıyorsunuz ki dünyada herkes illa bizim gibi yaşamak zorunda değil, hepimize dünyada yer var. Çocuklar bunu fark etmeden öğreniyorlar. Sınıfı Birleşmiş Milletler gibi oğlumun. Nijeryalısı da var, Çinlisi de var, Amerikalısı da var. Çocuk bu farklılıkların doğal bir şey olduğunu öğrendiği zaman, ileride sorun olmuyor. Dünya barışı dediğiniz şey de zaten böyle oluyor. İnsanı bir başkasıyla barışık yetiştirmekle oluyor.

UĞUR BAHADIR (İDARI İŞLER AMİRİ - DAP KAMPI)

Kamp arkadaşlığı başkadır

Tekfen'de 2011 yılında işe başlayan Uğur Bahadır'ın babası Nadir Bahadır da 1980'li yıllarda Tekfen'de çalışmış. Bahadır, "Onunki kısa süreli olmuş, inşallah biz burada 20 seneleri görürüz" diyor:

Kasım 2011'de başladım Tekfen'de çalışmaya. Eşim Tunuslu. Onunla iş dolayısıyla tanışmıştık. Şimdi o da burada, Tekfen'de çalışıyor satın alma sorumlusu olarak. Ben uzun süredir yurtdışında çalışıyorum. Libya'da 8 ay çölde yaşadım. Ama bu durumdan hiç şikâyetçi olmadım. Kamp hayatı kendi içinde çok güzel. Arkadaşlık ortamı bambaşka. Buradaki doğal dostluklar artık kardeşliğe dönüyor, çünkü 24 saat beraber-siniz. Akrabalıktan bile daha öte bir şey. Ben beş sene önce

beraber çalıştığım arkadaşlarımla hâlâ görüşüyorum, sürekli bağlantı halindeyiz. Bu dostluk ortamı yüzünden de ben kamp hayatını çok seviyorum.

Fas sosyal açıdan gayet doyurucu bir ülke. Eşimle beraber olduğum için daha çok Kazablanka, Rabat gibi şehirlere gidip hafta sonumuzu daha canlı geçirmeye çalışıyoruz. El Cedide ise diğer şehirlere göre çok daha küçük bir yer. Restoranları, barları olan bir yer. Gençler için güzel. Burası bana Bodrum'u hatırlatıyor. Çünkü yazlık mekân havası var. Burada hayat daha yavaş işliyor; insanlar rahat, stres yok, trafik derdi, kalabalık derdi yok. Açıkçası burada bulunmak benim çok hoşuma gidiyor. Şimdi plaj mevsimi de açılıyor. Windsurf, kitesurf çok var burada. Balıkçılık gibi hobileri olan insanlar için de gayet güzel.

ETHEM EFE (KAMP AMİRİ - DAP KAMPI)

Fas'tan gelin almak

22 yıllık Tekfenli Ethem Efe, Fas'ta olmaktan mutlu. Bir Faslıyla evli olan Efe, burayı kendi ülkesi gibi benimsemiş. Ethem Efe, ilk evliliğini Rusya'da çalışırken bir Rusla yapmış. İkinci evliliğini de Fas'ta çalışırken bir Faslıyla yaptığı için annesi ona, "Tekfen iyi ki seni Çin'e yollamıyor, yoksa Çinliyle evleneceksin" demiş. Ama yine de Efe, "Tekfen nerede iş verse giderim" diyor:

Yirmi iki yıllık Tekfenliyim. Fas'ta ise beşinci yılım. İlk olarak 2004'te geldim. Geldiğimizde Cebelitank Boğazı'nın yanında çalıştık. Geceleri İspanya'nın ışıkları görünüyordu. Benim eşim de Faslı. Eşimle daha önce görüşmüş, konuşmuştuk. Bir gün istemeye gideceğimizi bildirdik. Ciddi olduğumuzu anlasınlar, resmi olsun diye ailesinin yanına, şantiyeden kalabalık bir grupta gittik. En az 20 kişiydik. Aramızda Arapça bilen mühendis arkadaşlarımız da vardı. Fakat babası, "Kesinlikle olmaz," dedi. Tabii Türkiye'nin uzak olması önemli bir sıkıntıydı. Ama daha sonra kız da ısrar etmiş. Düğünümüzü Türkiye'de yaptık. Düğünden sonra tekrar geldik.

Benim sülalem Tekfenci

Ben 17 yaşında girdim Tekfen'e. Ondan sonra hiç ayrılmadım neredeyse. Benim sülalem Tekfenci. Bir tek annem çalışmadı Tekfen'de. Şu an burada da iki ağabeyim var, yeğenim, eniştem var. Tekfen'le her yere giderim. Yeter ki bana iş versin. Yani ille Fas'ta kalayım gibi bir beklentim yok. Ama Fas olursa sevinirim, çünkü buradan çok memnunum. Fas, her bakımdan hayalimin çok üstünde bir yer. Kamptaki yaşam da çok güzel. Kampta arkadaşlarımla yaşadığım her şeyden çok keyif alıyorum. Yetişebildiğim kadar tüm arkadaşlarıma yetişmeye çalışıyorum. Benim kapımda telefon numaram yazar. Ola ki orada değilsem, bana ulaşabilirsiniz diye. 7/24 hazırız. Kampçılık böyle bir şey. Bizi en mutlu eden olay, sabah kahvaltılarında, "Evimizde bile böyle kahvaltı görmüyoruz," demeleridir. Arkadaşları mutlu ettiğimiz zaman biz de mutlu oluyoruz.

OSMAN GÖÇMEN (MEKANİK İŞLER ŞANTIYE ŞEFİ)

En nostaljik şehir Marakeş

Tekfen'in kıdemlilerinden Osman Göçmen, şirkette 35. yılına yaklaşıyor. Bugüne kadar sayısız projede yer alan Göçmen, Fas'taki iklim şartlarını, daha önce çalıştığı Çukurova'ya benzetiyor:

1978'den beri Tekfen'de görev yapıyorum. Bugüne kadar birçok projede görev aldım. Şu an İş 324'te, DAP şantiyesinde tank montajı yapıyorum. Daha önce Arabistan'da da çalıştım. Fas, Arabistan'dan çok farklı. Bir kere sosyal açıdan çok değişik. İklim şartlarını bizim Çukurova'ya benzetiyorum. Ben ilk dönem kampta kaldım. Şimdi Mehmet Bey'le beraber El Cedide'de bir dairede kalıyoruz. Fırsat buldukça hafta sonlarını Kazablanka, Marakeş, Rabat ve yakın çevredeki vilayetleri ziyaret ederek geçiriyoruz. Bende en çok Marakeş, nostaljik bir şehir olarak iz bıraktı. Farklı bir yapıya sahip. Mimarisi, evlerin boyaları... Marakeş'i farklı gördüm. Kazablanka ve Rabat daha çok Türkiye'deki şehirlere benziyor.

■ ALPARSLAN TOPÇU (MEKANİK İŞLER MÜDÜRÜ)

Tekfen çalışanı örnek olmak zorunda

1994 yılında Tekfen'de çalışmaya başlayan Alparслан Topçu daha sonra kısa bir süreliğine ayrılıp ardından Tekfen'e geri dönmüş. Fas'ta daha önce Samir projesinde çalıştıktan sonra DAP projesine geçmiş. Ailesiyle birlikte yaşayan Topçu, Tekfen çalışanı olmanın insana birçok ek sorumluluk yüklediği düşünce-sinde:

Bizim nerede olursak olalım, Tekfen çalışanı olarak her yerde aynı şekilde davranmamız lazım. Özellikle yurtdışında, hem Türk vatandaşı, hem de Tekfen personeli olarak örnek olmamız lazım. Yıllarca birçok yabancı ülkede çalıştık. Bazı ülkelerde ilk başta yadırgandık. Ama zaman içinde, Türk personeli ayrılırken arkasından ağlayanları gördüm. Örneğin, Özbekistan'da Japon firmasında çalışan Tamagawa San vardı. Çok iyi anlaştık onunla. Veda yemeğinde Tamagawa bana sarılıp ağladı, eşim, "Bırak kocamı," diye araya girdi. Her projemizde çalışanlarımızla, işverenimizle iyi ayrılmışızdır. Tekfen çalışanları bilir ki, hep böyle olmuştur.

Şimdiki kamplar farklı

Kampta gayet sıcak bir ortam vardır. Kamplarımız, artık şantiyeciliğin başladığı yıllardaki gibi imkânsızlıklarla dolu değil. Bu şantiyemiz aslında yeni sayılır, biraz daha yeşillenmesi lazım. Samir kampına bir gitseniz, her taraf yeşillik, kuş sesleri, tavşanlar... müthiş bir güzellik var. Gittiğimiz her yerde kampımızı güzel yapmaya çalışıyoruz. Çünkü orada kalan insanlarımız, akşam işten dönünce bir rahat nefes alsınlar istiyoruz. Özellikle sahada bedenen çalışan işçilerimiz için önemli bu. Akşam işçilerimiz laptop'unu alıyor, çimlerin üzerine oturup aileleriyle görüşüyor. Bu çok güzel bir şey.

Sosyal ortam güzel

Şu anda çocukların da burada. 12, 8 ve 4 yaşındalar. Burada okutuyorum. Bir Amerikan okulu bulduk. Biraz zorlanıyorlar, ama İngilizce, Fransızca ve Arapça öğreniyorlar. Fas iyi bir ülke. Çevremizle gayet iyi ilişkiler içindeyiz. Biz de bulunduğumuz yerdeki ortamı benimsiyoruz, onların yaşantısına uymaya çalışıyoruz. Lojmanda kalan arkadaşlarımız birbirleriyle gayet iyi görüşüyorlar. Hanımlar kısır partileri yapıyor. Aile piknikleri, geziler oluyor. Mesela, düzenlediğimiz futbol turnuvası da böyle bir etkinlikti. Taşeronumuz birinci oldu, işveren ikinci oldu. Biz de dördüncü olduk maalesef. Spor tabii. Bazı arkadaşlar aileleriyle geldiler. İyi bir gün geçirdik. Böyle aktiviteler zaman zaman oluyor şantiyelerde.

Mesela bayramlarda toplu bayramlaşmamız oluyor. Hepimiz bayram sabahı kampta buluşuyoruz. Kurban Bayramı ise kurban kesilir, Ramazan Bayramı ise beraber kahvaltı yapılır. Bütün işçilerimizle tek tek bayramlaşınz. Öğlene kadar sohbet olur. Ondan sonra herkes evine gider. Tabii bizim bayramlarımız kısıtlı oluyor ister istemez. Türkiye'deki gibi üç-dört gün tatil yapamıyoruz. Öyle zamanlar oluyor ki projenin sonuna denk geliyor, inanır mısınız bayramlaşmadan sonra işi olanlar kalkıp şantiyeye çalışmaya gidiyor.

■ MEHMET TOPRAK (DEVREYE ALMA MÜHENDİSİ)

Salyangozun tadı

Mehmet Toprak, 1992'de vardiya mühendisi olarak girdiği Toros'ta 20 yıl çalıştıktan sonra emekli olmuş, fakat kısa zamanda emeklilikten sıkıldığı içinERCÜMENT TORUL BEY'İN TEKLİFİ ÜZERİNE FAS'TA DAP PROJESİNE KATILMIŞ:

Beş aydır buradayım. Geçen sene iki hafta kadar Ürdün'e de gittim. Burası kültür olarak daha farklı. Mesela, bana en ilginç gelen, bol bol salyangoz yemekleri. Sahilde, kazanlar içinde haşlanmış olarak satıyorlar. Tadına bakmadım ama herkes yiyor, ben de merak ediyorum. Değişik yemekleri var. İlginç bir başka şey de, geleneksel "tajin" restoranlarında çatal, kaşık kullanılmaması. Herkes yemekleri elle yiyor. Ama biz gittiğimiz zaman bir yerlerden çatal, kaşık buluyoruz.

■ ZİYA SÜMER (ÇELİK VE BORU İŞLERİ ŞEFİ)

Çocuklar büyüyor

Tekfen'deki görevine 1991 yılında Tüpraş Aliğa Rafinerisi ile başlayan Ziya Sümer, daha sonra yurtdışında birçok şantiyede bulunmuş:

Tüpraş'tan sonra Rusya, Almanya ve Kuveyt'te çalıştım. Büyük oğlum burada inşaat mühendisi. Küçük oğlum da DCC'de. 22 yaşına bastı. Artık çalışıyor tabii. İlk defa kendine bir bilgisayar aldı. Bugüne kadar hep ben alıyordum, "Artık kendin kazanıyorsun, beş kuruş vermem," dedim. Bir baba olarak tabii kredi kartıma taksit yaptırдыm. O da bana her ay ödeyecek şimdi.

SEZGİN TEKE (ÇELİK MONTAJ MÜHENDİSİ)

Dostlar arasında

Sezgin Teke, Tekfen'le ilk olarak 2007 yılında Suudi Arabistan Rabigh şantiyesinde tanışmış. Bir dönem ayrılıp Katar'da çalışan Teke, geçen yıl evine geri dönmüş. Sezgin Teke, yeniden eski arkadaşlar arasında olmaktan çok mutlu olduğunu söylüyor:

Tekfen'le ilk tanışmam 2007 yılında Suudi Arabistan Rabigh şantiyesinde oldu. Bir dönem ayrılıp Katar'da çalıştım. Şimdi tekrar buradayım. Daha önce genel olarak hep Ortadoğu'da çalıştığımız için, sıcak iklimden dolayı hayatımız ve sahadaki iş performansımız sıkıntılıydı. Ama Fas'taki iklim koşulları Türkiye'ye benzediği için daha rahatız. Sahada da daha iyi performans sergileyebiliyoruz.

Ben ailemle beraber lojmanda kalıyorum. Eşim de yanımda. Benimle buraya gelebilmek için işini bırakmak zorunda kaldı. Ama çevremizde benim gibi arkadaşların eşleri olduğu için sıkılmıyor. Pazar günleri tatil. Eğer yorgun değilsek Kazablanka veya Marakeş'e gidiyoruz. Türkiye'deki ortam tabii ki burada yok. Ama burası da turistik bir yer. İlgi çekici şeyler var. İnsanın gittiği yerde kendini mutlu hissedebilmesi, biraz da kendi bakış açısıyla ilgili bir şey. Beni en çok mutlu eden, dünyanın neresine giderseniz gidin, tanıdık yüzlerle tekrar bir araya gelmek. Dünyanın bir ucunda, Afrika'dasınız ve eski çalışma arkadaşlarınızla tekrar karşılaşıyorsunuz. Zaten Tekfen'deki aile ortamı çok hoş. İnsanı mutlu ediyor.

FAHD ABOUTALIP (KAMP DOKTORU)

Tekfen, her türlü sorumluluğu üstleniyor

Faslı doktor Aboutalip, Tekfen'in sahadaki sorumluluklarını bilen ve çalışanına değer veren bir firma olduğunu düşünüyor:

İki aydan beri Tekfen için çalışıyorum. Bu benim ilk şantiye deneyimim. Kendi odam var. Burada önemli deneyimler ediniyorum. Kamptaki hava Allah'a şükür çok iyi. Ciddi kazalar olmuyor. Olsa da zaten gerekli destek var. Hemen yakında ambulans bulunuyor, kampta muayene ve tedavi yapılıyor. Gerekirse kazayı yaşayan kişi Tekfen'le anlaşması olan hastaneye götürülüyor. Tekfen, her türlü sorumluluğu üstleniyor.

Türkler ve Faslılar arasında uyum olduğunu düşünüyorum. İşimize yarayacak bazı Türkçe kelimeler öğreniyoruz. Kampta çok iyi bir ortam var: jimnastik salonu, spor salonu, iyi donanımlı restoranlar var. Ben memnunum. Ailemi ziyaret edebiliyorum. Burada farklı dünyalara, farklı ideolojilere sahip insanlarla birlikte oluyorsunuz, ama sonuç olarak mesele deneyim kazanabilmek.

FERİDUN YİĞİT (KAYNAKÇI FORMENİ)

Suudi Arabistan'dan Kuveyt'e, Türkmenistan'dan Libya'ya

Tekfen'in çınarlarından bir diğeri. Feridun Yiğit 1975 yılından bu yana Tekfen'de görev yapıyor. Bugüne kadar yurtdışında sayısız şantiye dolaşan Yiğit, Fas'ta tank çiftliğinin kaynak işlerini takip ediyor:

Fas'taki gübre fabrikasına 8 tane tank yapmaktayız. Kaynakçı formeni, kaynakçıları takip eder, yapılan kaynaklara yardımcı olmaya çalışır. Ekibimizde 126 kişi var. 126'sı da Faslı. Biz sadece üç mühendis, iki formen arkadaşız. Ben daha önce Suudi Arabistan'da, Kuveyt'te, Türkmenistan'da, Azerbaycan'da ve Libya'da görev aldım. 1975'ten beri de Tekfen'deyim.

RASİM ÇETİN (TANK İMALAT FORMENİ)

Fas gezilecek yer

Rasim Çetin'in Tekfen'le yolu 1983 yılında kesişmiş. Çetin, o gündür bugündür dünyanın dört bir yanında Tekfen'in projelerine emek veriyor:

Ben 1983'ten beri Tekfen'deyim. Arap ülkelerinde de, Kazakistan'da da çalıştım. Fas çok güzel. Buradan memnunuz. Pazar günleri çarşıya gidiyoruz, geziyoruz.

Tekfen Filarmoni 20 yaşında

Barışa

ses

ÜYELERİNİN FARKLI ÜLKELERDEN GELMESİNE, FARKLI DİLLERİ KONUŞMASINA VE FARKLI KÜLTÜRLERİ TEMSİL ETMESİNE KARŞIN KURULDUĞU İLK GÜNDEN BU YANA MÜZİĞİN EVRENSEL DİLİYLE BARIŞA ORTAK BİR ÇAĞRI YAPAN TEKFEN FİLARMONİ ORKESTRASI, 20. YILINI ÖZEL BİR PROGRAMLA KUTLUYOR.

veren

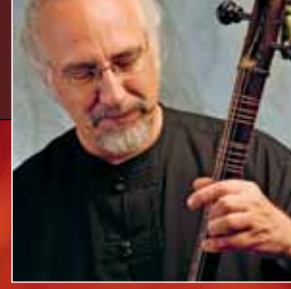
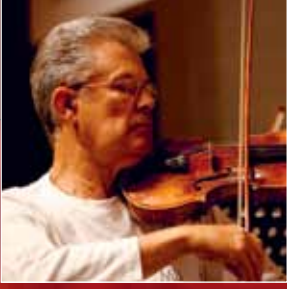
orkestra

20 YILDIR FARKLI SESLER AYNI DİL

Barış adına ortak dil yaratmak amacıyla 1992 yılında kurulan Tekfen Filarmoni, Türkiye'nin önde gelen müzik girişimlerinden biri. 23 ülke müzisyenini bir araya getiren çokuluslu orkestra, repertuar seçimi ve otantik çalgılara yer vermesiyle diğer klasik müzik gruplarından ayrışıyor.

20 yıldır barışa hizmet...

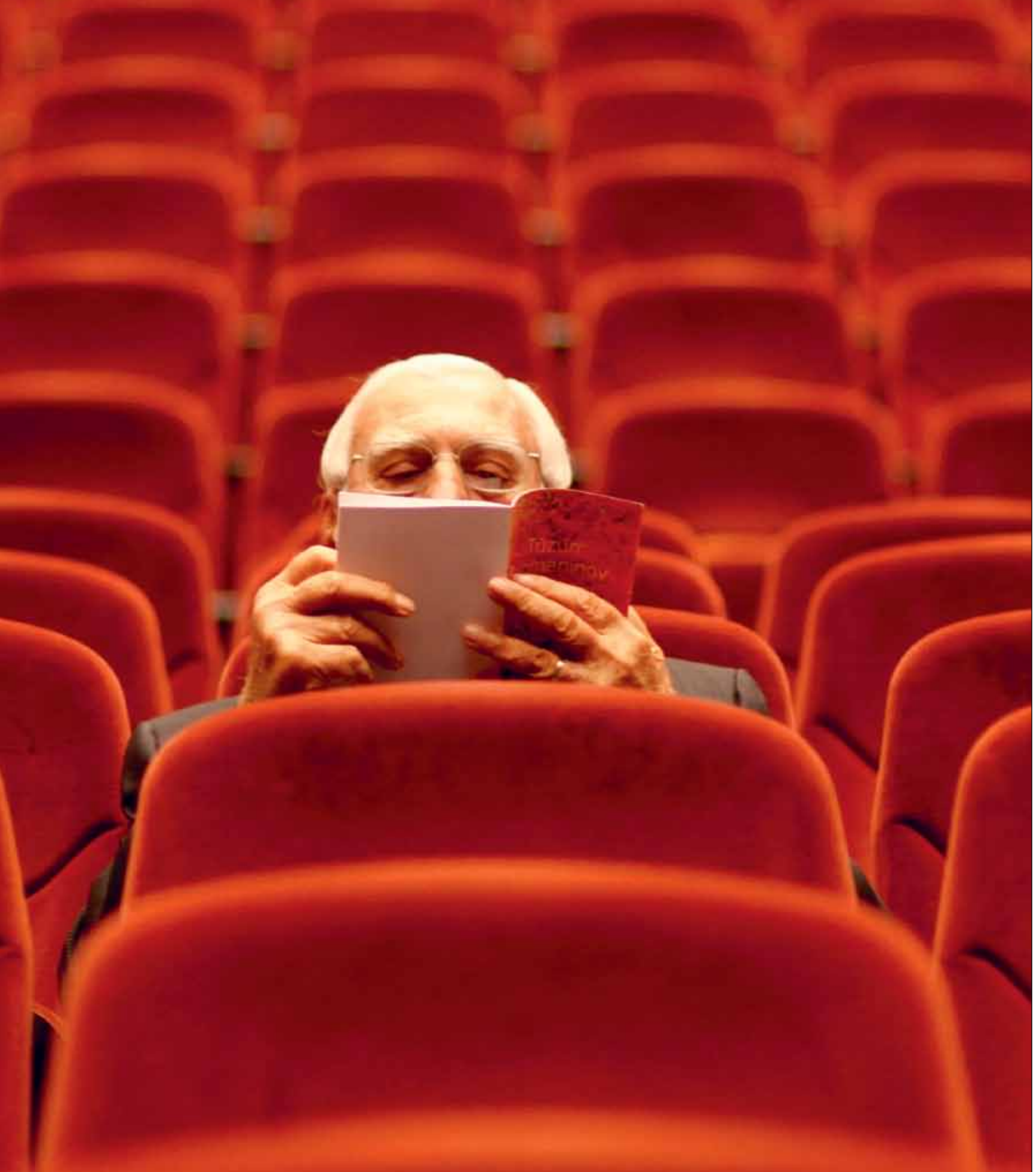
Henüz fikir aşamasındayken projeye verdiği destekle Tekfen Filarmoni'nin hayata geçmesinde başrolü oynayan Nihat Gökyiğit'e göre orkestranın 20 yıl boyunca dünyaya verdiği en önemli mesaj, en zor koşullarda dahi barışın mümkün olabildiğiydi. Dünyanın belki de en sorunlu bölgelerinden birinde, birbiriyle çatışan ülkelerin sanatçılarıyla 20 yıldır sanat icra eden Tekfen Filarmoni, Nihat Gökyiğit'e göre politikacılara da önemli mesajlar veriyor:

Bu orkestrayı oluşturan coğrafyayı bir göz önüne getirin. Dünyanın bütün sıkıntıları orada. Bütün kargaşalar, silahlı çatışmalar bu coğrafyanın içinde. Ama bu ülkelerin insanları bir araya geliyor, büyük bir harmoni, kardeşlik ve dostluk havası içinde musiki yapıyorlar. Aslında kendi ülkelerinin politikacılarına "Bize bakın!" diyorlar, "Bizden ders alın. Bizim gibi ahenk içinde, kardeşlik bilinci içinde çalışın. Bu bölgeyi hak ettiği ve muhtaç olduğu barışa ve refaha kavuşturun."

Müziğin farklılıkları ortadan kaldıran evrensel dili, her türlü siyasi sorunun üstesinden gelebiliyor. Kavgaların, çelişkilerin ve çatışmaların önüne geçip, birbirinden çok farklı medeniyetlerin aynı melodiye kulak vermelerini sağlayan Tekfen Filarmoni'nin nasıl bir barış köprüsü kurabildiğini, Nihat Gökyiğit şu somut örneklerle anlatıyor:

İsrail ve Filistin'den müzisyenler katıldığı zaman, kaldıkları otele telefon açtım ve dedim ki, "Bu iki arkadaş aynı odada kalmasınlar, aralarında tartışma çıkabilir." Bir saat sonra otele kiler beni arayıp, "Bu iki müzisyen arkadaş olmuş, odalarını ayırmak istemiyor," dediler. Çok duygulandım tabii.

Bir konser öncesinde orkestra üyeleriyle sohbet ediyorduk. Ermeni müzisyen Ermenice konuşuyor, Azeri müzisyen de bizler için Türkçeye tercüme ediyordu. Ermeni sanatçı bir an durdu, dedi ki "Şu güzelliğe bakın. Bir Ermeni konuşuyor, bir Azeri de gönüllü olarak ona tercümanlık yapıyor."

■ Hem misyonu ve yapısı, hem de repertuarıyla Türkiye'nin en dikkat çekici müzik girişimlerinden biri olan Tekfen Filarmoni, bundan 20 yıl önce, 1992'de kuruldu. Orkestranın ilham kaynağı, söz konusu tarihte İstanbul'da yapılan Karadeniz Ekonomik İşbirliği (KEİ) Zirvesi'ydi. Bu uluslararası toplantıda imzalanan anlaşma ile kurulan KEİ, Karadeniz havzasında yer alan ülkeler arasında ekonomik işbirliğinin geliştirilmesini amaçlıyordu. Türkiye, Arnavutluk, Bulgaristan, Romanya, Rusya ve Yunanistan gibi ülkelerin yanı sıra Sovyetler Birliği'nin 1991 yılında dağılmasıyla bağımsızlıklarına kavuşan Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan, Moldova ve Ukrayna, örgütün kurucu üyelerini oluşturuyordu.

O günlerde kamuoyunun yakından takip ettiği zirve, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Devlet Konservatuarı'nda öğretim üyesi yapan Saim Akçıl'a, bu uluslararası girişimi sanat alanına da taşıma fikrini vermişti. Akçıl, 11 ülkenin katılımıyla oluşturulan ekonomik işbirliğine paralel olarak, söz konusu ülkelerden sanatçıların oluşturacağı karma bir oda orkestrası kurmak istiyordu. Akçıl, bu düşüncesini Tekfen kurucu ortaklarından Nihat Gökyiğit'e açtı. O dönemde Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'ndaki aktif çalışmaları nedeniyle Türk cumhuriyetleriyle çok yakın ilişkiler içinde olan ve KEİ'nin kurulmasında etkin rol oynayan Nihat Gökyiğit, Akçıl'ın bu projesini hemen benimsedi. Böylece 1992 yılında, bugünkü Tekfen Filarmoni Orkestrası'nın çekirdeği olan, 11 ülkeden 17 sanatçının yer aldığı "Karadeniz Oda Orkestrası" kuruldu.

Orkestra ilk konserini, aynı yıl Antalya'da yapılan KEİ Dışişleri Bakanları Toplantısı'nda verdi. Bu konseri Ankara, İstanbul, Bükreş, Köstence, Kiev, Moskova ve Tiflis'te verilen diğer konserler izledi. Orkestra, ertesi yıl İstanbul'da düzenlenen uluslararası Enerji Konferansı'nın açılışı nedeniyle bir kez daha toplandı. Enerji alanında uluslararası ölçekte önemli bir girişim olan konferans, Karadeniz'in yanı sıra Hazar Denizi'ne atfen "İki Denizin Öyküsü" adını taşıyordu. Bu nedenle orkestraya, Orta Asya ve Hazar bölgesinden beş ülkenin sanatçıları da dahil edilmişti.

Ancak konferansın açılışına katılan Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel, boru hatlarıyla Hazar Denizi'ne bağlanan Doğu Akdeniz ülkelerinin de böyle bir girişimin içinde yer alması gerektiğini belirterek, orkestranın Karadeniz ve Hazar'ın yanında Akdeniz'i de kapsayacak şekilde genişletilmesini önerdi. Sonraki günlerde, Cumhurbaşkanı Demirel'in önerisi doğrultusunda Suriye, Ürdün, Mısır, Lübnan, İsrail ve Filistinli sanatçılar da bu çokuluslu müzik topluluğundaki yerlerini aldılar. Bir oda orkestrası olarak başlayan girişim, kısa süre içinde 23 ülkeden 50 kadar sanatçıyı bir araya getiren bir senfoni orkestrasına dönüşmüştü. Bu tarihten sonra "Tekfen Filarmoni" olarak hayatına devam eden orkestra, halen "Üç Denizin Sesi" adıyla da anılıyor.

Tekfen Filarmoni, 23 ülkeden sanatçıları bir araya getiriyor. Orkestra üyeleri yılda birkaç kez konser vermek üzere toplanıyor.

KOZMOPOLİT VE BÜYÜK BİR AİLE

Tekfen Filarmoni, bugün konserlerini 23 ülkenin sanatçılarını bir araya getirerek veriyor. Arnavutluk, Azerbaycan, Bulgaristan, Ermenistan, Filistin, Gürcistan, Irak, İran, İsrail, Kazakistan, Kırgızistan, Lübnan, Mısır, Moldova, Özbekistan, Romanya, Rusya, Suriye, Türkiye, Türkmenistan, Ukrayna, Ürdün ve Yunanistan'dan gelen müzisyenler, farklılıkların barış içinde nasıl bir araya gelebildiğini ve zıtlıkların nasıl uyum içinde bir potada eriyebildiğini, müziğin evrensel diliyle dünyaya ilan ediyor.

Seyircisine kaliteli müzik sunmanın yanı sıra temsil ettiği geniş coğrafyanın müzikal ve kültürel mirasına da sahip çıkan Tekfen Filarmoni'nin en önemli özelliklerinden biri de repertuarı ve eşlik ettiği yerel çalgılar. Bugüne kadar konserlerinde Suriye'den ud, İran'dan tar, Bulgaristan'dan kaval, Rusya'dan domra, Kazakistan'dan kılko-buz, Azerbaycan'dan kemança, Ukrayna'dan bandura, Gürcistan'dan salamuri, Özbekistan'dan çang, Yunanistan'dan buzuki, Türkiye'den ud, ney, bağlama, kanun, rebap, kemençe ve tulum gibi otantik çalgılara ve onlar için yazılmış eserlere yer veren Tekfen Filarmoni, kültürel mirası yaşatmaya yönelik özel projelere de imza atıyor.

Azeri besteci İlyas Mirzayev'in Dede Efendi ve Tamburi Cemil Bey'den esinlenerek yazdığı *Ney ve Orkestra İçin Konçerto*; tulum ve orkestra için bestelenen *Karadeniz Rapsodisi*; Tekfen Filarmoni Orkestrası'nın temsil ettiği felsefeyi ölümsüzleştiren *Üç Denizin Senfonisi* ve Hasan Uçarsu'nun tarihi enstrüman çeng için bestelediği *Davetsiz Misafirler Konçertosu*, Tekfen Filarmoni'nin kültürel mirası sahiplenmeye yönelik çalışmalarına yönelik bazı örnekler. Cumhuriyetin 85. yılında, İs-

tiklal Marşı'nın tarihe gömülmüş 12 farklı bestesinin çağdaş yorumlarla seslendirildiği *1 Güfte 12 Beste* adlı konser de, orkestranın hayata geçirdiği özgün projelerden biri.

Yılda birkaç kez bir araya gelen Tekfen Filarmoni, Türkiye'nin çeşitli yerlerinde ve üç yılda bir İstanbul Müzik Festivali'nde konser veriyor. Orkestra, kurulduğu günden bu yana Almanya, Azerbaycan, Belçika, Bulgaristan, Fransa, Gürcistan, İngiltere, İspanya, Japonya, Katar, Kazakistan, Kırgızistan, KKTC, Özbekistan, Romanya, Rusya, Ukrayna ve Yunanistan'da sahne almış. Birçok uluslararası etkinlikte Türkiye'yi temsil eden orkestra, konser ve stüdyo kayıtları da yapıyor.

ÖZEL YILA, ÖZEL PROGRAM

Tekfen Filarmoni, kuruluşunun 20. yılını Türkiye'nin farklı mekânlarında verdiği konserlerle kutluyor. Dizinin ilk konseri, 9 Haziran Cumartesi günü, 40. Uluslararası İstanbul Müzik Festivali kapsamında Aya İrini'de gerçekleştirildi. Macar Besteci Zoltán Kodály'nin *Galánta Dansları* ile başlayan konser, Erdal Erzincan'ın solistliği eşliğinde, düzenlemesini Cengiz Özdemir'in yaptığı *Classic Cem* ve Azeri besteci İlyas Mirzayev'in Karadeniz müziğinin ritm ve oynaklığını çok seslilikle buluşturduğu *Karadeniz Rapsodisi* ile devam etti. Konserin son parçası olan ve düzenlemesini yine Mirzayev'in yaptığı *Ney, Kanun, Ud ve Piyano için Konçerto*'da Tekfen Filarmoni, solist olarak ülkemizin önde gelen geleneksel müzik ustalarından Yurdal Tokcan (ud), Ercan Irmak (ney) ve Göksel Baktagir'in (kanun) yanı sıra İlyas Mirzayev'e (piyano) eşlik etti.

Yılda birkaç kez konser veren Tekfen Filarmoni, konser ve stüdyo kayıtları da yapıyor.

20. yıl konserlerinin ikinci durağı, Antalya'da Kumluca yakınlarındaki Rhodiapolis Antik Kenti'ydi. Tekfen Filarmoni'nin geçtiğimiz yıl da konser verdiği 1.500 kişilik Rhodiapolis Antik Tiyatrosu, bu yıl da büyük bir kalabalığı misafir etti. 11 Haziran Pazartesi günü gerçekleştirilen ücretsiz konseri, Kumlucalılar kadar çevre kentlerden gelen sanatseverler ve turistler de izledi.

Rhodiapolis Antik Kenti, yaklaşık 2.800 yıllık bir geçmişe sahip. 2006 yılında bölgede başlatılan arkeolojik kazılar, ünlü hekim Herakleitos ve hayırseverliğiyle ünlenmiş Opramoas'ın vatanı olan bu kentin yeniden gün ışığına kavuşmasını sağladı. Tekfen Filarmoni, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Rhodiapolis'te konser vererek Kumluca Belediyesi, Rhodiapolis Kazı Başkanlığı ve Rhodiapolis Arkeolojik Girişim Grubu'nun çabalarıyla sürdürülen kazı çalışmalarına dikkat çekti. Konser öncesinde, kazı ekibinde 2006-2008 yılları arasında çalışan İrlandalı sanat tarihçisi ressam Mikail Muggan'ın çizimlerinden oluşan Rhodiapolis Resimleri sergisi de açıldı. Tekfen Filarmoni konserde Çaykovski'nin *Serenad*, Azeri besteci Kara Karayev'in *Ayşe-Dans* ve İlyas Mirzayev'in *Ney, Kanun, Ud ve Piyano için Konçerto* adlı eserlerini seslendirdi.

Tekfen Filarmoni'nin mini Anadolu turnesinin son konseri, peri bacalarının büyülü atmosferinde, Nevşehir'in Avanos ilçesinde bulunan Zelve Açık Hava Müzesi'nde gerçekleştirildi. Daha önce 15. yılını da aynı mekânda kutlayan Tekfen Filarmoni, beş yıllık bir aranın ardından 13 Haziran günü yaklaşık bin kişilik bir dinleyici grubuna, bir kez daha doğu ve batı ezgilerinin birbirine karıştığı eşsiz bir gece yaşattı. Vatandaşlar ve turistlerce ücretsiz olarak izlenen konserde Tekfen Filarmoni, Rhodiapolis konseriyle aynı programı seslendirdi.

Tekfen Filarmoni, 20. yıl kutlamaları çerçevesinde Haziran ayı içinde üç konser verdi. Orkestra, 9 Haziran'da İstanbul Aya İrini'de, 11 Haziran'da Antalya Kumluca yakınlarındaki Rhodiapolis Antik Kenti'nde, 13 Haziran'da ise Nevşehir'in Avanos ilçesindeki Zelve Açık Hava Müzesi'nde müzikseverlerle buluştu.

Nihat Gökyiğit:

Biz, Tekfen Filarmoni Orkestrası'nı "barışın sesi" gibi görürüz. Çünkü, dünyanın en sorunlu bölgesinden 23 ülkenin müzisyenleri bu orkestrada, üstelik kendi yöresel enstrümanlarıyla buluşur ve performanslarını sergilerler. Tekfen Filarmoni, aynı zamanda "Medeniyetler Buluşması" gibidir. Otantik enstrümanlar, burada Batı'nın orkestrasıyla kucaklaşır.

Tekfen Filarmoni'nin fikir babası: Saim Akçıl

Bundan 20 yıl önce bir oda müziği orkestrası kurma fikrini Nihat Gökyiğit'e götürerek Tekfen Filarmoni'nin temellerini atan Saim Akçıl, ilk günden bu yana Tekfen Filarmoni'nin daimi şefliğini ve genel sanat yönetmeliğini yapıyor. Köln Yüksek Devlet Müzik Okulu'ndan mezun olan Saim Akçıl, yurtiçi ve yurtdışında birçok orkestrada başkemanca ve solist olarak çalıştı. 1981 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi İstanbul Devlet Konservatuvarı'nda keman öğretmenliğine başlayan Akçıl, Yaylı Çalgılar Ana Sanat Dalı'nda önce doçent ve sonra profesör oldu. Almanya, İsviçre, İtalya, Hollanda, Fransa, Belçika, İngiltere, Yunanistan, İran, Bulgaristan, Kıbrıs, ABD ve Eski Sovyetler Birliği'nin çeşitli cumhuriyetlerinde orkestralar eşliğinde konserler ve resitaler veren Saim Akçıl, daha sonra orkestra şefliğine yönelerek 1992 yılında eski adıyla "Karadeniz Oda Orkestrası", yeni adıyla "Tekfen Filarmoni Orkestrası"nı kurdu.

“Her yeni konser uykularımızı kaçırıyor!..”

Tam kadro toplandığında 85 kişiye ulaşan Tekfen Filarmoni'nin her konseri, büyük bir organizasyon ve lojistik seferberlik gerektiriyor. Özellikle yurtdışı konserleri, 23 farklı ülkeden gelen müzisyenlerin vize işlemleri, uçuş, konaklama ve transfer organizasyonları nedeniyle haftalar, hatta aylar süren bir hazırlık çalışmasına sahne oluyor. Bu çalışmaların gizli kahramanlarından biri de, Tekfen Holding'in emektarlarından, Feyyaz Berker'in sekreteri Arlet Dion Özaltn. Tekfen Filarmoni'de yaşadığı her anı kaydeden Arlet Dion'un yüzlerce sayfadan oluşan notları, 20. yılını kutlayan Tekfen Filarmoni'nin ne zorluklarla bugüne ulaştığını da ortaya koyuyor. İşte Arlet Hanım'ın kaleminden bazı notlar...

Önceleri Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu'nun (DEİK) sponsorluğunda başlayan oda orkestrası, bir süre sonra Tekfen sponsorluğuna geçerek, “Tekfen Karadeniz Orkestrası” ve “Tekfen Karadeniz Solistleri” adıyla faaliyetlerini sürdürmeye başladı. Ancak, “Karadeniz” ismi herkese sürekli “Laz” havasını anımsatıyor ve konserlerimize de o gözle bakılıyordu. O günlerde 11 ülke ile başlayan orkestramız, senede 1 veya 2 defa bir araya geliyordu. Ancak patronumuz Nihat (Gökyiğit) Bey ve orkestra şefimiz Saim (Akçıl) Bey yan yana geldikçe, Karadeniz, Hazar Denizi ve Akdeniz ülkelerini birleştirerek “Üç Denizin Sesi” sloganı ile hem ülke adedi 23'e çıktı, hem de orkestra elemanlarının sayısı arttı. Toplanma adedi ise senede 4'e ulaştı.

Orkestranın en önemli özelliği ise solistlerin, kendi ülkelerine has, otantik enstrümanları ile orkestraya uyarlanan eserlere eşlik etmeleriydi. Biz ise bu müzik aletlerinden çoğuyla ilk kez tanışıyoruz. Nihat Bey'in de çok hoşuna gitmiş olacak ki, kendi koleksiyonu için, her enstrümandan birer adet getirterek, ofiste özel olarak yaptırdığı vitrine yerleştirdi. Nihat Bey, her gelen misafirine bu aletleri büyük bir gururla gösterirken, Nihat Bey'in sekreteri Gülnur ve ben, onun ne kadar heyecanlandığını keyifle izliyoruz.

Evet bu sahneyi keyifle izliyoruz ama, ne yalan söyleyeyim, “Konser var” denildiği zaman yüz ifadelerimiz değişiyor. Tabii ki bu konserler çok değerli ve böyle önemli bir işle uğraşmak hem çok onur verici, hem de çok zevkli. Fakat organizasyonlar esnasında o kadar çok zorluk ve sıkıntılarla karşılaşılıyor ki, konser sözünü her duyduğumuzda uykularımızı kaçmaya başlıyoruz.

Ufak tefek aksilikleri Gülnur'la birlikte kendimiz halletmeye çalışsak da, bizi aştığımızı düşündüğümüz sorunları Nihat Bey'e aktardığımızda, “İyi olur, adrenalin yükselir,” cevabını alıyoruz. Nihat Bey için hiçbir şey “problem” değildir, çünkü her şeyin mutlaka bir çaresi vardır. Üstelik, Nihat Bey'e hiçbir zaman “Hayır!” deme şansınız da olmaz.

Peki, ben bu işe nasıl bulaştım?

Ben Feyyaz (Berker) Bey'le birlikte çalışmaya başladığım zaman, Nihat Bey'in başka bir sekreteri vardı, ama 8 ay sonra Amerika'ya göç etti. Bu durumda, orkestranın da, Nihat Bey'in Yönetim Kurulu Başkanı olduğu TEMA'nın da kurulduğu dönemlerde, ben hem Nihat Bey'in, hem de Feyyaz Bey'in sekreterliğini yaptım.

Yani anlayacağınız, orkestranın kurucusu sayılırım!!!!

İlk başlarda 25-30 kişilik olan orkestra pek sorun olmuyordu. Ama 70-75 kişilik bir müzisyen grubunun organizasyonunun yoğunluğunu tahmin edemezsiniz.

Yurtdışından gelen her bir müzisyenin uçak rezervasyonu İstanbul'dan yapılıyor ve biletler kendilerine gönderiliyor. Türkiye'de toplanmak için de, başka bir ülkeye gitmek için de, vize alabilmeleri için davetiyeler hazırlanıp kendilerine fakslanıyor. Tekfen İnşaat'ta vize bölümünde görevli Engin Akbaba arkadaşımızla el ele verilerek dokümanlar hazırlanıyor ve gereken ülke konsolosluklarıyla temaslar kuruluyor.

Genelde müzisyenler otelde çift kişilik odalarda yattıklarından, kimin kiminle kalacağına dair ayarlamaları da gene biz yapıyoruz. İlk geldiklerinde İsraili müzisyenle Filistinli müzisyeni bir odada yatırmamaya dikkat etmiştik. Ancak uçakta

Tekfen Filarmoni ailesinin iki üyesi: Melih Balçık (kontrbas) ve Arlet Dion.

beraber gelen bu iki müzisyen aynı odada kalmak istediklerini belirtince epeyce şaşmıştık. Üzerinden yıllar geçti ve ikisinin arkadaşlığı hâlâ devam ediyor. Diğer yandan Ermenistan'dan katılan müzisyenin gelemediği bir yıl, Azeri müzisyenlerden birinin, birlikte yediğimiz bir yemekte, onun yokluğu için gözyaşı döktüğünü görünce yine şaşkınlığımızı gizleyememiştik.

İki yıl önce evlenerek eşyle birlikte Avusturya'da müzik kariyerine devam eden İranlı bayan müzisyenimiz de Irak'tan katılan bir başka bayan müzisyenimizle çok yakın arkadaş olmuştu. O gün bugündür, her buluşmada halen aynı odayı paylaşıyorlar.

20 yıl önce bir araya geldiğimizde grubun yarısı evli, diğer yarısı ise bekârdı. Bu yıllar zarfında ben dahil, bekâr olanların çoğu evlenip bazısı çocuk sahibi olurken, orkestra içinde de evlenenler oldu. Diğer taraftan, bu kısa süre içinde hem evlenip hem boşanmayı becerebilen arkadaşlara da şahit olduk.

Bu kadar çok ülkeden bu kadar çok kişi gelince, bazen iletişimde de sorunlar oluyor. Neyse ki Azeri müzisyenlerimizden biri olan Arif Manafılı, kendini orkestranın simultane tercümanı ilan etmiş durumda. Arif Bey, Rusça lisanına vakıf müzisyenlerle kurmaya çalıştığımız diyaloga büyük kolaylık sağlamanın yanında, Doğu Bloku ülkelerinde yaşayan insanların alışkanlığı olan, yemek masalarındaki uzun “tirat”ların tercümesinde de çok başarılı. Herkesin tek tek elindeki kadehle ayağa kalkarak yaptığı bu tiratlar ve tercümeleri yüzünden, ne kadar aç olursanız olun, çatalınıza aldığınız lokmayı bir türlü ağzınıza götüremezsiniz. Diğer yandan, bu ziyafetlerde kurulan dostluklarla geçen saatler, hepimizi, günlerce yaşamış olduğumuz stresten uzaklaştırıp buluşmalarımızın unutulmaz anlarını oluşturuyor.

Yapılması gereken işlerden bir diğeri de müzisyenlere ödenecek kaşeleri ayarlamak. Bir seferinde konserin cumartesi gününe denk gelmesi nedeniyle müzisyenlere ödenecek kaşeleri cuma günü şirketten almış ve gece yatağımın altında saklamıştım. Ertesi gün, içinde yüklü para bulunan siyah bir çanta ile devamlı etrafımı kontrol eden ben, konser öncesi 60 kişilik grubu sahnenin arkasında kuruğa sokarak, tek tek makbuzlarını imzalatıp, ücretlerini ödediğimde biraz olsun rahatlamıştım.

Görevlerimiz dahilinde, konser öncesi, orkestramızın temsil ettiği 23 ülkenin “ütülü” bayraklarının direklerle sahneye dizilmesi de var. İlk zamanlarda bu konuda epey zorlanmamıza rağmen, şirket elemanlarımızdan Nurettin Özkan'ı “bayrakçı” görevine terfi ettirdikten sonra rahatladık. Kendisi aynı zamanda tüm müzik aletlerinin ve müzisyenlerin eşyalarının toplanması ve taşınması ile de ilgilenmeye başlayınca, işimiz epey hafifledi.

Nihat Bey'in kızı Vahide Hanım'ın ve eşi Murat (Gigin) Bey'in, konser yeri ayarlamak, müzisyenlerin eserlerini seçmek gibi organizasyonun en önemli konularına verdikleri destek ise hayati önem taşıyor.

Amatör bir ruhla başlayan orkestramızla ilgili tüm ilişki ve çalışmalar, gün geçtikçe daha profesyonel bir yöne doğru ilerliyor. Bu ilerlemeyle birlikte, orkestranın geleceği için daha ileri hedefler tespit ediliyor.

Kısaca kuruluşundan bugüne kadar olan bölümünü anlatmaya çalıştığım Tekfen Filarmoni Orkestrası'nın, kendi yorumlarımla tek tek kaleme aldığım maceralarının, daha nice yıllar devam etmesi dileklerimle...

Necati Akçağlılar'ın adı gençlerle yaşayacak

■ Toros Tarım, 1996 yılında eğitime başlayan Toros Gübre Lisesi ve yine Ceyhan'da, 1998 yılında yeniden inşa edilmesine katkı sağladığı Toros Gübre İlköğretim Okulu'ndan sonra şimdi de Samsun Tekkeköy'de okul inşa ediyor. Geçtiğimiz yıl kaybettiğimiz Tekfen'in kurucu ortaklarından Necati Akçağlılar'ın adını taşıyacak olan okul, 24 derslikli ve Anadolu Lisesi statüsünde olacak.

Necati Akçağlılar Anadolu Lisesi'nin temel atma töreni, Samsun Valisi, Tekkeköy Kaymakamı, Milli Eğitim Samsun İl Müdürü ve yüzlerce Tekkeköylünün katılımıyla 25 Haziran'da yapıldı. Törende konuşan Toros Tarım Yönetim Kurulu Başkanı Esin Mete, "Sayın Necati Akçağlılar, 1970'li yıllarda Toros Tarım'ın temellerini attığında, hedef olarak sadece gübre üretecek bir fabrika kurmayı değil, Türk tarımına destek verecek, çiftçileri modern tarım uygulamaları konusunda bilinçlendirecek, bulunduğu yerdeki topluma hem istihdam yoluyla, hem de bazı sosyal destekleyici faaliyetlerle güç kazandıracak bir firma kurmayı hedeflemiştiniz," dedi.

Toros Tarım'ın mesleki eğitimlerin yanında, faaliyet gösterdiği bölgelerde çocukların daha iyi eğitim koşullarına kavuşturulmasını

da öncelikli bir konu saydığını söyleyen Mete, Adana'daki Toros Gübre Lisesi ve Toros Gübre İlköğretim Okulu'nun, bu yaklaşımın somut örnekleri olduğunu belirtti. Bu çerçevede Sarımsaz'da yeni bir okulun henüz tamamlandığını hatırlatan Mete, Necati Akçağlılar Anadolu Lisesi'nin temelini atarak, eğitime destek çalışmalarını bir adım daha ileri götürmenin gururunu yaşadıklarını söyledi.

Mete, "Geçen sene kaybettiğimiz, Tekfen Holding'in ve Toros Tarım'ın kurucularından Sayın Necati Akçağlılar bugün aramızda olup buradaki gurur ve sevincimize ortak olsaydı, eminim çok mutlu olurdu. Kendisinin bize miras bıraktığı ilke, değer ve idealleri, Toros Tarım yönetimi olarak yaşatmayı en temel önceliğimiz sayıyor, ondan aldığımız ilhamla topluma katkı sağlayacak projeleri hayata geçirmeye çalışıyoruz," dedi.

Kocaeli - Körfez Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'ne yardım

Tekfen İnşaat, Kocaeli'nde bulunan Körfez Teknik ve Endüstri Meslek Lisesi'nin bazı ihtiyaçlarını gidermeye yönelik olarak yardım kararı aldı. Okul yönetimi ve Okul Aile Birliği'nin yaptığı başvuru üzerine alınan karar doğrultusunda okulun ihtiyacı olan yemekhanenin kurulması, tuvaletlerin yenilenmesi ve bahçedeki yürüyüş yolları ile atölye girişlerinin düzenlenmesi çalışmalarına başlandı.

Körfez Teknik ve Endüstri Meslek Okulu, yaklaşık 2 bin öğrenci ve 150 personeliyle bölgenin en büyük okulu. Okulun birçok mezunu, halen Tekfen'in Tüpraş şantiyesinde çeşitli görevlerde çalışıyor. Sanayileşmiş bir bölge olan Körfez'de ara eleman ihtiyacını büyük ölçüde karşılayan ve Tekfen'e de eleman temin eden okul bünyesinde Endüstri Meslek Lisesi, Teknik Lise, Anadolu Teknik Lisesi, Açık Öğretim Lisesi ve Kocaeli Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu olarak beş ayrı birim bulunuyor.

Yaşlanmadan büyüyor, fark etmeden kıdemleniyoruz...

Özlem Gündoğdu

Tekfen İnşaat Halkla İlişkiler/Reklam /Basılı Evrak Şefi

■ Son 9 senedir, her haziran ayında, başka bir telaş yaşıyoruz kimilerimiz arasında... Bu telaşın iki tarafı var: “Biz” hazırlık yapanlar ve “Siz” ödül alanlar...

Her ne kadar gönlümüzden 50. yılımızda olduğu gibi her şantiyemizde ayrı tören yapmak geçse de, ana törenlerimizi İstanbul ve Adana’da yapıp, şantiyelerdeki törenler için proje müdürlerimizden yardım alıyoruz.

Bu törenler öncesinde, şirketlerimizin İK departmanları ile Holding Kurumsal İletişim Koordinatörlüğü, sıkı bir çalışmayla 10, 20, 30 ve 40 yılını doldurmuş mesai arkadaşlarımızı belirliyor. Sonrasında da, o yılın “Kıdemlileri” için saatler ve sertifikalar hazırlanıyor. Bu listelerin kaç kez kontrol edildiğini, o sertifikaların kaç kez sayılıp alfabetik sıraya dizildiğini ne siz sorun, ne ben söyleyeyim!

Ve tüm hazırlıklar tamamlandıktan sonra, o gün geliyor... Yöneticilerin de katılımıyla gerçekleşen tören öncesinde, birbirimizle hasret giderdiğimiz, geçen yılları konuştuğumuz minik bir kokteyl düzenleniyor. Sonrasında da sıra geliyor törene...

Birkaç yıldır törenlerimiz, kısa ama oldukça duygulu bir filmle açılıyor. Tam herkesin gözler dolmuş, içi hafiften hislenmişken, ben çıkıyorum sahneye ve alıyorum elime mikrofonu! Ve tören başlıyor...

10, 20, 30 ve elbette şirketimizin nazar boncukları, 40 yılını doldurmuş arkadaşlarımızı ödülleri, alkışlarla yöneticilerimizin ellerinden alıyorlar. Bazen anons yaparken benim dilim dolanıyor, bazen ödül alan arkadaşlarımız yaşadıkları yoğun duygularla göz yaşlarına engel olamıyor. Ama sonuçta, o bir saat içinde biraz eğlenip biraz hüzünleniyor ve Tekfen Ailesi içinde, birlikte olmanın ne demek olduğunu bir kez daha hissediyoruz.

Törenin bitiminde hatıra fotoğraflarımızı da çektiirdikten sonra, ya Tekfen Tower’ın terasında ya da Toros Tarım’ın Ceyhan Sosyal Tesisleri’nin muhteşem havuz başında eğlence başlıyor. O saatten sonra vur patlasın, çal oynasın...

İşte böyledir ki, seneden seneye yaşlanmadan büyüyor, fark etmeden kıdemleniyoruz.

Terfi

Eurobank Tekfen Antalya Şubesi Ticari Bankacılık Portföy Yöneticisi Ebru Özgün Filiz, Eurobank Tekfen Kemer Şubesi Müdürlüğü’ne atandı. Kendisini kutluyor, yeni görevinde başarılar diliyoruz.

Kıdem ödülü alan çalışma arkadaşlarımızı kutluyor, aramıza yeni katılan arkadaşlarımıza yeni görevlerinde başarılar diliyoruz.

Kıdem ödülleri

30. YIL ÖDÜLLERİ

Ahmet İpekçi Tekfen Holding
Asken Çeker Toros Tarım / Ceyhan İşletmesi
Asım Tuncay Yıldız Toros Tarım / Merkez
Atilla Gökçe Toros Terminal / Ceyhan İşletmesi
Celal Savaş Tekfen İnşaat / Türkmenistan Ofisi
Çetin Akbaba Tekfen İnşaat / Merkez
Mahmut Erhan Güzaltan Toros Tarım / Merkez
Mine Ege Tekfen İnşaat / Merkez
Muhsin Güneş Toros Terminal / Ceyhan İşletmesi
Mustafa Güler Tekfen İmalat / Merkez
Naci Altıntop Tekfen Turizm
Süleyman Begeç Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Zekeriya Türedi Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi

20. YIL ÖDÜLLERİ

Abdullah Kaya Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Ahmet Bağay Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Ahmet Tekne Tekfen Emlak
Ahmet Numan İldirtaş Tekfen İnşaat / Merkez
Ali Şanlı Tekfen İnşaat / Merkez
Arif Kelkoca Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Atilla Eryaş Tekfen İnşaat / Merkez
Ayşe Ulus Toros Tarım / Mersin İşletmesi
Bedri Köksal Tekfen İnşaat / Fas DAP Projesi
Bilal Öner Tekfen İnşaat / BTC Şantiyeleri
Bünyamin Karapınar Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Cafer Yılmaz Tekfen İnşaat / Merkez
Cevdet Özdemir Tekfen İnşaat / GAT
Ediz Sezginel Tekfen İnşaat / Merkez
Engin Akbaba Tekfen İnşaat / Merkez
Erdoğan İşler Tekfen İnşaat / Katar Polietilen Projesi
Esat Temiz Tekfen İnşaat / GAT
Fahri Yağbasanlar Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Fikri Amanvermez Tekfen İnşaat / GAT
Güven Düzenli GATE
Hacı Ali Erbil Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Hande Karagözoğlu Tekfen İnşaat / Merkez
Harun İrkörücü Toros Terminal / Ceyhan İşletmesi
Hasan Güneş Tekfen İnşaat / GAT
Hikmet Can Tekfen İnşaat / Fabrika
Hüseyin Simitçi Tekfen İnşaat / GAT

İhya Eröz Tekfen İnşaat / Tüpraş RUP projesi
İlhan İldeniz Tekfen İnşaat / Arabistan Ofis
Kadir Birlik Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Kadir Çolğünüş Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Levent Öntemel Tekfen İnşaat / GAT
Mehmet Atılğan Tekfen İnşaat / Azerbaycan Socar Tower Projesi
Mehmet Ali Kaya Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Mehmet Ali Tosun Tekfen Mühendislik
Metin Kaya Tekfen İnşaat / Fabrika
Metin Kılıç Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Mustafa Çimen Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Mustafa Rencü Tekfen İnşaat / GAT
Necmi Soğukpınar Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
Niyazi Kayıran Tekfen İnşaat / GAT
Oğuz Hakan Anşan Tekfen İnşaat / Merkez
Osman Fidan Toros Tarım / Ege Bölge Müdürlüğü
Osman Özkan Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Sami Demirtaş Tekfen İnşaat / GAT
Sefanur Ahtuhan Tekfen İnşaat / Tüpraş RUP Projesi
Selçuk Yıldız Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Sema Köseoğlu Tekfen İmalat / Merkez
Süleyman Halıcıoğlu Tekfen İmalat / Merkez
Şükran Abukarakı Tekfen İnşaat / Merkez
Tuğrul Uprak Tekfen İnşaat / GAT
Yahya Haluk Berksun Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Yusuf Avşaroğlu Tekfen İnşaat / Fas Projesi
Yusuf Çelik Tekfen Turizm
Zafer Candan Tekfen İnşaat / Azerbaycan Socar Tower Projesi
Zikri Uzuntas Tekfen İnşaat / Azerbaycan Socar Tower Projesi
Ziya Körtü Tekfen İnşaat / GAT

10. YIL ÖDÜLLERİ

Adem Ergül Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Adnan Kaya Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Ahmet Çelik Tekfen İnşaat / Katar Polietilen Projesi
Ali Hüseyinov GATE

Ali Sevimli Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Ali Yılmaz Tekfen İmalat / Fabrika
Ali Yıldırım Toros Tarım / Mersin İşletmesi
Alparslan Aksezzin Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Alper Özgümüş Tekfen İnşaat / Türkmenistan Projesi
Aslı Ünsal Toros Tarım / Şambayadı Otoyol Hizmet Tesisleri
Bayram Bora Tekfen İnşaat / Fas Projesi
Bestami Yıldız Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Beşir Sevinç Tekfen Turizm
Bilal Davut Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Birkan Aybar Tekfen Turizm
Bülent Arslan Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
Coşkun Deliçay Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Doğan Gegeoğlu Tekfen İnşaat / Merkez
Dünya Aydın Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Ebru Bengi Tatarhan Toros Tarım / Mersin İşletmesi
Ekrem Kaya Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Emin Savaş Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Emine Ank Hishtil-Toros Fidecilik
Emrah Aydın Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Emrullah Göç Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Enver Ersoy Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Erdal Akdağ Tekfen İnşaat / Fas Projesi
Gürkan Şen GATE
Halil Kavak Tekfen İnşaat / Fas Projesi
Hasan Eraslan Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Hasan Ölmez Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
Hikmet Yavaş Tekfen İnşaat / Tüpraş RUP Projesi
Hilmi Kaya Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Hülya Tuğsat Tekfen İnşaat / GAT
Hüseyin Kızmaz Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
İbrahim Mutlu Akman Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
İlhan Muzaffer Özger GATE
İlyas Emir Tekfen İnşaat / Katar Polietilen Projesi
İnan Arslan Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi

Kasım Uğur Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Kazım Gökçe GATE
Kemal Güler Eurobank Tekfen
Mehmet Öner Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
Mehmet Özdemir Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Mehmet Demir Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi
Murat Baysal Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Murat Bilir Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Murat Tarhan Tekfen İmalat / Fabrika
Musa Erkan Toros Tarım / Mersin İşletmesi
Mustafa Bukan Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Numan Usluoğlu Tekfen İnşaat / GAT
Ömer Kınalı Tekfen İnşaat / Türkmenistan Projesi
Raif Ceylan Tekfen Endüstri
Ramazan Çaylak Hishtil-Toros Fidecilik
Rifat Gümüş Toros Tarım / Ceyhan İşletmesi
Saud Al Mutairy Tekfen İnşaat / Suudi Arabistan Ofis
Sevilay Karagül Eurobank Tekfen
Suat Özgül Toros Tarım / Merkez
Şahin Güven Tekfen İnşaat / Azerbaycan Socar Tower Projesi
Şeref Çetin Toros Tarım / Mersin İşletmesi
Şerif Beyoğlu Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Şeyho Eren Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Şükrü Cura Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Şükrü Babür Aytemiz Tekfen İnşaat / Ma'aden Projesi
Temel Aktav Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Tuncay Koçarlan Tekfen-Tubin-Özdemir Ortak Girişimi
Turgut Bıkrı Tekfen İnşaat / Fas Fosfat Boru Hattı Projesi
Ümit Suphi Tekfen İnşaat / Irak Şantiyesi
Veli Bakır Tekfen Turizm
Yahya Mennan Tekfen İnşaat / Abu Dhabi Projesi
Yunis Korkmaz Tekfen İnşaat / Katar Otoyol
Yüksel Malcı Tekfen İnşaat / Ceyhan Çelik Fabrika
Zafer Agayev Tekfen İnşaat / Azerbaycan Platform Şantiyesi

Yeni katılanlar

NEJAT ERSOY

**Toros Tarım
Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı**

1967 yılında İstanbul'da doğan Nejat Ersoy, İstanbul Üniversitesi İşletme Bölümü'nden mezun oldu. Ernst&Young'da başladığı çalışma hayatına sırasıyla Roche, Superonline, İxir Elektronik, Schmolz-Bickenbach ve Componenta Döküm'de çeşitli pozisyonlarda görev alarak devam eden Ersoy, 9 Temmuz 2012 itibarıyla Toros Tarım'da Mali İşler Genel Müdür Yardımcısı olarak göreve başladı. Tenis ve futbola ilgilenen Ersoy'un ilgi alanları arasında amatör balıkçılık da yer alıyor.

BESALET GÜRPINAR

**Toros Tarım
Proje Koordinatörü**

1954 yılında Afyon'da doğan Besalet Gürpınar, İstanbul Üniversitesi Kimya Mühendisliği Bölümü'nde lisans ve yüksek lisans eğitimini tamamladı. Shell Türkiye, Merloni Elettrodomestici Beyaz Eşya Sanayi ve Bandırma Gübre Fabrikaları'nda çeşitli pozisyonlarda görev alan Gürpınar, 2 Nisan 2012 itibarıyla Toros Tarım'da Proje Koordinatörü olarak göreve başladı. Beşiktaşlı iyi bir futbol seyircisi olan ve halter sporu yapan Gürpınar'ın ilgi alanları içinde siyasi ve sosyal içerikli yayınları takip etmek, Türk sanat müziğinin yanı sıra Vivaldi ve Çaykovski dinlemek bulunuyor.

YUSUF ŞALIKARA

**Eurobank Tekfen
İvedik Şubesi Şube Müdürü**

1970 Ankara doğumlu olan Yusuf Şalıklar, Hacettepe Üniversitesi İktisat Bölümü'nden mezun. İş hayatına Osmanlı Bankası'nda başlayan Şalıklar, Türk Ticaret Bankası ve TEB'de çeşitli pozisyonlarda görev aldıktan sonra 21 Mayıs 2012 itibarıyla Eurobank Tekfen İvedik Şubesi Şube Müdürü olarak göreve başladı. Market koleksiyonu yapan ve tarihle ilgilenen Şalıklar, ayrıca iyi bir kitap okuyucusu.

ŞÜKRÜ ÜSTÜN

**Eurobank Tekfen
Manavgat Şubesi Şube Müdürü**

1975 yılında dünyaya gelen Şükrü Üstün, Gazi Üniversitesi Maliye Bölümü'nden mezun olduktan sonra yüksek lisansını İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde tamamladı. İş hayatına Garanti Bankası'nda başlayan Üstün, daha sonra sırasıyla Opart İnşaat ve TEB'de çeşitli pozisyonlarda görev aldı. 1 Haziran 2012 tarihi itibarıyla Eurobank Tekfen bünyesinde Manavgat Şubesi Şube Müdürü olarak çalışmaya başlayan Üstün, Türk sanat müziği ile ilgileniyor ve ud çalıyor. Ayrıca Beach Volley oynayan Üstün, amatör balıkçılıkla da ilgileniyor.

Anılarda kalanlar

Irak'ın Petrol Eski Bakanı İssam Chalabi, Tekfen'le Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattı döneminde başlayan yakın ilişkisini halen sürdüren bir isim. Boru hattının, 1987 yılında her türlü zorluğa ve gecikmeye yol açabilecek aksaklığa rağmen olağanüstü bir çabayla zamanından önce bitirilmesi, İssam Chalabi'nin Tekfen'e duyduğu güveni ve Necati Akçağlılar'la yakın dostluk bağlarını daha da güçlendirmişti. İssam Chalabi, o dönemde yaşananları şöyle anlatıyor:

Irak-İran Savaşı (1980-1988) Irak'ın Körfez'deki petrol ihraç tesislerinin tümüyle tahrip olmasına ve Suriye üzerinden ihraç olanaklarının ortadan kalkmasına neden olmuştu. Bu koşullar altında Irak-Türkiye Petrol Boru Hattı, ülkenin can damarı ve Irak'ın tek petrol gelir kaynağı haline gelmişti. 1984 yılında, boru hattının kapasitesini iki misline çıkararak günde 1,5 milyon varile ulaştıracak ikinci bir boru hattı yapmak üzere Türkiye ile bir anlaşma imzalandı. Bu çerçevede İtalyan Saipem ve Tekfen firmalarıyla müteahhitlik sözleşmesi yapıldı. Ben, o dönemde Petrol Bakan Yardımcısı ve Irak Milli Petrol Şirketi'nin başkanıydım. Projenin bitiş tarihi Eylül 1987 olarak belirlenmişti.

Ben öncesinde de yıllar boyunca çeşitli görevlerle İstanbul ve Ankara'ya gelip gitmiştim. İstanbul programımın içinde mutlaka, birlikte çalışma imkânlarını değerlendirmek üzere Tekfen'de Necati Akçağlılar ve ekibiyle bir araya gelmek de olurdu. Boru hattının inşası devam ederken, ben Mart 1987 tarihinde Irak Petrol Bakanı oldum. Aynı zamanda Irak-Türk Ekonomik ve Teknik İşbirliği Karma Komisyonu eşbaşkanı olmam nedeniyle, Necati Bey'le buluşmalarımız daha

da sıklaştı. 1987'nin ilk aylarında, boru hattının Türkiye güzergâhı içinde bir toprak kayması oldu. Saipem, bu olayın zorunlu olarak teslim tarihinde gecikmeye yol açacağını bildirdi. Duruma derhal müdahale etmek gerekiyordu.

O zaman, Karma Komisyon'un Türk tarafındaki eşbaşkanı olan Ahmet Kurtcebe Alptemoçin'i arayarak, projedeki tüm tarafları İstanbul'da toplantıya çağırdım. Toplantı, Tekfen'in merkezinde yapıldı.

Saipem, projeyi zamanında bitirmesinin mümkün olmadığına ısrar ediyordu. Fakat Necati, cesurca araya girerek, projeyi zamanında yetiştireceklerine söz verdi. Nitekim, havadan ikmal yoluyla büyük inşaat makineleri ve teçhizat getirterek projenin Eylül ayında tamamlanmasını sağladı. Bu başarı Tekfen'in, Necati Akçağlılar'ın ve projenin planlama, tedarik, mühendislik ve inşaat işleriyle uğraşan Tekfen kadrolarının sayesinde mümkün olabilmişti. Bu noktada, eski dostum Nezihi Berkkam'ı da anmadan geçemeyeceğim. O dönemde BOTAŞ'ın Genel Direktörü olan Berkkam, daha sonra 90'lı yıllarda danışman olarak Tekfen'e katıldı.

Projenin tamamlanmasından sonra Ceyhan'da bir açılış töreni yapıldı. Benim Irak Devlet Başkanı ve Hükümeti'ni temsil ettiğim bu törende, Cumhurbaşkanı Turgut Özal da hazır bulundu. Açıldıktan sonra boru hattı, dizayn kapasitesinin dahi üzerine çıkarak mükemmel bir şekilde çalışmaya başladı. Bu proje, Türkiye ile Irak arasındaki işbirliğinin anıt projelerinden biri ve Tekfen'in büyük bir başarısı olarak tarihi geçti.